This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, March 4, 2003

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Alp (LK) 2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (2764) 2003 MARCH-KOVAS 4 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Pavyzdys visiems laikams

Praeitais metais šventėme šv. Kazimiero kanonizacijos (1602-2002) 400 metų sukaktį. Šventė Lietuvoje praėjo gana tyliai – paminėta leidiniais, straipsniais spaudoje, konferencijomis, tikinčiųjų maldomis. Išeivijos telkinius ji pasiekė savo atgarsiais spaudoje, kai kur pasakytais pamokslais, Šventojo prisiminimais atskiruose susirinkimuose.

STIPRESNIO garso nesukėlusi sukaktis, sakytume, derinosi su šv. Kazimiero asmens ir gyvenimo įvaizdžiu. Šventasis juk buvo tylus, kuklus, uždarumo bei gerumo pavyzdys, tikėjimo išpažinimą ir jo praktiką vertinęs daug daugiau negu karališkąjį sostą, nors buvo karalaitis, valstybės valdovo sūnus, formaliai pirmaujantis to meto išdidžioje aukštuomenėje. Per neilgą savo gyvenimą (1458-1484), apsuptas iš karališkos padėties išplaukiančių poreikių, įvairių anuometinių politinių užkulisių, silpnos fizinės sveikatos karalaitis suspėjo tautos ir žmonijos istorijon įspausti tokias žymes, kurios kaip nenykstantys kelrodžiai lieka visiems laikams ir visiems žmonėms. Gal tūlas klaustų, kas gi tos žymės? Atsakymas nesudėtingas – tos žymės tai dora, skaistumas ir malda. Iš šitų šv. Kazimiero praktikuotų savybių ir susidaro tas didysis pavyzdys, rodantis ypač jauno žmogaus gyvenimo kelią. Ne dėl ko kito, o tik dėl šio pavyzdžio kai kurios jaunimo organizacijos (ateitininkai, skautai) Šventąjį pasirinko savo globėju. Turint tokį pavyzdį, dažniau minint šventą jo vardą, lengviau įveikti sunkumus, kurie daugiau ar mažiau slegia kiekvieną jauną žmogų. Šventojo globotiniai savo ruožtu turėtų rodyti pavyzdį visiems kitiems, kažko vis ieškantiems, bet nedaug ką gero randantiems.

ŠV. KAZIMIERO vardas lietuvių tautoje yra labai populiarus. Jo vardu veikė ir dabar dar veikia daugybė draugijų, mokslo įstaigų, kaip šv. Kazimiero kolegija Romoje, daug parapijų, šventovių, koplyčių, vienuolijų ir kt. Švenčiant šv. Kazimiero dieną tai vienur, tai kitur vyksta įvairūs renginiai – susirinkimai, paskaitos, jaunimo sueigos, specialios pamaldos, lėšų telkimo vajai tikinčiųjų bendruomenėms paremti ir kt. O bent jau išeivijoje, žiemos metu labiausiai jaunimo laukiamas renginys – Kaziuko mugė, turgaus vardu pradėta Vilniuje 1636 metais, įsitvirtinusi kaip tautinis paprotys Lietuvoje, prigijusi ir išeivijoje, kasmet rengiama skautų kaip tradicinis tautinio auklėjimo užsiėmimas. Šurmulinga, pakili mugių nuotaika, šalia viso kito (pasiruošimo, uždarbiavimo), savotišku būdu atspindi jaunystę, vis pakartotinai organizacijų nariams primena pasirinktąjį Globėją, kuris ir mugių metu, nors fiziškai nematomas, bet turėtų būti jaučiamas ir atpažįstamas, siūlantis prie visų parduodamų ir perkamų gėrybių pridėti dar vieną – būtent, pasižadėjimą giliau žvelgti į šių dienų jaunimo gyvenseną, pasvarstyti, kaip toli esame nuo šv. Kazimiero parodyto pavyzdžio, pasiaiškinti, kaip galima būtų moderniąją, civilizuotą ir materialinių gėrybių nestokojančią visuomenę priartinti prie krikščioniškųjų idealų, derinant kasdienybės diktuojamus poreikius su savęs nepraradimu principingumo prasme. Kenksmingiausia ir nepriimtina išvada, kad gyvenimo sąlygų gerėjimas, auštoji technika, nauji išradimai bei atradimai keičia iš esmės ir patį žmogų, kuriam šiandien daug ko nebereikia, ko reikėjo anksčiau. Tai klaidinantis ir pavojingas požiūris, panašus į teigimą, kad saulės nėra, nes naktis. Jokios priemonės gyventi, kurtis, siekti visokeriopos gerovės negali pakeisti nei žmogaus prigimties nei paskirties. Nei amžinųjų sąrangos dėsnių, kuriuos ne žmogus išrado. Teisingos įžvalgos į gyvenimo vertę ir prasmę – brangus laimikis, siūlomas paties Globėjo. **Č.S.**

ŠVENTASIS KAZIMIERAS, Lietuvos globėjas, taip pavaizduotas sovietmečiu Italijoje spausdintame atviruke, kuriame yra šis įrašas: "Saugoki pavergtą Lietuvą ir jos persekiojamą Bažnyčią".

Savaitė Lietuvoje

Prezidento priesaikos diena

Vasario 26 d. Vilniuje prezidentas Valdas Adamkus iškilmingame seimo posėdyje tarė atsisveikinimo žodį ir palinkėjo sėkmės naujai išrinktam prezidentui Rolandui Paksui. Pastarojo priesaika priėmė Konstitucinio teismo pirmininkas Egidijus Kūris. Naujam prezidentui seimo pirmininkas Artūras Paulauskas įteikė V. Adamkaus skiriamą Vytauto Didžiojo ordiną su aukso grandine.

R. Paksas savo kalboje pabrėžė savo atsakomybės jausmą tėvynei ir tautai, pagarbą ir dėkingumą visiems, kurių meile, auka ir darbu yra gyva Lietuva. Padėkojo visiems Lietuvos žmonėms už jų ištikimybę laisvos Lietuvos idėjai, priminė įvairias Lietuvos istorijos epochas. Jis skatino visus, einančius vadovavimo ir švietimo pareigas nuolat žadinti pilietiškumą ir atsakomybę, visi turintys "tapti veiksminga atsvara dorovinio nihilizmo propagandai, kuri agresyviai braunasi į mūsų gyvenimą ir žaloja jaunimą". Ragino visus gegužės mėnesio referendume pasisakyti už Lietuvos narystę Europos sąjungoje.

Padėkos ir sveikinimo žodžius buvusiam ir naujam prezidentui sakė seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ir ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas. R. Paksas gavo sveikinimą ir iš Popiežiaus Jono Pauliaus II.

Po seimo posėdžio Nepriklausomybės aikštėje susirinko valdžios atstovai, prezidentų šeimų nariai, diplomatai, visuomenės veikėjai, svečiai, kurie plojimu sutiko abudu prezidentus, buvo sudaryta karinių pajėgų rikiuotė. Vyko šventinis lėktuvų ir sraigtasparnių skrydis, Lietuvos ginkluotųjų pajėgų paradas.

Po Mišių Vilniaus arkikatedroje bazilikoje, kurių koncelebravimui vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas, kardinolas Audrys Juozas Bačkis, prezidentūroje įvyko valdžios perdavimo iškilmės. V. Adamkus pasirašė darbo pabaigos dekretą, o naujasis prezidentas – darbo pradžios. Antru dekretu jis paskyrė V. Adamkui Vyauto Didžiojo ordiną su aukso grandine. Po to savo kalboje Daukanto aikštėje susirinkusiai keleto tūkstančių žmonių miniai R. Paksas priminė, kad valstybę kuriame patys. Vakare vyko šventinis koncertas Gedimino kalno papėdėje, kurio metu iššauta daugiau kaip 4000 fejerverkų. Jis buvo transliuojamas per tris didžiausius Lietuvos televizijos kanalus.

Aptarė karinį pasirengimą

Sausio 31 d. Vilniuje vyko krašto apsaugos karinių padalinių vadų ir tarnybų viršininkų posėdis, kuriame aptarta Briuselyje baigtų ŠAS (Šiaurės Atlanto sąjungos) derybų išvados ir patarimai. KAM sekretorius Povilas Malakauskas pranešė, kad Lietuvos kariuomenėje daugės profesionalių karių ir mažės šauktinių. Ateities ginkluotosioms pajėgoms svarbiausia judrumas, aukšta profesine parengtis ir aprūpinimas. Karinį rezervą siūloma mažinti nuo 20,000 iki 7,000 karių, rekomenduojama atsisakyti teritorinės gynybos principo. ŠAS pareigūnai skatino Lietuvą kuo greičiau parengti ir šią vasarą pradėti siųsti karininkus dirbti į ŠAS štabus, įsitraukti į planavimo, vadovavimo ir valdymo procesą.

JAV karinis žinovas atsargos generolas majoras David Bice pažymėjo, kad pagal pasirengimą karinėms reformoms Lietuva pirmauja tarp į ŠAS pakviestų valstybių. Lietuvos kariuomenės struktūrų pertvarką numatoma įvykdyti iki 2008 metų.

JAV pareigūnas Lietuvoje

Vasario 14-19 d.d. Lietuvoje lankėsi JAV Šiaurės Atlanto sąjungos (ŠAS–NATO) komiteto prezidentas ir Užsienio santykių tarybos narys Bruce Jackson. Jis susitiko su išrinktuoju prezidentu Rolandu Paksu, užsienio reikalų ministeriu Antanu Valioniu bei kitais pareigūnais ir politikais, praneša ELTA/LGTIC. Jis dalyvavo priėmime prezidentūroje Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos proga.

Svečias yra vienas iš steigėjų JAV-ių ŠAS komiteto, nepelno organizacijos, skatinančios ŠAS plėtrą. "Komitetą įkūrė Amerikos piliečiai, manantys, kad Rytų ir Vidurio Europos valstybių priėmimas į NATO sustiprintų šių valstybių demokratines institucijas ir rinkos ekonomikas. Komiteto nariai siekia plačios politinės ir visuomeninės paramos NATO plėtrai".

Nota Rusijos URM

Kaip rašo ELTA/LGTIC, vasario 12 d. prieš Lietuvos ambasadą Maskvoje buvo įvykdytas vandalizmas – į ambasados fasadą buvo mesti buteliai su dažais. Aptaškyta fasada, Lietuvos valstybinė vėliava ir herbas. Prie pastato buvo išmėtyti lapeliai, kuriuose reiškiamas protestas prieš apsunkintas Rusijos piliečių tranzito keliones per Lietuvos teritoriją į Rusijos Karaliaučiaus sritį. Lapeliuose buvo užrašai rusų kalba "Karaliaučiaus blokadai – ne", "Mūsų akcija – kreipimasis į Lietuvos valdžią su reikalavimais panaikinti privalomą prašymo vykti į Lietuvos teritoriją pildymą".

Vandalizmą vykdė penkių jaunuolių grupė, nuo 13 iki 18 metų amžiaus. Lietuvos ambasada įteikė notą Rusijos užsienio reikalų ministerijai, kurioje informuojama apie įvykį ir prašoma imtis visų reikiamų priemonių užtikrinti diplomatų ir jų šeimų narių saugumą. Lietuvos užsienio reikalų ministerija stebisi tokio pobūdžio išpuolių padažnėjimu ir tikisi, kad Rusijos atsakingos institucijos konkrečiais veiksmais prisidės prie geros kaimynystės santykių plėtojimo.

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Otavos biudžetas

Finansų ministeris John Manley vasario 18 d. paskelbė savo pirmąjį biudžetą, kurį daugelis pavadino "priešrinkiminiu" liberalų biudžetu: didelės sumos pinigų ir pažadų teko populiarioms, balsuotojus pamaloninančioms, programoms. Atskiriems federaciniams projektams numatyti fondai kaikur išdėstyti 1 ar 2 metų, o kai kurie ir 5 ar 10 metų laikotarpiams; kai kurie nauji fondai suplakti su jau anksčiau pažadėtais, todėl kartais sunku išlukštenti, kur naujos programos, kur tik senosios "pagerintos".

Dėmesio centre – fondai sveikatos tarnybai. Biudžete skelbiama, kad $34.8 bln. skiriama per ateinančius 5 metus, iš kurių $27 bln. nauji fondai (Roy Romanow savo sveikatos apsaugos tyrimo pranešime siūlė didesnę sumą). Įvairioms programoms per 5 metus specialiai skirta: $90 mln. med. personalui (samdymui naujų, specialistų apmokymui ir t.t.), $221 mln. kad šeimos galėtų rūpintis sunkiai sergančiais namuose, $205 mln. patobulinti atskaitomybės sistemą, $190 pagreitinti naujų vaistų įvedimą (tyrimą ir patvirtinimą), $45 mln. agentūros, kuri rekomenduotų naujas med. technologijas, steigimui, $45 mln. išvystyti ir suvienodinti skiepijimų programą, $45 mln. jaunimo fizinio auklėjimo programai, kovai su nutukimu. Vėliau $2 bln. buvo pridėti sveikatos reikalams Kanados šiaurinėse teritorijose, kur indėnai/eskimai šiuo metu blogiau aptarnaujami dėl didelių atstumų ir labai didelio med. personalo trūkumo.

Kitoms svarbesnėms socialinėms programoms per ateinančius 5 metus skiriama taip: $935 mln. naujų vaikų dienos priežiūros centrų steigimui, $2 bln. Kyoto susitarimo įgyvendinimui (gamtosaugai, mažiau teršiančių energijos šaltinių paieškai ir t.t.), $135 mln. benamių prieglaudoms steigti, $1.4 bln. neturtingų svetimų valstybių šalpos padidinimui per ateinančius 3 metus. Šeimoms su neįgaliais vaikais, daugiavaikėms, neturtingoms šeimoms (vaikų priedais, mokesčių lengvatomis ir pan.) skiriama $965 mln.; $320 mln. pigių butų statybai, $384 mln. pigių butų remontui, $47 mln. kovai su organizuotu kriminaliniu elementu. Ateinančių 2 metų laikotarpiu $41.4 mln.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Jei karas rytoj...

DR. JONAS KUNCA

Grėsmingos pasekmės karo, jei Amerika su savo sąjungininkais pultų Iraką

JAV prezidentas ir jo patarėjai sako, kad su Saugumo tarybos pritarimu ar be jo Amerika su Anglija ir Australija nuginkluos Iraką. Atseit, karas bus. O jei dar abejotumėm Vašingtono pažadais, Mosados buvusiam vadui Efraim Halevy tikrai galima tikėti. Jis gerai žino, jog nepaisant pasaulio protestų, tas karas įvyks dėl jų spaudimo anos šalies viduje, atseit, pačioje administracijoje. Mums belieka analizuoti to karo pasekmes.

Masinio naikinimo ginklai nėra tikroji karinės intervencijos priežastis. Ginklų kontrolės komisija Irake iki šiol tokių nerado ir kažin ar ras. JAV tvirtinimai, kad Saddam Huseinas turi tokių ginklų, nėra pagrįsti faktais, bent iki šiol. Atrodo, kad tai tik priekabės ieškojimas minėtam karui. Hans Blix kontrolės komisijos vadovas, paskutiniam pranešime Saugumo tarybai pareiškė, kad Bagdado valdžia patenkinamai bendradarbiauja su jo specialistais ir kad reikėtų leisti jam tęsti savo darbą. Išeitų, kad kol kas nėra dėl ko pradėti karą su Iraku.

Vašingtonas dėl tik jam žinomos priežasties nekantrauja. Sako, kad užtenka laukti, reikia veikti. Jis reikalauja, kad Saugumo taryba priimtų rezoliuciją, leidžiančią karinę intervenciją. Vienuolika iš 15 Saugumo tarybos narių yra prieš tokią rezoliuciją. Taigi, jei Vašingtonas nori pradėti karą nelaukdamas kontrolės komisijos darbo rezultatų, turėtų veikti vienašališkai, be JT pritarimo.

O šito Amerika nenorėtų dėl dviejų priežasčių: 1. Po Irako okupacijos ten reikės palikti dešimtis tūkstančių karių ilgam laikui. Vašingtonas norėtų, kad tą nemalonų ir pavojingą darbą atliktų JT taikos kariai ar sąjungininkai; 2. Tas karas ir po jo sekanti šalies okupacija kainuos nuo 100 iki 200 bilijonų dolerių. Vašingtonas norėtų, kad tas išlaidas padengtų sąjungininkai arba JT. Persijos įlankos karo išlaidas apmokėjo Saudi Arabija, Vokietija ir Japonija. Daugiau minėtos šalys apie tai nebenori žinoti. Dėl to Vokietijos kancleris iš anksto pareiškė, kad jo šalis tame kare nedalyvaus. Pačios Amerikos ekonominė padėtis nėra gera. Tokios išlaidos ją dar pablogins. Štai kodėl JAV taip uoliai ieško Saugumo tarybos pritarimo ir kuo daugiau sąjungininkų.

Kadangi Vokietija, Prancūzija ir Belgija atsisako prisidėti prie tokio karo, Vašingtonas jas nori įvelti gudriu būdu. Sutraukęs kariuomenę į Turkijos pasienį su Iraku, jis pastarąjį užpultų. O Irakas tokiu atveju paleistų į tą Turkijos dalį raketas. Dėl to Turkija paprašė NATO paramos, aišku, su Vašingtono palaiminimu. Duodama karinę paramą Turkijai NATO įsiveltų į karą prieš Iraką. Dėl to kilo ginčai pačioj NATO organizacijoj, ir ji vos nesuskilo. Vengdami rimto ginčo su JAV, NATO nariai šiek tiek nusileido. Bet tik šiek tiek. Ir jų kantrybė turi ribas. Nuolatinis JAV spaudimas JT, kad ji leistų karą su Iraku ir tai padarytų tučtuojau, žemina JT ir gali jai labai pakenkti. Čia pavojus visam pasauliui.

Per bombardavimus žūtų daug nekaltų irakiečių. Per pereitą karą viena raketa užmušė 400 žmonių, subėgusių į apsaugos rūsį. Be to, kovose miesto gatvėse tos raketos nebūtų naudingos. Jei irakiečiai priešinsis, žus daug sąjungininkų.

Dar pavojingesnis yra Irako valstybės iširimas po Saddam Huseino nušalinimo. Huseinas yra žiaurus autokratas, bet reikia pripažinti, jog jis sugebėjo valdyti valstybę, susidedančią iš 3-jų skirtingų dalių, skatino švietimą ir davė moterims teisę studijuoti ir dirbti. Tai išimtis musulmonų pasaulyje. Po jo nebus lengva surasti panašų vadą. Dėl to Irakas gali suskilti, patekti į musulmonų fanatikų rankas ir nustoti egzistavęs.

Karas su Iraku yra tik pradžia tolimesnių žygių. Vašingtonas turi ilgą sąrašą kraštų, kuriuos žada panašiu būdu sutvarkyti. Po Aganistano ir Irako sektų Iranas, Sirija, Sudanas ir Š. Korėja, kur Amerika viena prisibijo įvesti tvarką, nes Š. Korėja turi atominių raketų, galinčių pasiekti vakarinę JAV dalį. Amerikiečiai norėtų, kad Š. Korėjos kaimynai su Rusija sutvarkytų šitą reikalą. Toliau prez. Bush doktrina skelbia, kad Amerika turinti teisę pavartoti jėgą prieš bet kurį kraštą, kurį laiko pavojingu Vašingtono ir jo draugų interesams. Aišku, Amerika nustatytų, kurios šalys kenkia jos interesam. JT ir tarptautinė teisė būtų ignoruojamos.

Nesunku suprasti, kodėl visas pasaulis demonstruoja prieš tą politiką ir karą su Iraku be JT pritarimo. Milijonas anglų išėjo į Londono gatves, protestuodami prieš min. pirm. T. Blair dalyvavimą Irako kare. 500,000 australų demonstravo prieš šitos šalies dalyvavimą minėtame kariniame žygyje. Bet vargu tie protestai sustabdys Vašingtono seniai suplanuotą karą.

Mūsų Lietuvai yra proga susilaikyti nuo vienos ar kitos pusės rėmimo. Taip neužgautumėm amerikiečių nei ES kūrėjų – Prancūzijos ir Vokietijos nuo kurių priklauso mūsų įstojimas į ES.

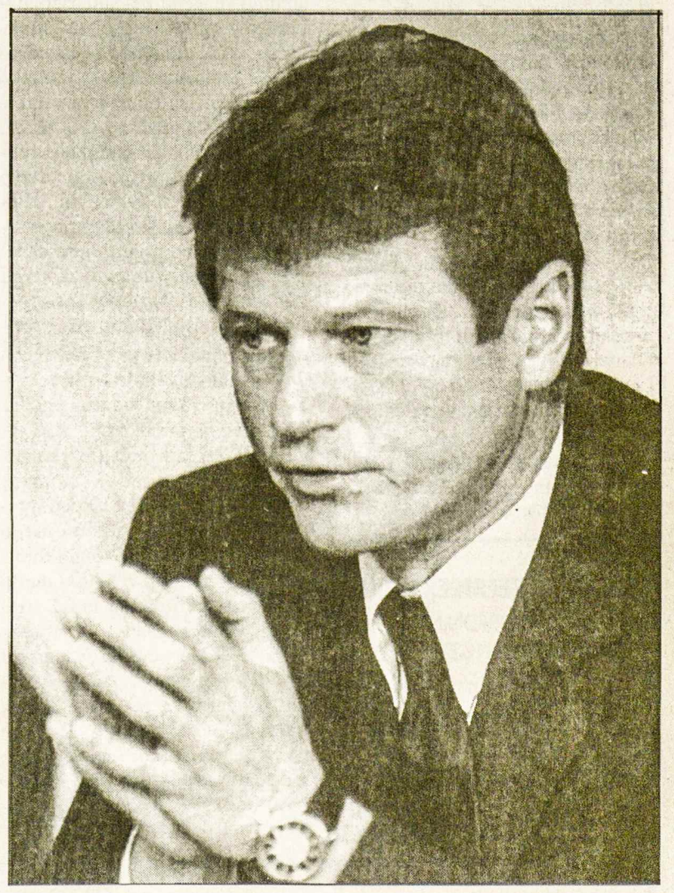

Naujasis Lietuvos prezidentas ROLANDAS PAKSAS, 2003 metų vasario 26 dieną po įvedybų pradėjęs eiti pareigas

Šiame numeryje

Pavyzdys visiems laikams
Nors fiziškai nematomas, bet turėtų būti jaučiamas
Jei karas rytoj...
JT ir tarptautinė teisė būtų ignoruojamos
Tautos galiūnų ašaros – perlai
Palaužtame kūne švietė tokia galinga kūrybinė jėga
Pučia vėjas nuo Nemuno
Taip atsidėkojo vienas iš anksčiau dirbusių žydų
Negęstanti švietėjo šviesa
Laikraščiuose daugybė klaidų, o jau tie žodžiai, žodeliai...
Lietuvos tikinčiųjų engimas
Nuo didesnio persekiojimo išgelbėjo prasidėjęs karas
Prisiglausti ar priglausti?
Gyvenimas turtingas įvairumais – gerais ir blogesniais...
Egzodo vaikų literatūra: sugrįžimas į namus II
Pagrindine tendencija išlieka tautinės savimonės diegimas
Rudenėjančioje Europoje pasižvalgius
Laukuose daug kur stovi aukšti vėjo malūnai
Statybininkai
Abiejų nuleistos galvos labai derinosi prie įstrigusios tylos

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

"Bažnyčia ir universitetas: akademinės sielovados perspektyvos 2003" - tai tema konferencijos, kurią š.m. sausio 23 d. surengė Klaipėdos universiteto Katechetikos katedra ir Vilniaus akademinės sielovados centras. Tuo užsimota pasiruošti šią vasarą vyksiančiam Romoje simpoziumui "Bažnyčia ir universitetas Europoje". Konferencijoje dalyvavo Telšių vyskupas J. Boruta, SJ, mons. V. S. Vaičiūnas iš Vytauto Didžiojo universiteto, aukštųjų mokyklų dėstytojai, kapelionai ir kiti asmenys, besirūpinantys jaunimo sielovada. Vyskupo nuomone, jei tokie suėjimai taptų tradicija, būtų lengviau gvildenti sielovados klausimus. Savo pranešime vyskupas tarp kitko pareiškė, kad jei tikėjimo ir gyvenimo prasmės klausimai aiškinami nepaliekant vietos aukai ir kančiai, nuskurdina žmogaus mąstymą. Toliau kalbėtojų pasisakyta, kad Katalikų Bendrija prisideda prie akademinio jaunimo ugdymo, dėstytojai tai turėtų atitinkamai įvertinti; Europoje šiuo metu studijuoja dvylika milijonų studentų, kurie turėtų atitrūkti nuo siauros specializacijos kuriant bendrą erdvę Europos sąjungoje, tačiau būtina išlikti savose kultūrose, politiniuose bei religiniuose įsitikinimuose, pabrėžta ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo svarba. Kun. A. Saulaitis, SJ, apžvelgė Vilniaus universiteto sielovados perspektyvas. Kun. dr. A. Baniulis, SJ, iškėlė kapeliono vaidmenį universitete. Dr. A. Baublys išryškino evangelikų-liuteronų sielovados bruožus. Sudaryta grupė, kuri kreipsis į Rektorių konferenciją dėl kapelionų pareigybės įtraukimo į universiteto statutus. Konferencijoje pradėta sudaryti Lietuvos delegacija į Romoje vyksiantį minėtą suvažiavimą liepos 17-20 d.d.

Melstasi už krikščionių vienybę - Kaune š.m. sausio 21 d. Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų šventovėje, sausio 25 d. Kristaus Prisikėlimo šventovėje; Klaipėdoje sausio 23 d. Marijos Taikos karalienės šventovėje; Kretingoje sausio 25 d. katalikų šventovėje; Kybartuose sausio 26 d. Eucharistinio Išganytojo šventovėje; Tauragėje sausio 23 d. evangelikų-liuteronų Martyno Mažvydo šventovėje. Visose šitose vietose pamokslininkai kėlė krikščioniškosios vienybės svarbą, pamaldose giedojo chorai, kai kur suėjimai baigti agapėmis. Aktyviai maldos savaitėje dalyvavo katalikų, evangelikų-liuteronų, baptistų, ortodoksų, evangelikų reformatų, metodistų, anglikonų, Naujųjų apaštalų, Evangelijos bažnyčios bei kitų religinių bendruomenių dvasininkai ir vyresnieji. Palikta šio vienybės renginio mintis, kad tai nebuvo vien tik vadovų suėjimas. Pamaldomis siekta bendra vienybės dvasia dalintis krikščioniško gyvenimo liudijimais.

Kardinolo V. Sladkevičiaus atminimo muziejuje Kaune š.m. sausio 24 d. įvyko meno albumo "Vilniaus katedros lobynas" sutiktuvės, skirtos šv. Kazimiero kanonizacijos 400 sukakčiai paminėti. Renginyje dalyvavo parodos ir albumo rengėjai bei sudarytojai – Lietuvos dailės muziejaus direktorius prof. R. Budrys, istorikas dr. V. Dolinskas, menotyrininkė dr. G. Martinaitienė ir svečiai – arkiv. S. Tamkevičius, kun. dr. A. Žygas, daugelis dvasininkų ir religinio meno žinovų. Koncertavo fleitininkė L. Gomolickaitė. Kalbėtojų pabrėžta šio albumo svarba Lietuvos istorijai, leidinys pavadintas lobiu, sudarytu iš šimtų Lietuvos meistrų, daugiausia nežinomų, darbų. Lietuvos prezidentas V. Adamkus leidinį pavadino Katalikų Bendrijos ir valstybės dialogo pavyzdžiu. Kardinolas A. J. Bačkis pasidžiaugė, kad albumas "atspindi bendras pastangas suteikti visuomenei galimybę pamatyti ir pasigėrėti Dievo meilės įkvėptų žmonių sukurtų meno dirbinių grožiu". Septynis šimtmečius puoselėtas religinio meno palikimas - liturginiai indai, drabužiai, kiti reikmenys - albume trijuose skyriuose išdėstytas pagal tuo metu vyravusius stilius. Tekstai išspausdinti ir anglų kalba. Leidinio mecenatai - Aleksandra ir Juozas Kazickai; leidybą parėmė Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija ir Kultūros ministerija.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

MIELAM MOKSLO IR JAUNYSTĖS DRAUGUI, GYDYTOJUI

a.a. ANTANUI BARKAUSKUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą velionies žmonai DANUTEI ir dukrai LIUCIJAI KAMINSKIENEI su šeima –

Leonas ir Ieva Adomavičiai

AtA

dr. ALEKSUI VALADKAI

iškeliavus amžinybėn,

gilaus liūdesio valandoje, jo sūnų dr. MIKĄ VALADKĄ, šeimą bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir liūdi –

Toronto Lietuvių Namų valdyba

Istorinė nuotrauka: Biržų žydų pradžios mokyklos mokytojai ir mokiniai 1924 m. Iš istorijos ir kultūros žurnalo *Žiemgala* 2002 m. 2 nr.

Tautos galiūnų ašaros - perlai

Trys didieji verkę savo gyvenimo lūžiuose

GIEDRĖ MILUKAITĖ

Ko, ašarėle, ko tu per skruostą
Kaip perlas riedi?
(Maironis,
Vakaras ant ežero Keturių kantonų)

Skaidri, vidiniu spindesiu trykštanti galinga Maironio asmenybė iškilo Lietuvos laisvės priešaušry, kaip Tikėjimo ir Vilties simbolis.

Didysis poetas buvo labai jautrios širdies, sklidinos meilės Tėvynei.

Net nuostabios Šveicarijos gamtos prieglobstyje jis nė minutėlei nepamiršta Lietuvos. Tarsi tramdoma rauda iš Poeto širdies prasiveržia eilėraštyje *Vakaras ant ežero Keturių kantonų*. Jis savo mintimis *Ten, kur Dubysos mėlyna juosta/ Banguoja plati.* Maironis paskendęs gimtosios šalies godose tarp sodžiaus paprastų žmonių *Ten, kur palangėm stiepias sužiurę/ žemčiūgų žiedai,/ kur raudonmargę kreipia kepurę/ Jurginų pulkai…* Ne miestų šurmulio, ne jų prabangos ilgisi Dainius, o lietuviškos gelmės artumo, tautos gyvasties alsavimo, kuriame viskas taip sava ir taip miela! *Ten, kur sesutė rūta dabina/ Kasas nuo mažens/ Kur juodbėrėlį brolis augina/ Balnot ant rudens…* Ten, tik ten skrenda Poeto begalinis ilgesio paukštis! Jis visa siela veržiasi Tėvynėn, nes *Ten tai prabėgo mano brangiausi/ Jaunystės laikai…* O svečios šalies gamtos didingas grožis tik paaitrina Maironio tėvynės ilgesį, kuriam Poeto širdy meilė begalinė!!!

Galinga tyriausių jausmų išskrova – poezijos perlas, nuostabus eilėraštis gimsta jo širdy prie žavingo Šveicarijos ežero, o tame kūrinyje kaip perlas per skruostą riedanti Poeto ašara, kurią jis mums paliko amžiams šiltą, jaudinančią, žėrinčią, tarsi meilės žvaigždę vis kalbančią betarpiškai iš širdies į širdį. Tai ne tik nemenkina Maironio asmenybės, bet ir kelia jį į neregėtai tyrą jausmų erdvę ir tuo padaro Poetą mums nepaprastai artimą, brangų ir neužmirštamą.

MAIRONIS

* * *

"… Ėmiau skubiai vartyti *Aušrą*… ir neprisimenu jau visko, kas su manim darėsi… Tiek pamenu, kad atsistojau, nuleidau galvą, nedrįsdamas pakelti akių ant sienos mano kambarėlio… rodos, girdėjau Lietuvos balsą, sykiu apkaltinantį, sykiu atleidžiantį: o tu, paklydėli, kur iki šiol buvai? Paskui pasidarė man taip graudu, kad apsiskniaubęs ant stalo apsiverkiau…"

Taip *Tėvynės varpuose* mūsų didysis tautos šviesulys dr. V. Kudirka rašo apie pirmojo *Aušros* numerio pasirodymą, kuris sukrėtė jį iki pačių giliausių sielos gelmių.

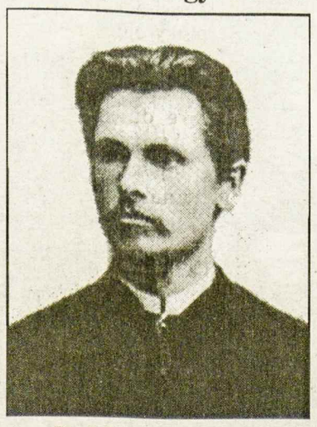

Dr. VINCAS KUDIRKA

Tie sielos perlai, riedantieji ašaromis iš jo akių, tarsi nuplauna visą svetimą lenkiškumą, visą užmiršimą kaip lietuvio, savo Tėvynės patrioto!

"…Po to pripildė mano krūtinę rami, smagi šiluma ir, rodos, naujos pajėgos pradėjo rastis" – prisimena dr. V. Kudirka savo gyvenimo tokį svarbų posūkį ir tokią nejkainojamai brangią valandą tautai, kuriai jis pasišventė savo didžiais darbais. Jai sukūrė Himną ir savo pasiaukojimu pastatė Tėvynei meilės ir pasiaukojimo aukurą, sugebantį švytėti neblėstančia šviesa.

Didi meilė Tėvynei turi nuostabią galią, ji asmenybę nepaprastai sutaurina, pakelia virš kasdienybės dulkių, jos pilkumos.

"… Rodos, užaugau išsyk, ir ta pasaulė jau man per ankšta… Pajutau save didžiu galingu: pasijutau lietuviu esąs. Ta valanda antrojo užgimimo per daug yra svarbi mano gyvenime, kad galėčiau ją užmiršti" – prisimena V. Kudirka.

Tai "antrojo užgimimo valandai" jis liko ištikimas iki pat savo mirties, parodęs nepaprastą dvasios tvirtumą.

Tiesiog sunku patikėti, kad džiovos nukamuotame, palaužtame kūne švietė tokia galinga kūrybinė jėga, švytėjo tokia nenugalima skaidri lietuviška dvasia.

Tik galingai, stipriai asmenybei įmanomos tokios sielos aukštumos! Į jas pakylėjo jo jautri širdis, prisipildžius meilės Tėvynei iki bekraščių gelmių, kurių dvasios perlai – tyros ašaros nuplovė visus klystkelius kadaise paklydusio lenkomanų sutemose. Pajutęs po kojom savo tautos šaknų pulsą, dr. V. Kudirka jau ne smiltelė, nublokšta į svetimą krantą! Jo idealai susilieja su ainių dvasia ir Poetas didingai Tautos himne skelbia Šventą tiesą: *Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia…*

Dr. JONAS BASANAVIČIUS

* * *

Lietuvių tautos patriarchas, jos vienytojas dr. J. Basanavičius buvo labai jautrios širdies žmogus. Ant jo didžiųjų darbų Lietuvai Vainiko taip pat žėri šio tautos pranašo ašarų perlai!!!

Dr. J. Basanavičiui likimas lėmė būti amžinai politikos sūkuriuose, tiek gyvenant Bulgarijoje, tiek anksčiau kaip Rusijos gydytojui, tiek tarp revoliucijos bangų sugrįžus į savo Tėvynę.

Savo kaip gydytojo autoritetu, moksliniais darbais jis buvo garsus ne tik Bulgarijoje, kuriai atidavė savo jaunas jėgas ir mokslo žinias per dvidešimt penkerius medicininio darbo metus, bet ir plačiame pasaulyje garsėjo kaip šviesi asmenybė mokslo srityje ir politikos verpetuose.

Bulgarijoje, toje jaunoje valstybėje, per tą laikotarpį vyko labai dideli politiniai įvykiai. Jam pasitaikė puiki proga stebėti, kaip pamažu bulgarų tauta atgimė, sukūrė savo nepriklausomą valstybę. J. Basanavičius neliko nuošaly tame Bulgarijos kultūrinio ir tautinio atgimimo procese, ypač aktyviai jame pradėjo dalyvauti ten begyvendamas paskutiniuoju metu, tarsi nujausdamas, kad visa tai labai pravers savo šalies atgimimo baruose.

Kas paskatino dr. J. Basanavičių sugrįžti į Tėvynę? Juk Bulgarijoje jis jau buvo patogiai įsikūręs: turėjo gražius namus, garbingą gydytojo autoritetą iki aukščiausių pakopų, daug gerų bičiulių, kolegų, bendraminčių. O jau ir politika toje šalyje pakrypo šviesion laisvės pusėn.

"Palikau, su Bulgarija atsisveikindamas, tą kraštą pradedant žydėti. Esu patenkintas, kad nebuvau bulgarams parazitu… Patys bulgarai mano jėgas ir darbą, galiu sakyti, brangino: turėjau jų tarpe daug gerų pažįstamų ir draugų, ypač inteligentų ir demokratų partijoj, prie kurios priklausiau", – rašo dr. J. Basanavičius savo atsiminimuose.

Taigi 1905 m. liepos 31 d. dr. J. Basanavičius po 25-rių metų svetimuose kraštuose vėl Lietuvoje ir pirmiausia skuba į Vilnių pas Gedimino kalną! Čia Jis tarsi atsigaivina sielos gelmėje, betarpiškai prisiliesdamas prie Tėvynės praeities, kurią visą laiką brangino. Dvasiniai saitai su Tėvyne jo širdyje niekad nebuvo nutrūkę.

1882 m. pabaigoje, dr. J. Basanavičiui ilgiau apsistojus Prahoje, vyko pirmojo lietuviško laikraščio paruošiamieji darbai, kurių visa siela, įkvėpėjas ir organizatorius buvo jis, giliai supratęs to įvykio svarbą.

Su gilia meile savo Tėvynei, didžiai įsijautęs į jos vargus, 1883 m., sausio 28 d. dr. J. Basanavičius rašė pirmajam *Aušros* numeriui tą istorinę nepamirštamą prakalbą. Savo autobiografijoj apie tai jis rašo: "Noriu čia prie progos vieną tos prakalbos paminėti vietą, kuri mane labai sujaudino. Parašęs ją, skaitydamas žodžius 'Kaip aušrai auštant nyksta ant žemės nakties tamsybė, o kad taip jau prašvistų ir Lietuvos dvasia', graudžiai apsiverkiau ir iš akių byrančiomis ašaromis sušlapinau rankraštį. Tarytum aš tuomet prajaučiau, kad šitie iš gilumos širdies kilusieji žodžiai užgaus jautresnių lietuvių širdis ir sukels jose tėvynės ir savo kalbos meilę, be kurios nė koks tautos atsigavėjimas negalimas – taip ir atsitiko". Atsirado tų *Jautresnių lietuvių širdžių,* kaip nujautė mūsų tautos Atgimimo simbolis.

SPAUDOS BALSAI

Lenkiški įrašai šalia lietuviškų

Įvykiai Sudervės miestelyje prie Vilniaus, kur gyvena 84% lenkų

Sudervės miestelio seniūnė Česlava Stupienko 2002 m. lapkričio mėn. žemiau lietuvių kalba lentelėse gatvių pavadinimų įrašė juos ir lenkų kalba. Už tai Valstybinės kalbos inspekcija šiais metais nubaudė ją pinigine 450 Lt bauda. *Kurier Wilenski* š.m. sausio 29 d. laidoje rašo: "Į klausimą, ar seniūnė kreipėsi į Vilniaus rajono savivaldybę su prašymu leisti Sudervės gatvių pavadinimuose naudoti lenkų kalbos versiją, ji atsakė: jeigu nėra esminių gatvių pavadinimų pakeitimo, tai daugumai gyventojų prašant ji turėjusi teisę be specialaus leidimo tai padaryti. (…) 'Visiškai nesutinku su Valstybinės kalbos inspekcijos sprendimu ir apskųsiu ją administraciniam teismui. Baudos, aišku nemokėsiu'".

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. vasario 7-9 d. laidoje rašo: "Lietuvos Valstybinės kalbos inspekcija penktadienį atšaukė pabaudą, kuria buvo nubausta Č. Stupienko prie Vilniaus esančios Sudervės vietovės seniūnė už gatvių lentelėse pavadinimų lenkų kalba versiją šalia lietuviškos. (…) Sudervėje lenkai sudaro 84% gyventojų, – pasakė penktadienį lenkų spaudos agentūrai Gediminas Dalinkevičius, seimo Žmogaus teisių ir tautinių mažumų teisių gynimo komiteto pirmininkas. Jis pabrėžė, kad seniūnės veiksmai sutinka su Europos tautinių mažumų apsaugos konvencijos nutarimais, kuriuos Lietuva pasirašė ir 2000 m. ratifikavo. Konvencija užtikrina tautinių mažumų kalbos vartojimo galimybę gatvių ir institucijų pavadinimuose tose vietovėse, kuriose jos glaudžiai gyvena. (…) 'Čia nebuvo dialogo ir geros valios. Jeigu ši byla atsirastų teisme, tai labai pakenktų Lietuvos įvaizdžiui Europoje', – mano Dalinkevičius".

Lenkijos Punsko valsčiuje yra toks pats nuošimtis kompaktiškai gyvenančių lietuvių kaip lenkų Lietuvos Sudervėje, tačiau Punske jokių lietuviškų gatvių pavadinimų nėra. Ar tautinių mažumų konvencijos nutarimai Lenkijoje negalioja? Gal tai galėtų išaiškinti G. Dalinkevičius?

Pakeistos tranzito taisyklės

Niujorko rusų kalba leidžiamas dienraštis *Novoje Ruskoje Slovo* š.m. vasario 1-2 d. laidoje rašo: "Lietuva yra pasiruošusi Rusijos piliečiams daryti nuolaidas dėl tranzito per Lietuvos respublikos teritoriją į Karaliaučių. Apie tai pareiškė Lietuvos užsienio reikalų min. Antanas Valionis po pokalbių su Rusijos seimo tarptautinių reikalų komiteto pirm. D. Rogozinu ir Rusijos užsienio reikalų min. pavaduotoju S. Razovu. Lietuvos valdžia sutiko pakeisti sprendimą, pagal kurį nuo vasario 1 d. draudžiama pereiti respublikos sieną nepilnamečiams vaikams su gimimo pažymėjimais. Dabar tie vaikai gali keliauti su suaugusių palyda. Be to, pasienyje nebus štampuojami Rusijos piliečių vidaus pasai. Tačiau Lietuva paliko galioti sprendimą, draudžiantį kariškiams keliauti per krašto teritoriją su kariškais bilietais.

Apie tranzito per Lietuvos teritoriją taisyklių Rusijos piliečiams pakeitimą buvo paskelbta sausio 20 d. Tada Lietuvos URM pranešė, kad kariški bilietai ir gimimo pažymėjimai nėra įtraukti į liudijančių tapatybę dokumentų sąrašą. URM taip pat pareiškė, kad nuo vasario pirmos dienos kiekvienas iš Rusijos keliautojas, jau būdamas traukinyje, turi užpildyti prašymą Lietuvos teritorijai pervažiuoti; Lietuvos valdžia pasilieka sau teisę prašymą atmesti.

Beje, praėjusių metų lapkričio mėn. Rusijos ir Europos sąjungos viršūnės pasiekė susitarimą, pagal kurį naujos tranzito taisyklės galios tik nuo liepos 1 d. kada Rusijos piliečiams pervažiuoti per Lietuvos teritoriją bus įvesti suprastinto pobūdžio tranzito dokumentai".

Ambasadorius apie tranzitą

Ne visi rusai yra patenkinti naujomis tranzito taisyklėmis. Į klausimą, kaip ilgai jos galios, atsako Lietuvos ambasadorius Maskvoje Rimantas Šidlauskas š.m. sausio 28 d. laidos dienraščio *Izvestia* skiltyse: "Galios ligi Vilniaus prisijungimo prie Šengeno susitarimo momento, o tai įvyks po kelių metų, Lietuvai įstojus į Europos sąjungą. Įstojimas yra užplanuotas 2004 m. gegužės mėnesį". Į klausimą, ar Kremlius daro šiuo klausimu Vilniui spaudimą, Šidlauskas atsakė: "Negaliu pasakyti, kad Rusija darytų kokį nors spaudimą. Kai kuriuos ginčytinus momentus mes noriau svarstome ne spaudoje, bet konfidenciališkai. Žinoma, kartais tenka girdėti kalbas, kad rusams yra atimama teisė be trukdymų važinėti iš vieno savo regiono į kitą, tačiau yra pamirštama, kad Lietuva yra suverenus kraštas, kuris taip pat turi teisę ginti savo sienas ir turi apibrėžtus įsipareigojimus ES-gai".

Lietuviai balsavo "prieš"

Pirmasis Lenkijos ambasadorius Lietuvai J. Widacki Varšuvos žurnale *Polityka* š.m. sausio 25 d. laidoje pastebi: "Atrodo, kad lietuviai, kaip ir lenkai, noriau balsuoja 'prieš' negu 'už', kaip ir lenkai, jie mažai žino apie renkamų organų konstitucines teises, todėl rinkiminio vajaus metu drąsiai galima žadėti tai, kas nepriklauso žadėtojo kompetencijai. Kaip tik taip įvyko paskutiniuose prezidento rinkimuose. Lietuviai, nepatenkinti ūkine padėtimi, išrinko apklausose neįvertintą Rolandą Paksą per daug nesijaudindami, kad ši sritis nėra prezidento galioje. Nors ir labai norėtų, jiems buities nepagerins. (…) Balsuodami prieš nedarbą, ekonomikos depresiją, žemą gyvenimo lygį, korupciją ir kitas nelaimes, kurios ištiko bręstantį kraštą, lietuviai balsavo prieš Adamkų. Jam buvo atsimokėta už tai, į ką kaip prezidentas jokios praktiškos įtakos neturėjo". **J.B.**

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Pateiktas "Rail Baltica" projektas

Briuselyje vasario 17 d. Europos transporto sektoriaus pareigūnų susitikime trys Baltijos valstybės pateikė tarptautinio geležinkelio "Rail Baltica" projektą, praneša ELTA. Šis geležinkelio plėtros projektas apima Talino, Rygos, Kauno, Varšuvos kelio atšaką, kuri įsilietų į antrąjį tarptautinį transporto koridorių, einantį Varšuvos-Berlyno kryptimi. Jį numatoma įgyvendinti iki 2015 metų.

Tie tautos patriarcho žodžiai, jo rankraštyje ašarom sulaistyti, liko ištisom Lietuvos kartom kaip šventas dokumentas.

Mūsų šalies kovo 11-tos Laisvės metuose, deja, atsitiko taip, kad Lietuvos politikų didžiuliame pulke taip ir nebuvo tokių tyrų, jautresnių lietuvių širdžių, sugebančių uždegti, pakylėti tautą jos kovoje už gražesnę, šviesesnę, teisingesnę ateitį. Todėl anot dr. Basanavičiaus be to "nė koks Tautos atsigavėjimas negalimas".

Lietuvos projekto dalis apima geležinkelio atsišakojimą į Klaipėdos uostą bei Vilnių ir savo techninės įrangos požiūriais skiriasi nuo kaimyninių Latvijos ir Estijos planų. Estai ir latviai pasirinko maksimalų variantą ir ketina tiesti dviejų porų bėgių geležinkelių atšakas. Lietuviai numato modernizuoti esamą geležinkelį į Latviją nuo Kauno, o nuo Kauno iki Lenkijos sienos nutiesti naują geležinkelio atkarpą. Lietuvoje jau sudaryta grupė specialistų, kurie šiuo metu rengia konkrečius pasiūlymus dėl europinės vėžės geležinkelio tiesimo nuo pasienio iki Kauno. Tikimasi, kad naujas geležinkelis skatins Suvalkijoje verslus, pritrauks naujų investicijų. **RSJ**

SPAUSDINAME
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

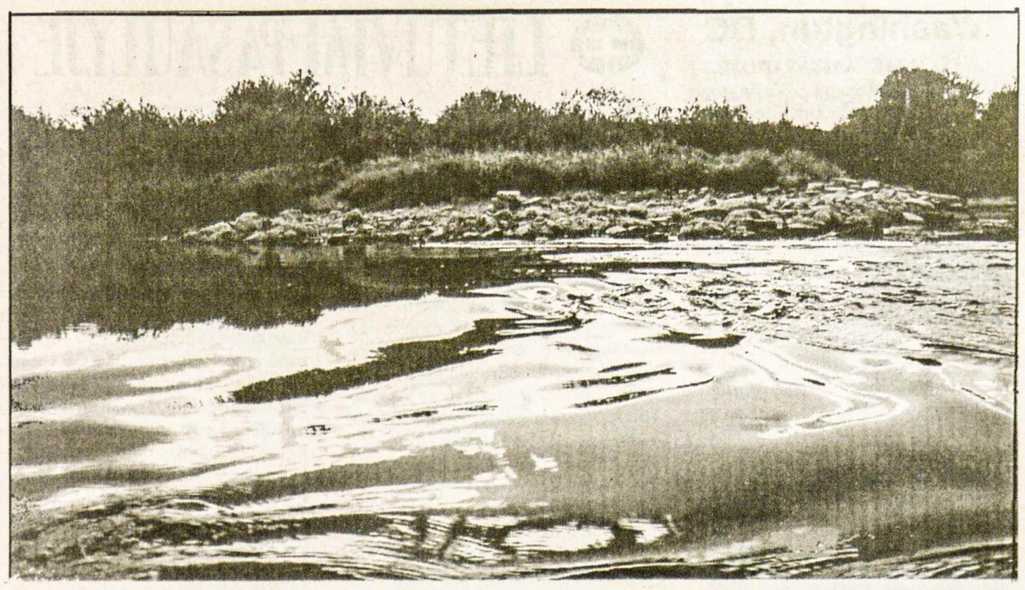

Nemuno vanduo kairiajame krante ties Smalininkais, Sudargo seniūnija, Ramoniškiai

Nuotr. J. V. Tamušausko

Pučia vėjas nuo Nemuno

ANTANINA GARMUTĖ

Skamba dienos – likimo dovanos. Atneša tai, kas neišvengiama, įamžina – kas verta. Nei likimo, nei gyvenimo atgal neatsuksi. "Nebandykite gyventi amžinai, nieko neišeis" – sakė G.B. Shaw.

Toli nuo Tėvynės, kitoje Atlanto pusėje su legendine lietuvių aktore Irena Leonavičiūte-Bratkauskiene kalbamės apie gyvenimą.

– Viską reikia iškentėti. Širdimi ištverti. Praradimus. Ir netektis. Santvarkų lūžius. Istorinius ir būties paradoksus. Ačiū Die, – sako aktorė, – Gerumas dar neįrašytas į Raudonąją knygą...

Prisimenu, kaip 1953 m. ji debiutavo lietuviškame filme *Aušra prie Nemuno.* Vėliau buvo daug spektaklių ir vaidmenų žiauriame, okupacijos įrėmintame laikotarpyje. Žmonės juk ir tada gyveno: arė žemę, statė namus, gimdė vaikus, tapė paveikslus, rašė knygas ir kūrė filmus. Kiekvienas – pagal savo talentą. Keičiantis santvarkoms, laikas daug ką negailestingai išdraskė, nubraukė, nuvertino ir menininkų darbus.

– Koks kinas dabar pas mus? – klausia ir atsako aktorė. – Kino kaip ir nėra. Bet aš ir dabar tarsi fiziškai jaučiu stiprų vėją, pučiantį nuo Nemuno... Tą kūrybinį polėkį. Nerimą, įkvėpimą. Kaip iš dainos žodžių neišmesi, taip ir iš gyvenimo neišbrauksi to, kas buvo. Ir dar: mintimis – kaip paukštė pavasarį – vis grįžtu ten, kur mano šaknys. Prie savo "medžio".

Leonavičių giminės šaknys – Vilniaus krašte. Čia, vos 9 km nuo Eišiškių, Naujadvario kaime pasaulį išvydo keturi Leonavičių vaikai: Irenos tėvas Petras, jo broliai Vincas su Juozu ir anksti mirusi sesuo mokytoja. Dar carinės priespaudos metais jie stiebėsi į šviesą. Prieš karą, Petras ir Juozas buvo išvykę Amerikon, iš kurios pastarasis taip ir negrįžo. Petras ir Vincas aktyviai kūrė nepriklausomą Lietuvą. Abiejų brolių šeimose taip pat užaugo po 4 vaikus. Vinco šeimoje – Algis (g. 1926), Donatas (g. 1928), Juozas (g. 1935) ir Liepa (g. 1940). Petro – mokytojos Birutės, Aldona, gydytojas Rimgaudas ir jau minėtoji aktorė Irena.

Bendravome su dar dviem šios giminės nariais – Juozu ir Aldona, dabar gyvenančiais Kaune.

– Tėvelis Vincas baigė Petrapilio žemės ūkio mokyklą, – pasakoja Juozas. Kai po I-ojo Pasaulinio karo grįžo į Lietuvą, Vilniaus kraštas buvo akupuotas. Tuomet Dotnuvos Akademijoje dar baigė ir Miškų ūkio fakultetą. Girininkavo Zapalkų girininkijoje, Prienų rajone. Balbieriškyje susipažino su Vitalija Baranauskaite, kilusia iš Suvalkų krašto. Atgavus Lietuvai Vilnių, 1939 m. jį perkėlė į lenkų okupacijos nualintą Vilniaus kraštą, Jašiūnų valsčiuje. Parudaminoj jis įsteigė gražią Girių girininkiją.

Ilgaamžės priespaudos nualinta Lietuva gydėsi gilias žaizdas. Atstatinėjo ūkį, kūrė pramonę. Nesuluošintos dvasios, krikščioniškos moralės žmonės patriotiškai augino ir auklėjo gausias šeimas. Duonos ir laimės užteko visiems. Vienok atėjo negandos: Vilniaus kraštą, kaip ir visą Lietuvą, užėmė rusų bolševikai, o 1941 m. birželyje juos išstūmė vokiečių naciai.

– Geto žydus varė dirbti į miškus, – prisimena Juozas, – Tėvelis darbui girininkijoje priglaudė 4 žydus. Kai mus iškėlė į Parudaminą, vieną naktį, į trobą įsiveržė rusų partizanai. Ruošėsi iššaudyti visą šeimą. Tėvelis buvo išvykęs Vilniun. Įsibrovėliai suvarė krūvon vaikus. Būtų sušaudę, bet iš tos grupės atsirado vienas žmogus, stovėjęs šešėlyje; jis kažką pasakė saviškiams. Ir jie pasitraukė. Supratome, kad taip atsidėkojo vienas iš anksčiau dirbusių žydų. Gerumas grįžta gerumu!

Girininko Leonavičiaus šeimą 1942 m. vokiečiai atkėlė į Bartininkų valsčių Vilkaviškio rajone. Apsistojo jie Eišiškių girininkijoje. Čia prasidėjo šeimos sovietinė tragedija.

Abu sūnūs – Algis ir Donatas mokėsi Kaune, tačiau neilgai. Algiui grėsė tarnyba rusų armijoje, todėl jis grįžo namo. Tėvas trumpam įdarbino jį mišką darbuose. Vėliau vaikinas buhalteriavo Patilčių sovietiniame ūkyje. Palaikė ryšius su vietiniais partizanais ir 1945 m. tapo kovotoju. Buvo žvalgybininkas, vėliau 71 kuopos vadas. Slapyvardis – Vytis.

Už pagalbą miško broliams abu tėvus Leonavičius 1946 m. areštavo. Mažametį Juozuką pasiėmė žmonės. Sesutė Liepa jau buvo mirusi difteritu. Kadangi vaiką atidžiai sekė priešo šnipai, jam dažnai teko keisti gyvenamąją vietą. Adresus. Savo klajones Juozukas baigė Kalvarijoje 1954 m., iš kur jau išblėsus partizanų kovoms, buvo pašauktas į sovietinę armiją.

Tėvus okupantai teisė Lietuvoje. Abu gavo po 10 m. kalėjimo ir 5 m. tremties. Tėvą išvežė į Karagandos lagerius, sergančią motiną paliko Lietuvoje: ji sėdėjo, – tiksliau sakant, gulėjo, – Lukiškėse ir Šilutėje. Atbuvo "nuo skambučio iki skambučio". Amnestijų tuomet nebuvo.

– Kai mamą paleido, – pasakoja Juozas, – jos brolis Povilas Baranauskas ją nešte įnešė į namus. Svėrė tik 35 kg. Aš 1957 m. parėjau iš armijos ir radau grįžusius abu tėvus. Jie pradėjo gyventi "nuo nulio" – Vandžiogaloje. Nieko neturintiems žmonės dovanojo ožką, suaukojo, kas ką galėjo. Nors vaikščioti negalėjo, mama buvo didelė optimistė. Ji šliaužte šliaužė, ravėdama daržus, ir man kartojo: "Tik tu neverk, aš vis tiek atsistosiu ant kojų. Vaikščiosiu!" Ilgainiui taip ir buvo.

– O brolių likimai kaip klostėsi?

– Po tėvų arešto Donatas dar mokėsi Kaune, gyveno Žaliakalnyje pas pusseserę Aldoną Pempienę. Paskui grįžo į kaimą, tapo partizanu. Donatas žuvo 1947 m. per Juozines, prie Gražiškių, Vilkabaliuose. Jie žuvo dviese, antrasis nežinomas. Abu nuvežė ir paguldė Marijampolėje, prie KGB rūmų. Paskui sumetė į tvarčiuką. Ten sūnaus atpažinti atvežė iš lagerio mamą. Ši akistata motinai buvo nepakeliamas smūgis – Ją paralyžiavo. Tokia buvo pirmoji žūtis šeimoje.

– Kada ir kaip žuvo vyriausias brolis Algis?

– Algis žuvo 1948 m. rudenį dėl išdavystės. Buvo rugsėjo pradžia. Prie Bartninkų gyveno Strungiai. Vienas Strungys buvo liaudies gynėjas. Manau, galima vadinti ir taip, – sako Juozas Leonavičius, – nes tik atrodė, jog jis tarnauja okupantams, o iš tikrųjų žinias teikė saviškiams, partizanams. Tą vakarą partizanai užėjo nakvoti pas Strungius. Jų sūnus buvo darbe. Mano brolis Algis parašė jam raštelį ir įdavė jaunesniajam Strungiukui, kad nuneštų broliui į stribynę. Bet šis savo brolio ten nerado, ir raštelis, nežinia kaip, pateko į kitas rankas. Susiorganizavo dalinys, kuris atvyko ir apsupo sodybą. Ruošėsi sudeginti. Tuomet partizanai vengdami didesnės tragedijos, nusižudė patys: Algis Leonavičius, Juozas Karasevičius ir Kazakevičius. Kur užkasė, nežinom, – susimąstė Juozas Leonavičius. – Išguldyti buvo Bartninkų kryžkelėje. Tas, kuris davė įsakymą šitaip "palaidoti" dabar sėdi Vilniuje ir tyli...

Gyvenimo saulėlydį motina-didvyrė Vitalija Leonavičienė sutiko paskutiniojo sūnaus Juozo šeimoje, pakaunėje.

– Dėdienė Vitalija buvo kupina energijos, – mena dukterėčia Aldona, – šauni moteriškė, Lietuvos šaulė; turėjo šautuvą. Padėjo savo vyrui girininkauti, gaudyti miško vagis, brakonierius. Padėjo partizanams. Ištvėrė visas negandas, ligas, lagerius. Ir, žinote, atsistojo ant kojų! Gyvendama pas sūnų dirbo skulptūrų galerijoje (Sobore) prižiūrėtoja. Užsidirbo pensiją.

Kai paskutinį kartą mačiau Leonavičių motinėlę, jai ėjo 97-ieji. Silpo. Nebekalbėjo. Tik ilgai laikė už rankos, vis nenorėjo paleisti. O akys – gilios ir išraiškingos – liudijo nepalaužiamą dvasią.

Žmogaus esmės negali sugniuždyti jokios aplinkybės. Aplinkybės keičiasi, o dvasiškai stiprus žmogus toks ir išlieka. Lietuvos žemė, taip jos mylėta, ją jau pasiekė sidabrinę žiemos dieną, kai priemiestyje radijas tyliai transliavo: "Vėjelis mus Nemuno toks gaivus, o žodis lietuviškas toks švelnus..." Mūsų jaunystės legendinė aktorė Irena Leonavičiūtė-Bratkauskienė teisi: "Vis tiek patekės saulelė". Viltis kaip duona telydi mūsų kelius!

Leonavičiai prie Kūčių stalo 2000 m. Iš kairės: motina Vitalija, marti Albina ir sūnus Juozas

Negęstanti švietėjo šviesa

Lietuvių kalbos ir kitų dalykų mokytojas Jonas Augustaitis

RIMA BACEVIČIENĖ

Šiemet, gegužės mėnesį, Šakių "Žiburio" gimnazija švęs mokyklos įsteigimo 85-tąsias ir atsteigimo 5-tąsias metines. Jubiliejaus įžanga jau tapo buvusių gimnazijos mokinių ir mokytojų, pasitraukusių į Vakarus, prisiminimų knyga *Žiburiečiai svetimoj padangėj* ir jos sutiktuves Šakių visuomenei šventė 2002.XI.15.

Vienas iš knygos sudarytojų – ilgametis lietuvių kalbos mokytojas Jonas Augustaitis. Jis gimtosios kalbos mokė keletą šakiečių kartų, buvo įvairių rajoninių kalbos būrelių siela, rajoninių Kalbos dienų organizatorius, leidinių iniciatorius, redaktorius.

J. Augustaitis gimė 1919 m. vasario 14 d. Kiaulupių kaime, Sintautų valsčiuje (Šakių r.). Tėvai turėjo 17 ha žemės. 1927 m. J. Augustaitis pradėjo lankyti Sintautų pradžios mokyklą. Su pagarba prisimena vieną pirmųjų savo mokytojų F. Pranaitį. 1931 m., pasiruošęs per vasarą, išlaikė egzaminus į antrąją Šakių gimnazijos klasę. Gimnazijoje mokėsi septynerius metus. "Penkerius metus sėdėjau viename suole su Juozu Lingiu, vėliau tapusiu šokių meistru. Mokykloj geriau sekėsi matematika, fizika nei kalbų mokslai. Mano auklėtojai buvo: K. Užupytė-Keblinskienė, A. Žirgulys, gimnazijos direktorius... K. Šapalas, matematikos mokytojas – A. Vaitkevičius, fizikos – P. Keblinskas ir kt. Tuo metu gimnazijoje mokėsi apie 200 mokinių".

1938 m. rudenį įstojo į Kauno V.D. universiteto humanitarinių mokslų fakultetą. Klausėsi V. M. Putino, V. Krėvės, B. Sruogos literatūros paskaitų. Kalbos dalykus dėstė kalbininkai P. Skardžius, A. Salys, P. Jonikas ir kt. J. Augustaičio studijas finansiškai rėmė ateitininkų organizacija, bankininkas Vailokaitis.

1942 m. pavasarį J. Augustaitis, išlaikęs baigiamuosius universiteto egzaminus, grįžo dirbti į Šakių "Žiburio" gimnaziją, kurioje tuo metu mokėsi apie 600 mokinių. Jaunam mokytojui lietuvių kalbos ir literatūros teko mokyti dvi antras, dvi penktas ir vieną šeštą klasę. 1944 m. vasarą, priartėjus frontui, kartu su artimaisiais turėjo pasitraukti iš Šakių. Į Vakarus emigruoti nesiryžo. 1944 spalio 15 d. kartu su broliu grįžo į tėviškę. Čia abu ir paėmė į kariuomenę. Tačiau po dviejų dienų J. Augustaitį atleido nuo karinės prievolės: turėjo aukštojo mokslo diplomą, o gimnazijoj trūko mokytojų.

Praūžus frontui, gimnazija persikėlė į Barzdus. Čia ir grįžo dirbti mokytojas. Direktoriumi buvo paskirtas V. Laurynaitis. Kitais metais mokykla perkelta į Lukšius. Direktoriumi paskirtas J. Unguraitis. Čia taip pat dirbo dar nepriklausomoje Lietuvoje kalėjęs už politinę veiklą kairiųjų pažiūrų mokytojas A. Kilikevičius. Tačiau jis nepasirodė esąs aktyvus sovietinės santvarkos gynėjas, o greičiau užtardavęs mokinius. 1947 m. mokytojas J. Augustaitis buvo paskirtas gimnazijos direktoriumi Lukšiuose. Kitais metais mokykla perkelta į Šakius, o jos direktoriumi paskirtas K. Nenėnas. 1949-1950 m. J. Augustaitis vėl paskiriamas mokyklos direktoriumi. Būdamas direktoriumi mokė lietuvių kalbos (dvi klases) ir logikos.

Didelius išgyvenimus mokytojas J. Augustaitis patyrė 1951-1952. Tais metais didelė buvo abiturientų klasė (net 43 mokiniai), o jis šios klasės auklėtojas. Iš klasės mokinių trys buvo ištremti, o vienuolika mokinių, Vasario 16-ąją iškėlę virš Šakių vandentiekio bokšto Lietuvos trispalvę, buvo nuteisti kalėti 25 metus. Mokytojas ir dabar laiko stebuklu tai, kad jį po šių įvykių tik pašalino iš Šakių į Kudirkos Naumiestį, kuris tuomet buvo kito rajono centras.

Į Šakius grįžo po Stalino mirties, po dvejų metų. Iš pradžių dvejus metus dirbo suaugusiųjų mokykloj lietuvių kalbos mokytoju, o vėliau, iki 1965 m., – Šakių vidurinėje mokykloje mokymo dalies direktoriaus pavaduotoju. Mokytojas pagarbiai mini savo mokinius: profesorių J. Pikčilingį, profesoriu Č. Vikšraitį, kunigą Liutviną, poetą G. Iešmantą, rašytoją V. Rimkevičių, gydytoją S. Išganaitį ir kitus.

Dar besimokantį gimnazijoje J. Augustaitį domėtis gimtaja kalba, rinkti žodžius paskatino lietuvių kalbos mokytojas ir auklėtojas A. Žirgulys. Didžiajam *Lietuvių kalbos žodynui* žodžius rinko ir būdamas studentu. Mokytojas prisimena, kad tuometinė Lietuvos Mokslų akademija net mokėjo už žodį 20 centų. Kartą su savo draugu J. Lingiu abu už surinktus žodžius uždirbo net po 30 litų, o studentams tai buvo dideli pinigai. Vėliau, pradėjęs dirbti mokykloje, ne tik pats rinko žodžius, bet ir skatino savo mokinius. "Visai neseniai radau buvusio mokinio K. Skaisgirio užrašytą vieną kitą žodį dar 1942 m." – pasakoja J. Augustaitis. Kartu su mokiniais padėdavo ir kalbininkui A. Pupkiui, kuris į rajoną atsiveždavo studentų į lituanistines ekspedicijas.

1967 m. J. Augustaitis vadovavo "Žinijos" draugijos rajono lituanistiniam fakultetui. Šis gimtosios kalbos puoselėtojų būrelis kiekvieną mėnesį kviesdavosi aukštųjų mokyklų lektorius, susirinkimuose aptardavo įvairius kalbos klausimus. 1972 m. susikūrus kraštotyros draugijai, jis tapo rajoninės kraštotyros draugijos Kalbos sekcijos pirmininku. Tais pačiais metais pirmąkart Šakiuose buvo surengta Kalbos diena, tapusi tradicine rajonine švente (2002 m. birželio pradžioje Šakiai šventė trisdešimtąją Kalbos dieną). "Pirmąją Kalbos dieną pradėjome Šakiuose, aplankėme poetų E. Steponaičio, V. Valaičio kapus, Sintautuose – P. Vaičaičio kapą ir tėviškę, važiuodami į K. naumiestį sustojome kalbininko J. Jablonskio tėviškėje, Kubilėliuose, paskui nuvažiavom į Rygiškius ir Griškabūdį, kur kultūros namų salėje prasidėjo konferencija. Pirmojoje Kalbos šventėje dalyvavo ir kalbininkas J. Pikčilingis. Kitais metais, per Kalbos dieną, Kubilėliuose buvo atidengtas paminklas J. Jablonskiui", – prisimena J. Augustaitis.

Paklaustas apie buvusių Šakių "Žiburio" gimnazijos mokinių prisiminimų knygas *Įkalinta jaunystė* ir *Žiburiečiai svetimoj padangėj,* J. Augustaitis kukliai apibūdina savo veiklą: jis padėjęs bendraminčiams rinkti prisiminimus, redaguoti. Rodo, kad jau pakankamai turįs medžiagos trečiajai prisiminimų knygai. Parengti išsamūs buvusių pirmosios gimnazijos laidos mokinių V. Dėdino ir J. Greičiaus prisiminimai, tik nežinia, kaip gausią lėšų knygos leidybai. Savo archyviniuose aplankose varto ir buvusio gimnazijos vokiečių kalbos mokytojo J. Rudzevičiaus eilių rankraštį. Šiam žmogui šiemet sukanka 100 metų. J. Augustaitis kartu su poetu G. Iešmantu puoselėja viltį rasti rėmėjų ir išleisti mokytojo J. Rudzevičiaus poezijos rinktinę. Mokytojas nerimauja dėl *Zanavykų žodyno,* kuris iki šiol nepasiekia knygynų ir bibliotekų. "Anais laikais sunku buvo puoselėti kalbą, o dabar, rodos, kartais visai nebeskiriama jai dėmesio... Laikraščiuose daugybė klaidų, o jau tie žodžiai, žodeliai... – atsidūsta mokytojas J. Augustaitis ir prašo: Tik negirkit, užtenka tų pagyrų".

O iš tikrųjų šis garbus Šakių žmogus mokytojas J. Augustaitis vertas didelių pagyrų, tačiau kas galėtų suskaičiuoti jo didelius darbus kraštui ir gimtajai kalbai. Paprašytas atneša parodyti tik du apdovanojimų raštus: 1999.II.13 Marijampolės apskrities viršininko padėkos raštą "Vasario 16-osios proga už Sūduvos krašto istorinės atminties ir kultūros puoselėjimą" ir kitą, pažymintį, kad 2002 m. liepos 6-ąją Lietuvos prezidento dekretu mokytojas J. Augustaitis už nuopelnus Lietuvai apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino pirmojo laipsnio medaliu.

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

JONAS AUGUSTAITIS ir Lietuvos prezidentas VALDAS ADAMKUS, 2002.VII.6 apdovanojęs DLK Gedimino medaliu

Lietuvos tikinčiųjų engimas

Arūno Streikaus knyga apie jų žlugdymą ir priešinimąsi

JUOZAS VITĖNAS

"Šis darbas – tai pirmas nuodugnus sovietų valdžios pastangų sugriauti Lietuvos Bažnyčią tyrimas, apimantis visą sovietinės okupacijos laikotarpį. Jo empirinį pagrindą sudaro archyviniai dokumentai, kurių daugumos iki šiol nebuvo mokslinėje apyvartoje", rašoma Arūno Steikaus knygos *Sovietų valdžios antibažnytinė politika Lietuvoje (1944-1990)"* įvade. Tai nėra paprasta knyga, bet jos autoriaus Vilniaus universitete 2001 m. apgintos disertacijos pagrindu parengta studija, kurioje, pasak autoriaus, bandyta pateikti vientisą prieš Bažnyčią taikytų veiklos būdų ir jų veiklos raidą (5 psl.).

Autorius tai pradeda nuo pirmosios sovietų okupacijos 1940 metais, kai, sovietų kariuomenei vos okupavus Lietuvą, buvo imtasi priemonių prieš Katalikų Bažnyčią (toliau–KB): paskelbtas KB atskyrimas nuo valstybės, nutrauktas konkordatas su Vatikanu. KB vadovai bandė surasti kompromisą su sovietų valdžia. Kun. M. Krupavičius buvo parengęs memorandumą dėl katalikų bandradarbiavimo su komunistais, kuriame išdėstė savo nuomonę, bet manoma, kad tai jis padarė pasitaręs su vyskupais ir nuncijum (50 psl.). Deryboms su komunistais atrodė parankesnis arkiv. J. Skvireckas, o vysk. V. Brizgys buvo laikomas antisovietinės grupės vadovu. Nepaisant to, 1941 m. birželio mėn. buvo įkalinti 47 dvasininkai (56 psl.).

Nuo didesnio persekiojimo Lietuvos tikinčiuosius išgelbėjo 1941 m. birželio mėn. prasidėjęs vokiečių ir sovietų karas ir ginkluotas lietuvių sukilimas prieš sovietus, į kurį įsijungė ir kunigai (61 psl.).

Apie KB padėtį vokiečių okupacijos metais knygoje plačiau nerašoma, apsiribojama tiktai antruoju sovietmečiu, kurio pradžioje bandyta panaikinti Vatikano įtaką Lietuvai ir sukurti tautinę Bažnyčią (83 psl.). Tačiau nepavyko surasti autoritetingų dvasininkų, kurie nutrauktų santykius su Vatikanu ir sukurtų autokefalinę Katalikų Bažnyčią (84 psl.). Todėl sovietų valdžia ėmė riboti KB veiklą: registruoti religines bendruomenes ir dvasininkus, infiltruoti agentus į parapijų komitetus.

Bet svarbiausia 1945-47 metais KB ir sovietų valdžios problema buvo KB nusistatymas ginkluoto pasipriešinimo sąjūdžio atžvilgiu. Norėdama išlikti legali, KB negalėjo viešai pritarti partizanų veiklai. Tačiau sovietų valdžia teigė, kad KB remia ginkluotą pasipriešinimą, ir ėmėsi priemonių prieš "nesukalbamus" hierarchus (102 psl.).

1946 m. buvo sušaudytas vysk. V. Borisevičius, suimti vysk. P. Ramanauskas ir vysk. T. Matulionis. Sekančiais metais neaiškiomis aplinkybėmis mirė Kauno arkivyskupijos valdytojas prel. S. Jokubauskis, ir jo vietoje buvo išrinktas 1946 m. užverbuotas kan. J. Stankevičius (slapyvardis – Neris), kurį sovietų valdžia buvo numačiusi palikti vieninteliu visų Lietuvos vyskupijų valdytoju (129 psl.), tačiau baimindamasi, kad per greitas Lietuvos KB sujungimas gali pakenkti kan. J. Stankevičiui, nutarė Vilniaus arkivyskupijos administratorium paskirti vysk. K. Paltaroką, kuris po arkiv. M. Reinio suėmimo buvo likęs vienintelis laisvas Lietuvos vyskupas.

1949 m. buvo suimtas Telšių vyskupijos valdytojas kan. J. Juodaitis ir jo vietoje išrinktas kan. P. Maželis, slaptas sovietų agentas, veikęs Petraičio ir Kalnėno slapyvardžiais. Jis ir kan. Stankevičius turėjo sekti vysk. Paltaroką ir informuoti saugumą (133 psl.).

1955 m. vysk. Paltarokas laišku popiežiui pateikė kandidatus į vyskupus: kunigus J. Steponavičių, P. Maželį ir J. Stankevičių, iš kurių popiežius nominavo tiktai pirmuosius du, nors valdžiai labiausiai priimtinas buvo kun. Stankevičius. Nominuoti kunigai tų pačių metų rugsėjo mėn. buvo konsekruoti Panevėžy (169 psl.).

Tuo metu buvo palengvėjęs KB suvaržymas. Pirmą kartą buvo išleistas maldynas ir katalikiškas kalendorius, duotas leidimas leisti žurnalą kunigams. 1953-55 m. buvo leista į Lietuvą iš kalinimo vietų grįžti 238 kunigams (179 psl.).

1957 m. į Vilniaus kuriją neoficialiu keliu iš Romos atėjo laiškas, kuriuo Vatikanas, atsakydamas į vysk. T. Matulionio laišku slaptą pasiūlymą, leido kun. V. Sladkevičių konsekruoti vyskupu (183 psl.).

Sovietų valdžia nepripažino šio V. Sladkevičiaus paaukštinimo ir tų metų antroje pusėje ėmėsi represijų prieš aktyvesnius dvasininkus. Į bausmės vietas buvo grąžinta grupė kunigų aiškinant, kad amnestija buvo neteisingai pritaikyta. Vysk. T. Matulionis buvo iškeldintas į Šeduvą, o vysk. V. Sladkevičius į Nemulėlio Radviliškį. Vysk. J. Steponavičius 1961 m. buvo išsiųstas į Žagarę (190 psl.).

Paaiškėjus, kad kan. Stankevičiui nėra galimybės tapti vyskupu, sovietų valdžia, ieškodama žmogaus, kuris su ja bendradarbiautų, pasirinko prel. J. Matulaitį-Labuką, kuris dešimt metų buvo praleidęs legeriuose (230 psl.). Be to, dar 1959 m. jis saugumo pareigūnams buvo pa-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Akmenys su pavardėmis, sunešti iš žuvusiųjų tėviškės laukų. *Garbė – kas miršta už Tėvynę. Ir garbė Tėvynei, kad dar yra kas už Ją miršta.* (Vaižgantas)

Nuotrauka gauta iš Z. Rickienės

LAISVOJE TĖVYNĖJE

AVARIJA PRIE UTENOS

Š.m. vasario 19 d. prie Utenos įvyko dujovežio avarija. Prakiuro dujų cisternos, ištekėjo 12 tonų nuodingų cheminių medžiagų. Gelbėtojai evakavo dalį miesto gyventojų bijodami, kad menkiausia kibirkštis nesukeltų sprogimo. Kelios įmonės buvo uždarytos ir elektra išjungta pietvakarinėje miesto dalyje, rašo *Lietuvos rytas*. Pareigūnai pranešė, kad dujų koncentracija mieste neviršijo pavojingos ribos. Nuodams išsisklaidyti padėjo pakilęs vėjas.

GALI KENKTI AGURKŲ REKLAMAI

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (VTEK) paskelbė sprendimą, jog turtingiausio Lietuvos parlamentaro Viktoro Uspaskicho veiksmuose įžvelgtas akivaizdus privačių ir viešųjų interesų konfliktas. VTEK pagalbos paprašė seimas išaiškinti, ar V. Uspaskichas nepažeidžia įstatymų reklamuodamas vieno konservų fabriko gaminius. Tyrimą atlikusi komisija nustatė, kad politikui priklauso 17% agurkus su jo atvaizdu gaminančios bendrovės Krekenavos agrofirmos akcijų. Jam gali tekti nutraukti atvaizdo naudojimą marinuotų agurkų reklamai, gali net būti pasiūlyta atsistatydinti iš užimamų pareigų seime.

AUGA ALKOHOLIZMAS

Valstybės psichikos sveikatos centro duomenimis, per 2001 metus medicinos įstaigose buvo užregistruoti 783 nauji "alkoholine psichoze" – sunkiausia alkoholizmo komplikacija – sergantys ligoniai. Specialistai nerimauja, jog pagal sergamumo alkoholine psichoze 2002 metais duomenis, didėjimo tendencija išlieka. Jos gydymas kainuoja 1260 už vieną pacientą. Mirštamumas nuo alkoholio vartojimo per pastaruosius dvejus metus irgi padidėjo, rašo *Lietuvos rytas*. 2000 metais dėl to mirė 893 gyventojai, 2001 metais – 1032. Vyrų, mirusių nuo alkoholio vartojimo, yra trigubai daugiau negu moterų.

SOSTINĖS BIUDŽETAS

ELTA/LGTIC žiniomis, vasario 20 d. Vilniaus miesto taryba patvirtino sostinės savivaldybės šių metų bendrą biudžetą, su 569.7 mln. litų įplaukų – 5.5% daugiau negu praėjusiais metais. Beveik pusę biudžeto sudaro specialūs paskyrimai iš valstybės biudžeto. Pagal numatomas vykdyti programas daugiausia lėšų skiriama švietimui (288.1 mln. litų), socialinei apsaugai (103 mln. litų), sveikatos apsaugai (10.8 mln. litų), miestų tvarkymui (54.1 mln. litų). Palyginti su praėjusiais metais, beveik 1.3 mln. litų išaugo paskyrimai viešiesiems darbams, o 0.97 mln. litų daugiau skiriama smulkiam ir vidutiniam verslui remti, 0.91 mln. litų daugiau – Būsto programai įgyvendinti. Taip pat daugiau lėšų skiriama vaikų vasaros stovykloms ir viešajai policijai remti. Šiemet Vilniaus savivaldybė skiria 611,500 litų Neįgaliųjų metų renginiams ir priemonėms finansuoti.

KITI PATARĖJAI

Prezidentas Rolandas Paksas vasario 21 d. pristatė savo patarėjus visuomenei. Valstybinio saugumo klausimais patarėju ir grupės vadovu dirbs verslininkas Remigijus Ačas, jo bendražygis Liberalų demokratų partijoje, vadovavęs UAB "Agrorema" ir UAB "Vianrė". Teisės klausimais patarėja bus Ona Buišienė, diplomuota teisininkė,ligšiol dirbusi seime, dėsčiusi Teisės universitete. Ekonomikos klausimais patarinės Jonas Ragauskas, ekonomistas, pastaruoju metu dirbęs Valstybinės azartinių lošimų priežiūros komisijos sekretoriumi. Žurnalistas Rosvaldas Gorbačiovas 2001 metais dirbo R. Pakso, tuometinio vyriausybės vadovo, atstovu spaudai, dabar vėl imsis tų pareigų. Toliau lieka dirbti dauguma karjeros tarnautojų, pranešė R. Paksas. Taip pat Kanceliarijos vadovo pareigas toliau eis Andrius Meškauskas, dirbs su trečiuoju prezidentu.

SIŪLO "DEŠINIĄJĄ ALTERNATYVĄ"

Vasario 11 d. grupė dešiniųjų pažiūrų piliečių, daugiausia Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) narių, pasirašė ir paskelbė "Dešiniosios alternatyvos" pareiškimą. "Tai alternatyva šiandieniniam populizmui ir blaškymuisi, kairiųjų stagnacijai... europietiškos dešinės programa" teigė TS (LK) frakcijos seime seniūnas Andrius Kubilius. Pareiškimas nukreiptas į artėjančius seimo rinkimus. Jame pabrėžiama būtinybė siekti, kad piliečiai jaustų ne tik demokratijos teikiamas laisves, bet ir valstybės atsakomybę bei teisingumą. "Dešinioji alternatyva" visuomenei žada siūlyti priimtinas tolesnes valstybės raidos gaires, o kartu ir nuoseklią bei gerai apgalvotą valstybinio verslo remiamą programą joms pasiekti. Sudarytas koordinacinis komitetas ir darbo grupės, kurios rengs įvairias gyvenimo sritis apimsiančią politinę programą. **RSJ**

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ **interneto tinklapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu –**

tevzib@pathcom.com

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Lietuvos ambasadoje Vašingtone š.m. vasario 6 d. buvo įteikti specialūs žymenys už pastangas, kad Lietuva būtų pakviesta į NATO. Iš kairės sėdi: Algirdas Brazauskas – Lietuvos ministeris pirm., Angelė Nelsienė – Baltiečių lygos Kalifornijoje pirm., Algimantas Gečys – JAV LB Krašto valdybos pirm. Stovi: Stasys Bačkaitis – JAV LB valdybos narys, Saulius Kuprys – Amerikos lietuvių tarybos pirm., John Monkus – Lietuvos vyčių vicepirm., Vygaudas Ušackas – Lietuvos ambasadorius JAV, Jonas Urbonas – Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirm., Rimas Česonis – Amerikos lietuvių demokratų lygos pirm. **Nuotr. J. Urbono**

Iš susitikimo Lietuvos ambasadoje Vašingtone 2003 m. vasario 6 d. Iš kairės: Audronė Pakštienė – AL respublikonų valdybos narė, Jonas Urbonas – AL respubl. pirm., Linas Linkevičius – Krašto apsaugos ministeris, plk. ltn. Gediminas Grina – karo atašė JAV ir Kanadai, dr. Mykolas Pakštys **Nuotr. J. Urbono**

Washington, DC

IŠKILMĖ AMBASADOJE. Į Lietuvos ambasadą Vašingtone š.m. vasario 6 d. buvo sukviesti JAV lietuviškų organizacijų vadovai, dirbantys politinėje-visuomeninėje srityje: JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, Amerikos lietuvių tarybos pirm. Saulius Kuprys, Lietuvos vyčių vicepirm. John Monkus, Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirm. Jonas Urbonas, Amerikos lietuvių demokratų pirm. Rimas Česonis ir Baltiečių lygos (Kalifornijoje) pirm. Angelė Nelsienė. Jiems buvo įteikti specialūs medaliai – žvaigždės, paskirti Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus už jų pastangas, kad Lietuva 2002 m. lapkričio 22 d. Prahoje įvykusiame NATO valstybių suvažiavime buvo pakviesta į NATO. Žymenis įteikė ambasadorius V. Ušackas. Iškilmėje dalyvavo tomis dienomis Vašingtone besilankantis Lietuvos ministeris pirm. Algirdas Brazauskas, Krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius, karinis atstovas JAV ir Kanadai plk. Gediminas Grina ir nemažas būrys vašingtoniečių.

Privačiame susitikime su minėtų organizacijų vadovais ministeris pirm. Algirdas Brazauskas užtikrino, kad išrinkus Lietuvai naują prezidentą Rolandą Paksą nebūsią pasikeitimų užsienio politikoje, nes pagal Lietuvos konstituciją prezidento galios labai ribotos. Lietuvai minint valstybingumo 750 metų sukaktį ir Lietuvos kunigaikščio Mindaugo vainikavimą 1253 m. liepos 6 d. ta proga vykstant Dainų bei šokių šventei, kvietė visus Amerikos lietuvius gausiai tose iškilmėse dalyvauti. Be to ministeris pirm. turėjo susitikimų su JAV viceprezidentu Dick Cheney ir kitais Amerikos valdžios pareigūnais. **Jonas Urbonas**

Torontiškės "Dainos" išvyka

Vasario 16-tosios proga Toronto pensininkų "Dainos" grupė buvo pakviesta į Klyvlandą atlikti meninės programos. Sekmadienio rytą choras dalyvavo Mišiose Šv. Jurgio šventovėje, statytoje 1895 metais, dabar jau senesnėje miesto dalyje. Pagal jos dydį ir talpą matyti, kad ji buvo pritaikyta ankstyvesnių laikų dideliam parapijiečių skaičiui. Skirtingos lietuviškos koplytėles, šventųjų statulėles su mecenatų pavardėm, sukaktuviněm lentom liudija apie buvusį labai aktyvų lietuvių tikybinį gyvenimą.

Nemažiau įspūdinga choro galerija, taipogi pritaikyta dideliam choristų skaičiui. Galingi vargonai, kurie skatino ir "Dainos" choristus kelti savo balsus ir širdis aukštyn.

Kunigai bei lankytojai, kartu su choristais, tą rytą buvo pakviesti parapijos salėn pasidalinti įspūdžiais ir pabuvoti kartu. Žmonės džiaugėsi išgirdę jiems negirdėtas lietuviškas giesmes, kurios praturtino šv. Mišias.

Vasario 16-tosios ir Kovo 11-tosios – Lietuvos nepriklausomybės sukaktis buvo minima naujesniame rajone, Dievo Motinos nuolatinės pagalbos parapijoje. Po pagrindinių kalbų – "Dainos" koncertas, vadovaujamas muz. Lilijos Turūtaitės. Programos vadovė Elena Namikienė Antano Dainoros ir Bernardo Brazdžionio eilėmis jungė visą programą. Į sceną, pasipuošusios tautiniais drabužiais "Dainos" moterys, lydimos vyrų, su skambia daina pradėjo savo programą, kuri buvo įvairi savo nuotaika ir atlikėjais. Skambėjo Vytauto Mašalo ir Lilijos Turūtaitės jausmingas duetas, kuris priminė klausytojams gimtąjį kraštą. Daina sekė dainą, kurios savo įvairumu palietė žmonių širdis. Tai buvo jaučiama viso koncerto metu. Paskelbus paskutinę dainą, kurią atliko Vida Baltrušaitienė, Ona Krasauskienė ir Vytautas Mašalas, pritariant likusiems choristams, klausytojai savo plojimais prašė dar padainuoti.

Gražiomis gėlių puokštėmis buvo pasveikinta "Dainos" vadovė ir visi choristai.Per pusnis ir sniegus "dainiečiai" drįžo namo laimingai. **Dlv.**

Ir ne nuoskaudą, o gėrį imam, –
Praeitis – tai lobis širdyje.

Baigdama kalbą ji perdavė linkėjimus Vinipego lietuviams iš Birutės ir Algirdo Eimantų, kurie iš Vinipego persikėlė gyventi į Otavą. Baigiant minėjimą V. Rutkauskas padėkojo Šv. Dvasios parapijos klebonui kun. A. Degučiui, OMI, už leidimą pasinaudoti patalpa, visiems atėjusiems į minėjimą ir darbščioms šeimininkėms už vaišių ir kavutės paruošimą. Minėjimas baigtas Tautos himnu. **Ev.F.**

Sudbury, Ont.

Gavėnios susikaupimas Sudburio apylinkės lietuviams bus Kristaus Karaliaus šventovėje kovo 15, šeštadienį. Išpažinčių bus klausoma 6.30 v.v., o Mišios bus 7 v.v. Susikaupimą ves prel. Jonas Staškevičius.

Sault Ste. Marie, Ont.

Gavėnios susikaupimas Sault Ste. Marie apylinkės lietuviams bus Šv. Jeronimo šventovėje kovo 16, sekmadienį. Išpažinčių bus klausoma 2 v.p.p., o Mišios bus 3 v.p.p. Susikaupimą ves prel. Jonas Staškevičius.

Ottawa, Ont.

DAUGIAKULTŪRĖS PAMALDOS įvyko š.m. sausio 12, sekmadienį, perpildytoje Otavos bazilikoje, vadovaujant vietos arkivyskupui Marcel Gervais ir asistuojant 25 kunigams iš įvairių tautinių grupių, kurių tarpe buvo ir mūsų kapelionas kun. Viktoras Skilandžiūnas. Procesijoje, vedant Kolumbo vyčių atstovams, ėjo visi dvasininkai su Arkivyskupu, kuriuos sekė įvairių tautybių nešamos vėliavos. Mūsų Lietuvos tautinę vėliavą nešė Erikas Jurgutis su Kristinos Kličiūtės palyda.

Pamaldos bazilikoje buvo labai iškilmingos, giedojo puikiai pasiruošęs choras su keliais solistais. Arkivyskupas savo pamoksle pabrėžė Bažnyčios visuotinumą, skirtą ne vienai ar kitai tautai, bet visoms be jokios išimties. "Eidami į visą pasaulį, skelbkite Evangeliją visam sutvėrimui. Ar jūs esate iš Australijos ar Zambijos, Burundijos ar Ukrainos, mes esame vieno Dievo vaikai. Mes turime apie tai susimąstyti. Tai turi tapti mūsų gyvenimo galvosena", – kalbėjo Arkivyskupas. Po pamaldų salėje susirinko gan gausi grupė susipažinimui, pabendravimui ir pasivaišinimui suneštinėmis gėrybėmis įvairių etninių atstovybių. Pasinaudodami proga, kai kurie dalyviai, ypatingai kiniečiai, nustebino visus susirinkusius savo kultūrinėmis vertybėmis: dainomis, šokiais ir muzika. Atrodo, kad daugiakultūrės pamaldos turi didelį pasisekimą Kanados sostinėje – Otavoje. **Kor.**

London, Ont.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ buvo paminėta vasario 16 d. Šiluvos Marijos šventovėje. Prie altoriaus jaunimas nešė aukas – mūsų tautos relikvijas – Lietuvos vėliavą, Lietuvos žemę ir trispalves degančias žvakes. Kun. klebonas K. Kaknevičius Mišias aukojo už visus, kurie žuvo kovodami dėl Lietuvos laisvės ir už Lietuvą, pasakė prasmingą tai progai pamokslą. Mišių metu giedojo "Pašvaistės" choras, akompanavo Rita Vilienė, smuiku pritarė Audronė Šarpytė-Sivickienė. Su dukra Aušra smuiku ir vargonais jos gražiai atliko J. S. Bacho *Ave Maria*. Smuiko garsai Mišių metu buvo tikra sielos atgaiva.

Po Mišių parapijos salėje susirinko dauguma parapijiečių ir svečių. Salė buvo papuošta tautiniais motyvais, stalus puošė pavasariniai narcizų žiedai. Bendruomenės pirmininkas A. Švilpa minėjimą pradėjo pasveikindamas visus susirinkusius su Nepriklausomybės švente ir pakvietė sugiedoti Kanados himną. Kun. K. Kaknevičius sukalbėjo maldą. Žuvusieji už Lietuvos laisvę buvo pagerbti tylos minute. Pranešimą apie Vasario 16-sios reikšmę paskaitė KLJS pirmininkas Vytas Ruslys. Pranešėjas pasidžiaugė, kad jaunimas aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje, bet jaunimo veiklai ribų nėra, kvietė dar aktyviau visur dalyvauti. Oficialioji minėjimo dalis užbaigta Lietuvos himnu.

Po trumpos pertraukos buvo meninė programa, kurią atliko Londono "Pašvaistės" choras, padainavęs keletą lietuvių liaudies dainų, savo pasirodymą užbaigė Maironio daina *Lietuva brangi*, jai pritarėme visi. Programą tęsė viešnia iš Toronto – smuikininkė Audronė Šarpytė-Sivickienė su dukra Aušra. Smuikui pritariant Aušra paskaitė B. Brazdžionio eiles, abi atliko liaudies dainas *Ko vėjai pūtė* ir *Oi tu ieva, ievuže*. Žiūrovams pritariant buvo sudainuota liaudies daina *Graži tėvyne mano*. Programą paįvairino mūsų jaunimo – Aušros Naruševičiūtės, Giedriaus ir Ievos Naujokaičių eilės apie Lietuvą. Visi susirinkusieji labai nuoširdžiai, ilgais plojimais priėmė meninės dalies atlikėjus, vyravo tikrai draugiška, šeimyniška nuotaika; ji jautėsi ir po programos, vaišių metu. Vaišinomės šaltais užkandžiais ir pyragaičiais su kava. Šio susibūrimo rengėjai dėkingi visiems, kurie kuo nors prisidėjo, kad Nepriklausomybės šventės minėjimas praeitų kuo geriau. **Aldona V.**

Winnipeg, Man.

Į VASARIO 16-tosios MINĖJIMĄ, nors buvo labai šalta diena (-25°C), vasario 23 d. susirinko nemažas būrys vietos lietuvių Šv. Dvasios šventovėje. 3 v.p.p. kun. A. Degutis, OMI, atnašavo Mišias. Po jų visi susirinko į mažąją salę. Minėjimą pradėjo bendruomenės vicepirmininkas V. Rutkauskas trumpa praeities įvykių apžvalga ir tylos minute, pagerbiant žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Pakvietė Audrą Kozicynienę, pagrindinę kalbėtoją. (Audra su šeima atvyko iš Lietuvos vos prieš keletą metų. Jie labai darbštūs, ir jau yra gražiai įsikūrę Vinipege.) A. Kozicynienė savo kalboje pabrėžė, kad dabartinė Lietuva yra praeities tąsa ir kad be Tautos tarybos sprendimo vasario 16 d. nebūtų buvę ir Kovo 11-tosios, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Ji pagyrė Kanados ir visos išeivijos lietuvius, pašventusius savo ilgų metų darbą, kad mūsų tėvynė atgautų laisvę ir nepriklausomybę. Sakė, kad kiekvieno lietuvio įtautinis darbas buvo svarbus. Kaip pavyzdį paminėjo mūsų buvusį Š. Kazimiero parapijos kleboną a.a. J. Bertašių, nes jo darbuose ir mintyse buvo vienas tikslas: pagalba Lietuvai ir lietuviams. Jos kalbos tema buvo pagal J. Marcinkevičienės eilėraštį *Praeitis-tai lobis.*

...Gal nereik slopint prisiminimų,
Jeigu su krauju jie manyje?

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Amerikos lietuvių klubo St. Petersburge, FL, metinis susirinkimas įvyko š.m. sausio 11 d. klubo patalpose. Jam pirmininkavo L. Kymienė, sekretoriavo L. Petkuvienė. Veiklos pranešimus padarė: bibliotekos reikalais – M. Andrejauskienė, "Audros" šokėjų – A. Černaitė, pavadavusi vadovę D. Adomaitienę, choro – A. Robertson, kultūros būrelio ir *Lietuvių žinių* – pastarųjų redaktorė A. Karnienė, *Lietuvių žinių* administratorius – dr. P. Budininkas, vyrų dainos vieneto "Aidas" – P. Rasimas, baro – E. Radvilienė, klubo iždo – D. Vaidila ir revizijos komisijos – G. Treinienė. Klubo pirm. L. Kymienė, darydama savo pranešimą, paprašė susirinkimą patvirtinti valdybos sudarytą komisiją iš buvusių klubo valdybos pirmininkų – A. Gudonio, A. Karniaus, M. Šilkaičio, V. Juškos, A. Karnienės ir J. Šulaičio. Komisija turėtų peržiūrėti klubo įstatus ir reikalui esant juos pakeisti, prisitaikant prie kintančių gyvenimo sąlygų. Pirmininkės prašymą susirinkimas patvirtino. Po susirinkimo visi dalyviai buvo pakviesti pasivaišinti. Sekmadienį, sausio 12, popietės metu pirm. L. Kymienė padėkojo pasitraukusiems iš valdybos nariams Daliai ir Antanui Adomaičiams ir pasveikino naujus klubo valdybos narius – J. Labanauską bei V. Radzevičių. Taipgi klubo pirmininkė priminė popietės dalyviams liūdnas 12-tąsias Sausio 13-tosios sukaktuves. Žuvusios aukos buvo pagerbtos susikaupimo minute.

(*Lietuvių žinios,* 320 nr.)

Urugvajus

Lietuvių jaunimo suvažiavimas vyko š.m. sausio 5-12 d.d. Montevideo mieste. Jame, be Urugvajaus, dalyvavo atstovai iš Argentinos, Kanados ir Lietuvos. Didžiausią svečių grupę sudarė Argentinos lietuviai: F. M. Zavickas, J. Igna, F. Kalvelis, D. Deveikis, P. Sanson, J. Pablo, O. D'Angelo ir N. Menendez. Iš Kanados atvyko kun. E. Putrimas ir St. Kuliavas, o iš Klaipėdos – J. Gudavičiūtė. Visą savaitę posėdžiai vyko "Eduardo" vasarnamyje. Suvažiavimas sekmadienį, sausio 12, baigtas pamaldomis ir po jų iškilmingais pietumis, dalyvaujant apie 50 asmenų. Kun. E. Putrimas, kaip rašoma *Žinių* 2002 m. 3 nr., pats svarbiausias suvažiavimo asmuo, pietuose negalėjo dalyvauti, nes turėjo išskristi atgal į Kanadą.

Estija

Keliaujanti per pasaulį M. K. Čiurlionio tapybos, grafikos darbų reprodukcijų, kokybiškai atspausdintų Italijos "Fodie" leidykloje, paroda buvo surengta ir garsiame Tartu universitete. Tokios parodos yra organizuojamos tuose kraštuose, kur surandami kultūriniai ryšiai tarp Čiurlionio ir to krašto epochos dailininkų, muzikų bei literatūros tyrinėtojų. Ta proga buvo rodomi esto, europinės kultūros tyrinėtojo, rašytojo bei poeto Aleksio Rannit (1914-1985) tekstai ir knygos, tarp jų ir knyga *M. K. Čiurlionis lietuvių muzikas, tapytojas,* išleista 1937 m. Taline. A. Rannit prieškariniu laikotarpiu gyveno Lietuvoje ir gilino meno teorijos, estetikos, bibliografijos žinias Kauno ir Vilniaus universitetuose. Darbavosi Valstybiniame teatre, yra išvertęs į estų kalbą K. Binkio, S. Santvaro ir P. Vaičiūno poeziją, parašęs per 200 kritikos straipsnių. 1944 m. išvyko į Vokietiją, dar gyveno Italijoje, Prancūzijoje, Austrijoje, JAV-se, palikdamas savo kūrybinių darbų pėdsakus. 1949 m. tarptautiniame meno tyrinėtojų kongrese Paryžiuje skaitė pranešimą apie M. K. Čiurlionio kūrybą. Tartu universitete parodos metu pranešimus padarė S. Urbonas, prof. J. Bruveris, Lietuvos ambasadorius A. Vinkus. Estijos muzikos akademijos prof. A. Juozapėnaitė-Eesmaa atliko Čiurlionio preliudus, atnaujindama lietuvių ir estų kultūrinius ryšius. Parodą aplankė Tartu universiteto kolegijoje stažuojantys lietuviai karininkai, Tartu universiteto studentai, profesoriai, estų švietėjai, miesto savivaldybės atstovai, vietiniai lietuviai ir estai, taipgi buvę disidentai E. Tarto, Niklas ir Petkus.

(*Pasaulio lietuvis,* 2002 m., 12 nr.)

Vokietija

Praėjusių metų pabaigoje, lapkričio 16 d., Romuvoje įvyko Lietuvių bendruomenės darbuotojų suvažiavimas. Jame dalyvavo LB apylinkių pirmininkai, lietuviškų įstaigų bei organizacijų vadovai, veiklesni bendruomenės nariai, mokytojai. Suvažiavime pranešimus padarė VLB centro valdybos pirm. A. Šiugždinis Miuncheno, Memmingeno, Hamburgo, Schwetzingeno, Muellheimo, Romuvos, Stuttgarto LB apylinkių valdybų pirmininkai ar jų atstovai. Raštu pranešimai gauti iš Frankfurto ir Liubecko apylinkių, Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos, Vasario 16-tosios gimnazijos, Lietuvių kultūros instituto, Labdaros, Romuvos moterų klubo, Katalikų sielovados ir sveikinimas iš Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos. Suvažiavime daug laiko buvo skirta svarstyboms, kaip padidinti LB narių skaičių naujaisiais ateiviais ir kaip iš viso pagyvinti lietuvišką veiklą. Taip pat svarstyti lituanistinių mokyklų steigimo ir vasaros stovyklų organizavimo klausimai. Kalbėta apie lietuvių kunigų teigiamą vaidmenį bei Vasario 16-tosios renginius. Nepamirštas ir Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas.

(*Pasaulio lietuvis,* 2002 m. 12 nr.)

Australija

Lietuvių dienų proga 2002 m. gruodžio 28 d. Adelaidėje buvo surengtas literatūros bei tautosakos vakaras. Jo rengėjos – J. Vabolienė ir E. Varnienė. Renginyje buvo siekiama pavaizduoti Lietuvos kultūros raidą nuo Mindaugo iki šių laikų. Visa tai buvo išreiškiama liaudies dainomis, poezija ir proza. Poeziją skaitė poetai autoriai: A. Vitkūnas, Jūratė Reilly, K. Kaminskas. L. Šimkutė, A. Veščiūnaitė-Janavičienė, o poeto Pr. Pusdešrio eilėraščius skaitė L. Varnas. Tautosakinė programos dalis atlikta liaudies ir kompozitorių harmonizuotomis dainomis. Dainavo Adelaidės lietuvių moterų oktetas, vadovaujamas G. Vasiliauskienės, Melburno ansamblis "Kaimas", vadovaujamas E. Lipšio ir Melburno moterų duetas – R. Mačiulaitienė bei B. Kymantienė. Visus gerai nuteikė J. Baltučio skaitomas humoristinis apsakymas *Kas mus išgelbės.* Tai žmonių išgyvenamos godos ir nuotaikinga kasdienybė. Vakaras buvo baigtas Melburno "Kaimo" sudainuotom dviem dainom. Ypač publiką paveikė dainos *Lopšinė tėvynei ir motinai;* refreno žodžiai: *Kiek rovė, neišrovė/ Kiek skynė, nenuskynė.*

(*Mūsų pastogė,* 2003 m., 4 nr.)

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	4.50%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.50%		
2 m. term. indėlius	3.00%		
3 m. term. indėlius	3.35%		
4 m. term. indėlius	4.00%		
5 m. term. indėlius	4.50%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.50%		
2 m. ind.	3.35%		
3 m. ind.	3.60%		
4 m. ind.	4.25%		
5 m. ind.	4.75%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

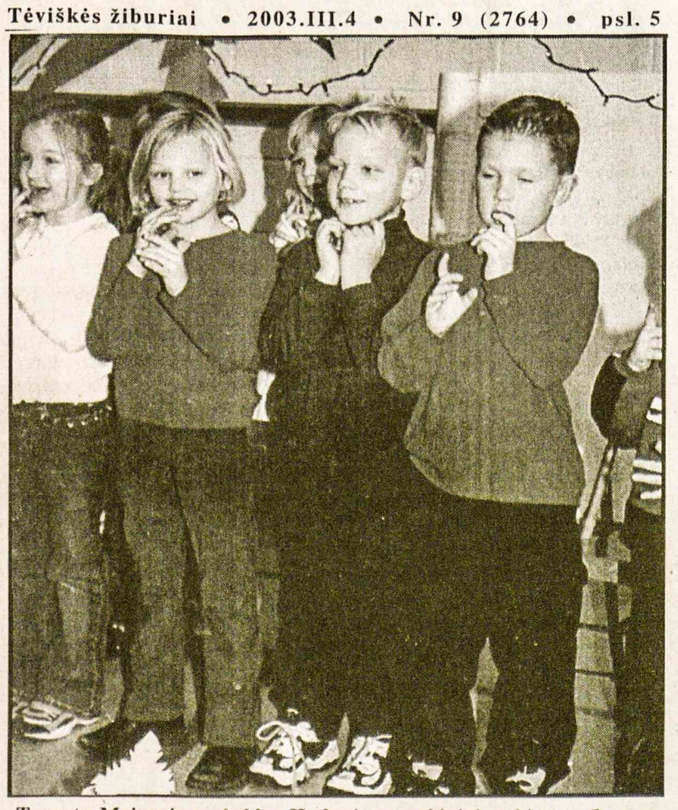

Toronto Maironio mokyklos II skyriaus mokiniai stebi savo draugų vaidybą scenoje Nuotr. D. R. Puterių

Užgavėnių tradicijos

Baigiasi baltosios, šaltos, speiguotos ir šerkšnotos žiemos kerai. Jau čia pat ankstyvas pavasaris, o su juo ir Užgavėnių šventė. Žiemos metu pakankamai turėjome laiko apsitvarkyti namuose, paskaityti, daugiau pabendrauti su draugais, na, žinoma, ir patinginiauti. O dabar pats metas pagalvoti apie Užgavėnių tradicijas, aprangą, blynų rūšis ir kitą senovišką, sveiką maistą. Žinome, kad per Užgavėnes reikia valgyti dvylika kartų.

Pirmiausia kepame blynus: bulvinius, paprastus iš kvietinių, ruginių miltų. Skanūs blynai ir iš įvairių dribsnių. O štai puikuojasi ir čirviniai blynai. Kadangi šventė vyksta lauke, blynai patogu neštis ir valgyti, keblumo nesudaro. Apie blynus yra nemaža dainų. *Mano mama kepė blynus / blynai, bulviniai blynai / tai skanumynai visų žmonių.*

Užgavėnių šventei parašiau keletą eilėraščių, jiems pritaikiau melodiją. Vaišinamės, dainuojam, žaidžiam ratelį:

Čirviniai blynai

Mama plakė kiaušinius,
Maišė čirvinius blynus,
Čir vir bly, čir vir bly
Maišė čirvinius blynus

Keptuvę tepė lašiniais,
Suko, vartė pagaliais,
Čir vir bly, čir vir bly
Blynai gražūs dideli.

Penki blynai kaip koriai,
Valgom, kramtome skaniai,
Čir vir bly, čir vir bly
Kertame blynus visi.

Tepti obuolių koše,
Saldyti su uogiene,
Čir vir bly, čir vir bly
Blynų šventė nuostabi.

Paežeriečiai, moksleiviai ir jų tėveliai susirenka į mokyklos kiemą, stadioną. Čia juos pasitinka didelis, kūgio ar piramidės formos laužas, ratukuose ar rogutėse stovi Morė, groja muzika, šokam, žaidžiam ir dainuojam Užgavėnių dainas. Vaišinamės įvairiausiais blynais.

Pasigirsta skambalų garsai. Į stadioną skrieja rogės, traukiamos papuoštų kamanomis žirgų. Susidaro graži eilutė. Juk visi nori pavažiuoti besibaigiančios žiemos keliu.

Vasario 16-tosios koncerte Otavoje š.m. vasario 9 Hamiltono "Gyvataras" atliko mėgstamą šokį "Klumpakojis". Kairėje – šokėjas Jonathon Murphy Nuotr. S. Smetonos

Aplinkui puikuojasi sniego seniai, kiekvienas įdomesnis, išradingesnis. Stūkso įdomios tvirtovės, plevėsuoja jose vėliavos. Tikra žiema. Ir visi, kas atėjo į šventę, sunkiai atpažįstami. Jų veidus dengia įvairios kaukės. Įdomūs, išradingi ir spalvingi persirengėlių drabužiai. Šią dieną susirinko visi, kas tik gyvas: čigonai, žydeliai, raganos ir velniai, gyvulėliai ir žvėreliai, ponai ir ponios, piemenukai ir įvairios pabaisos. Vieni važinėjasi, kiti šėlsta sniego pusnyse.

Suliepsnojo laužas, liepsnos liežuviai kyla į viršų, kibirkštys skraido, norėdamos sutirpdyti žiemą. Visi šokame prie laužo, su mumis bėgioja Morė, tarytum norėdama atsisveikinti, glaudžiasi prie šventės dalyvių.

O štai atbėga dusdamas, šniopuodamas Lašininis, jį vejasi Kanapinis. Apsupame juos ratuku, dainuojame, klausomės jų ginčų.

Kanapinis ir Lašininis

Atkeliauja Kanapinis
nuo jo slepias lašininis.
Lašinini, ar žinai? –
blogi tavo reikalai.

Priedainis
Bėga, slepias
Lašininis.
O jį veja
Kanapinis.

Kanapinį į ratelį
Kviečiasi linksmi vaikai.
Lašininiui širdį gelia –
tirpsta, nyksta lašiniai.

O lauke dar siaučia pūga,
tirpsta snaigių patalai.
Kanapinis nepabūgo –
čiupo lašinius tvirtai.

Lašininis spardos, unkščia
o vaikams daug juokų.
Kanapinis šypsos, prunkščia,
Lašininį ant menčių.

Baigias lašinio jėga.
Džiaugias žvėrys ir vaikai.
Iškeliaus šalta žiema.
Kanapinis liks čionai.

Lašininis nugalėtas. Dabar į laužo liepsną įmetam Morę. Dainuojam: *Žiema, žiema, bėk iš kiemo.* Visi bėgam į senių besmegenių ir tvirtovių karaliją. Čia viską sumaišom, kaip žmonės sako "dangų su žeme", palydėdami dainos žodžiais *Žiema, žiema…*

Įdomios buvo Kanapinio ir Lašininio kautynės 2002 m. žiemą, kai aplinkui alsavo pavasaris, o sniego nei už litukus negavom. Tuomet imtynininkų maišuose buvo plunksnos. baigiantis mūšiui jos pabiro, o vėjas negailestingai nešė ant visų šventės dalyvių. O juoko juokelio sukėlė "pūkų ir plunksnelių" žiema. Kartu su vėju gaudėm "plunksnines" snaiges ir vijome iš kiemo.

Dabar visi į salę, kur paruošti išradingi Užgavėnių patiekalai puikavosi ant stalų. Kaip skani šalta ruginė košė su spirgais, silkės galva barščių rasale su svogūnais, įvairūs kisieliai ir t.t.

Pasidalinę įspūdžiais, šiek tiek aprimę, kalbėjome apie Gavėnią. Jos tikslas – atgaila ir Jėzaus Kristaus kančios prisiminimas.

Vida Vosylienė,
LKRS narė

Pasaka iš gyvenimo

Prisiglausti ar priglausti?

ALĖ RŪTA

Gyvenime daug šiais žodžiais pažymėtų pasakų ir pasakėlių (ar, iš tikro, žmogiškų įvykių). Abu žodžiai išreiškia švelnumą: glausti, glaustis – gera, šilta, malonu… Bet prasmė kinta, kai glaustymosi tikslai (giliai mintyse) įvairuoja, kinta.

Viskas prasideda nuo motinos. Geroji motina glaudžia kūdikį, myli ir glaudžia vaiką – mažą, net ir paaugusį. Visaip nori jam padėti, o kaip gera vaikui (ir jaunuoliui, net ir suaugusiam) priglusti prie motinos krūtinės, prie jos tikėjimo, jos gerų darbų, pavyzdžių, idealizmo… Argi nebuvo gera, kai motina siuntė vaikelį pas neturtingą kaimynę su skanėstu krepšelyje, kad ir ta vargdienė turėtų malonesnes šventes? Buvo gera vaikeliui, kai jį glostė, dėkojo… Tai išliko jame per visą gyvenimą.

Motina glaudė, ir vaikelis prie jos glaudėsi… Tai geroji abiejų šių žodžių prasmė: prisiglausti ir glaustis, taip pat glausti… Nes kas išmokta (natūraliai) iš motinos, lieka: vaikas irgi bus tėvu (mergaitė – motina), draugu, kaimynu, bendrininku įvairiuose darbuose.

O vaikas dažnai nuklysta nuo motinos ir… pasiklysta.

Yra gyvenime daugybė kelių, kryžkelių ir klystkelių. Vieniems atsiranda noras prie kito prisiglausti, vien naudotis ano šilima, draugyste, gabumais, padėtim… Glaustis reiškia imti, pasinaudoti, nieko atgal negrąžinant. Gali tai tęstis net iki sukčiavimo, apvogimo… Nebūtinai! Yra daug "simpatingų" prisiglaudėjų: taip, tu geras – duodi, man naudinga, aš turtėju, o tu – išgraužk! (Liaudiškai tariant). Atsiranda tik gavėjų iš geryjų davėjų, tiems net iš karto nejaučiant, kad jie išnaudojami.

Bet – palaukit! Pasakos turi gerai baigtis! Gyvenimas – margas kaip genys. Gyvenimas turtingas įvairumais – gerais ir blogesniais… Tikėkime – daugiau gerais! Ne įvykiais, o žmonėmis. Argi nėra žmonių, kurie (kaip motina) daugiau glaudžia? Nereikia nei labai dairytis, nei ilgai laukti. Kasdien! Aplink mus – tiek priglaudimo pavyzdžių. Ir gerų motinų žymiai daugiau nei blogų. Motina – jau pats žodis reiškia gėrį. Motiniška širdis. Lietuvė motina – geroji, tautos išlikimo laidas ir pagrindas.

Bet, grįžtant prie gyvenimo – margo genio, tie, kurie tik ima, tik glaustosi, kur jiem geriau, – ne kūdikėliai! Tai, deja, ar užmiršę motinų švelnumą, ar tiesiog išsigimę, ar išmokę (suktis kaip vijurkai), deja, nėra nei džiaugsmas, nei pavyzdys valstybės, tautos ar bendruomenės gyvenime.

Apsidairykim. Geriau, kad jie ne vien imtų, o ir duotų bent kiek. Yra ir tokių. Gal, jei ne motinos, tai mokytojai, ar net artimieji, draugai jiem padėtų išmokti ir įprasti? Yra galimybių tame margame gyvenime.

Kai motina glaudė, vaikelis prie jos glaustėsi: abiems buvo šilta ir gera. Galima ir suaugusiam prisiglausti – kur nors, kaip nors, gauti meilės, net ir naudos. Betgi reikia ir grąžinti! Duoti kitiems. Priglausti kitą. Padėti – priglausti, kiek tik įmanoma, kiek leidžia galimybės. Priglausti ar duoti – ne vien išoriai, materialiai. Yra daug davimo atvejų. Pagelbėti bendradarbiui. Padėti prisikelti parpuolusiam ar nupuolusiam. Paguosti liūdintį, apsivylusį… Nepagailėti gero žodžio – spaudoje, ar užtarti, ar pamokyti – darbe kad ir asmeniškai (nebūtina artimam draugui). Yra daugybė atvejų – duoti, padėti, priglausti… Net galima padėti ir tam, kuris jau įpratęs vien glaustis, glaust kitus, imti ir išnaudoti… Būtų gera – jau vien jam (švelniai) parodyti, kad geriau, gražiau, net plačia prasme ir naudingiau, kai pasidalini, duodi, gelbsti ir kitą… Gal kaip nors prieš jį pastatyti veidrodį, kad save pats pamatytų? Ir susiprastų?

Yra gyvenime nekaltų savanaudžių: tai tie, kurie nepažino tikros motinos meilės, nebuvo jos priglaustas… Našlaičiai. Pamestinukai. Nutrenkti tėvų skyrybų. Yra ir tokių, kurie turėjo, šalia motinas, šaltas, gal savanaudiškas, gal neišmokusias (iš jų motinų) švelnumo ir meilės…

Ir šią "pasaką sekdama", žinau vieną gerą žmogų, kuris yra ir sąžiningas, ir darbštus, ir išoriai mandagus bei paslaugus, bet nesugeba net prie mylimo, prie labai artimo žmogaus prisiglausti… Tiesiog to nemoka, neįpratęs; ir dėl to net pats nelaimingas. Jis nekaltas: nepažino motinos švelnaus priglaudimo. Priešingai, vaikystėje buvo net patėvio stumdomas ar apkuliamas, motinai jo visiškai neužtariant.

Nelaimingieji labiausiai reikalingi tokių gerų širdžių, gerų rankų ir gerų žodžių, kad juos priglaustų ir kad juos pamokytų – glaustis ir kitus priglausti.

Abu žodžiai geri, abeji atvejai teisingi ir gražūs, jei išplaukia iš gerų minčių ir intencijų.

Šios "pasakos" išvadinė pabaiga tokia: ne vien imti, o ir duoti; ne išnaudoti, o ir kitiems pagelbėti; ne glaustytis, o glaustis (prie kitų) ir priglausti kitus.

Lietuvos tikinčiųjų engimas

(Atkelta 3-čio psl.)

sižadėjęs su jais palaikyti ryšį, kuris vėliau buvo formaliai užmegztas, duodant jam Daktaro slapyvardį (231 psl.).

1967 m. vysk. Labukas, nuvykęs į Romą sinodo posėdžiams pasiūlė vyskupu paskirti kun. J. Petkų, kuris sekančiais metais Telšių katedroje buvo iškilmingai konsekruotas (232 psl.).

1969 m. vysk. Labukas vėl nuvykęs į Romą pasiūlė nominuoti vyskupais kanonų teisės daktarą R. Krikščiūną ir Klaipėdos šventovės statytoją kun. L. Povilonį, kuris 1962 m. buvo nuteistas aštuoneriems metams kalėjimo, bet 1964 m. paleistas. Vatikano patvirtinimas buvo gautas 1969 m. lapkričio mėn.

Naujieji hierarchai nedrįso priešintis valdžios reikalavimams. Tai kėlė nerimą aktyvesniems dvasininkams. Jie pamažu įsidrąsino pasisakyti pamoksluose, ėmė slaptai susitikti ir tartis. 1968 m. kolektyvinę peticiją pasirašė 63 Vilkaviškio vyskupijos kunigai (248 psl.). 1972 m. kovo mėn. pasirodė pirmas *LKB kronikos* numeris. 1978 m. lapkričio 13 d. neoficialioje spaudos konferencijoje Maskvoje buvo paskelbta Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto įsteigimas.

Bet svarbiausias lūžis Lietuvos Katalikų Bažnyčios išsilaisvinimo pastangose buvo vysk. V. Sladkevičiaus 1988 gegužės mėn. pakėlimas kardinolu ir tuometinio komunistų vadovo A. Brazausko simbolinis pranešimas apie Vilniaus katedros grąžinimą tikintiesiems.

ARŪNAS STREIKUS, SOVIETŲ VALDŽIOS ANTIBAŽNYTINĖ POLITIKA LIETUVOJE (1944-1990). Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Vilnius, 2002 metai, 376 psl.

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Šv. Antano lietuvių parapijos Detroite bažnytinio choro moterų vienetas atlieka meninę programą kun. Alfonso Babono kunigystės 40-ties metų sukakties pagerbimo akademijoje 2003 m. sausio 26 d. parapijos salėje. Iš kairės: A. Leparskienė, Č. Pliūrienė, Z. Skučienė, B. Čiunkienė, N. Sližienė, S. Bitlerienė, A. Vilkauskienė, E. Būtavičienė. Prie fortepijono vadovas muz. Stasys Sližys Nuotr. R. Juškaitės-Švobienės

Nekartoti praeities klaidų

Turiningas Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Brighton Parke, Čikagoje. Kalbėjo adv. P. Žumbakis, kun. dr. R. Gudelis, kun. J. Kelpšas

EDVARDAS ŠULAITIS

Čikagos Brighton Parko lietuvių telkinys šiemet buvo vienas iš pirmųjų paminėjęs Lietuvos Nepriklausomybės 85-ją sukaktį. Tai buvo padaryta vasario 9 d. pamaldomis Nekalto Prasidėjimo parapijos šventovėje bei akademine dalimi parapijos salėje.

Tiek pamaldos, tiek po jų sekusi akademinė dalis sutraukė gana didelį mūsų tautiečių būrį, kuriame nemažą dalį sudarė ir "trečiosios bangos" atstovai. Jų įnašas vis labiau jaučiamas įvairiose veiklos sferose šiame krašte.

Pamaldose, kurias laikė lietuvių sielovadai vadovaujantis kun. Jaunius Kelpšas, dalyvavo ir trumpai į Čikagą vėl sugrįžęs, dabartinis Panevėžio katedros klebonas kun. dr. Rimas Gudelis, čia pasakęs prasmingą, šiai šventei pritaikytą pamokslą. Pamokslininkas iš arčiau pažvelgė į dabartinę pasaulio bei Lietuvos ir lietuvių gyvenimą. Jis kalbėjo, kad karo kokie jie buvo anksčiau, dabar nesitikima. Dabar vyksta ekonominis karas, kuris mus visus paliečia, – kalbėjo pamokslininkas. Svečias iš Lietuvos tikinčiuosius kvietė į viską žiūrėti lietuviškomis akimis – pro savo langelį ir neišsižadėti lietuvių kultūros bei kitų vertybių, kurias įskiepijo lietuvės motinos.

Šventovėje gražiai giedojo parapijos choras (vadovas – Algimantas Barniškis). Šaulių organizacijos nariai dalyvavo su savo vėliavomis. Tai sudarė šventišką nuotaiką.

Pilna parapijos salė

Tie, kurie nuolatos lankė panašius minėjimus Brighton Parke, teigė, kad vasario 9 d. renginys buvo pats gausiausias per mažiausiai dešimt metų.

Programa buvo pradėta rengėjų – LB Brighton Parko apyl. valdybos. pirm. Salomėjos Daulienės pasveikinimo žodžiais. Marijai Kinčinienei vadovaujant, buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Čia buvo pristatyta ir amerikiečių atstovė Pat Michalski, kuri pirmininkei įteikė knygą. Nerijus Šmerauskas perskaitė Vasario 16-sios – Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą, o akt. Apolonija Steponavičienė – jos atstatymo pareiškimą 1990 m. kovo 11-ją. Įspūdinga buvo kun. J. Kelpšo malda, kurią čia ištisai cituojame:

"Kiekvieną kartą, kai švenčiame mūsų tautos ir Tėvynės Nepriklausomybės šventę, mes prisimename ir pagerbiame visus didžiavyrius, kurie netaupydami savo likimo, dažniausiai savo gyvybės kainą sumokėję, padarė viską, kad mes šiandien būtumėm laisvi. Jiems visiems, Lietuvos partizanams, Sibiro tremtiniams ir kaliniams, ryžtingiems pogrindininkams, inteligentams švietėjams amžina garbė ir šlovė. Jie gyvi mūsų tautos širdyse.

Tačiau šiandien, kada jau 13-ti metai vėl esame laisva tauta, žinodami jog istorijos Audėjas du kartus padovanojo galimybę gyventi laisviems, kviečiu Nepriklausomybę vertinti daugiau kaip dovaną, o ne iškovojimą. Tuo pačiu leisime sau būti vilties, pasitikėjimo, atvirumo ir nuostabos žmonėmis. Dėkodami Dievui už savo laimę ir kryžių, prašydami palaimos Lietuvos ateičiai, jos valstybingumui, supraskime, jog tai neatsiejama nuo krikščioniui ir nekrikščioniui brangiausio žodžio – gyvenimas į kurio prasmę sutelpa daug dalykų ir kuris yra aukščiau ideologijos ir religijos.

Švęsdami Nepriklausomos Lietuvos 85-tį savo mintimis nusikelkime į tą mažą žemės lopinėlį prie Baltijos jūros – tėvynę Lietuvą ir širdimis apkabinkime. Šią žemę pamilti ir prie jos prisirišti, anot T. Vaižganto, gali paprasčiausia slieko širdžia, nes joje viskas brangu ir šventa. Dieve, laimink Lietuvą.

Adv. Žumbakio kalba

Giliai į klausytojų širdis krito pagrindinio programos paskaitininko, spaudos bendradarbio adv. Povilo Žumbakio žodžiai. Jis pasidžiaugė galįs kalbėti savo jaunystės telkinyje, kur praleido nemažai metų. Kalbėtojas savo paskaitos pradžioje klausė, kodėl mes į minėjimus susirenkame? Tuoj pat atsakė, kad tai darome pagerbdami istoriją, žvelgdami į tautos gyvenimą ir ateities gaires.

Toliau jis vėl klausė: kas yra ta nepriklausomybė, kuri net 3 kartus buvo paskelbta? Kalbėtojas teigė, kad Nepriklausomybės deklaracijos buvo parašytos ne tik 1918 ir 1990 metais, bet ir 1941 m. birželį, kuomet sovietų kariuomenei traukiantis įvyko lietuvių sukilimas.

P. Žumbakis savo paskaitoje nemažai vietos skyrė ir Amerikos lietuvių veiklai. Jis su padėka minėjo pirmosios bangos lietuvius, kurie daug davė lietuvybės įtvirtinimui šiame krašte. Jų nuopelnu atsirado lietuvių šventovės bei kitos įstaigos. Tačiau jie liko nesuprasti antrosios bangos ateivių, kurie dauguma naudojosi tik pirmųjų įsteigtomis kapinėmis, bet kūrė savo atskiras organizacijas.

Kalbėtojas žvelgė ir į trečiąją bangą, kviesdamas nekartoti ankstesniųjų klaidų. Jis nurodė, kad vienas svarbiųjų tikslų yra lietuvybės išlaikymas, nes pavyzdžiai rodo, kad ir naujųjų ateivių vaikučiai po 5 metų jau kalba angliškai.

"Mes privalome vieni iš kitų mokytis, privalome išlaikyti savo organizacijas, vieni kitus pažinti," – skatino paskaitininkas. Jis taip pat gyrė kun. J. Kelpšą, kuris yra geras pavyzdys šiuose reikaluose.

Minėjimas baigtas gražia menine dalimi.

Lietuvos ambasadorius Vašingtone Vygaudas Ušackas (kairėje) po savo paskaitos Cicero lietuvių surengtame Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime vasario 16 d. kalbasi su LB Cicero apyl. valdybos pirm. Mindaugu Baukumi ir nare Ona Vencloviene Ntr. Ed. Šulaičio

Adv. Povilas Žumbakis, kalbėjęs Vasario 16-sios minėjime Brighton Parke, Čikagoje. Šalia jo Nerijus Šmerauskas Ntr. Ed. Šulaičio

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

"Kur šią naktį nakvosi"

Naujausias Julijos Švabaitės-Gylienės eilėraščių rinkinys

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Julija Švabaitė-Gylienė, poetė ir beletristė, yra sukūrusi romaną *Stikliniai ramentai* ir apysaką jaunimui *Gabriuko užrašai,* bet visa jos esybė skirta poezijai, kurios iki šiol jau yra išėję šeši rinkiniai: *Septyni saulės patekėjimai, Vilties ledinė valtis, Tu niekur neišėjai, Vynuogės ir kaktusai, Žiemos erškėtis* ir paskutinysis *Kur šią naktį nakvosi.*

Tai nedidelė 100 psl. knyga, išleista 2002 m., spausdinta *Drauge;* eilių dvasią pagaunančios iliustracijos – Veronikos Švabienės.

Prof. Violeta Kelertienė įžangoje *Poezijos balsas – tai užuojauta kitam,* žvelgdama į Julijos Švabaitės kūrybą rašo: "Švabaitės poezija – ištisas dialogas, varguolių dėmesio šauksmas į savo skriaudas, į pasaulio neteisybes, skausmą ir siaubą. Šauksmas, perkirstas naratyviniais momentais, išreikštas poetės surasta šiam rinkiniui tinkama poetinės ir paprastos kalbos sinteze, per daug neapsunkinta metaforomis nė kitomis poetinėmis priemonėmis. Vis dėlto, kalba skamba natūraliai, retsykiais pakildama iki orumo, kaip ir pridera giliai ir plačiai tematikai" (psl. 7).

JULIJA ŠVABAITĖ-GYLIENĖ

Kur šią naktį nakvosi susideda iš trijų dalių. Pirmoji – *Vilniaus gatvių vaikai* yra ilgiausia ir labiausiai krinta į širdį. Čia poetės žodžiais kalba vaikai, kokius ji sutiko ir matė Vilniaus gatvėse. Paprastais žodžiais, trumpais posmais poetė gyvai atkuria Vilniaus gatvių vaikų gyvenimo vaizdą. Ji giliai išgyvena jų nedalią. Jos žodžiai skamba tokiu grauduliu, tokia meile tam benamiui našlaitėliui, kad nejučiom ašaros sužvilga akyse ir, rodos, darytum viską, kad jo dalią palengvintum.

Poetė piešdama sunkų vaiko gyvenimą, neleidžia pulti neviltin. Paskutiniame šios dalies eilėraštyje *Ir aš buvau našlaitė* seselė vienuolė, mokytoja, pasakoja našlaitėliui, kad ir ji buvusi našlaitė, kentėjo, turėjo šunelį ir baigia viltingais žodžiais: "… ir tu/ kai užaugsi,/ jei tik labai labai norėsi,/ ir Dievą mylėsi,/ galėsi būti ir mokytoju/ ir kunigu,/ ir net/ Prezidentu!"/ (psl. 42).

Antrosios dalies *Miserere* eilės yra apie Andrea Bočelli, aklą italų dainininką. Ir šioje dalyje poetės žodžiais kalba pats dainininkas, tuo viską suasmenindamas, priartindamas savo išgyvenimus skaitytojui: "Kai nebešviečia saulė,/ mėnulis,/ žvaigždės,/ atsiveria mano/ lūpos, –/ iš jų giedodami/ skrenda vieversiai,/ ir aš atsimerkiu/ prieš dangų,/ kurio nepažįstu,/ jaučiu vien Tavo/ delnų žaizdas,/ ir savo giesme/ jas gydau/ (psl. 47).

Miserere dalies eilėse daug kreipimosi į Dievą, apmąstymo apie Jį ir prašymo malonės suvargusiam pasauliui. Šalia Bočelli dalį interpretuojančių eilių yra ir kitų, skirtų įvairiems poetės sutiktiems asmenims, kurie ją įkvėpia pasisakyti apie gyvenimą, mirtį, kančią, atleidimą, Tėvynę. Ji sukuria vaizdus, kviečiančius ir skaitytoją susimąstyti, kad ir eilėraštyje skirtame Julijonui (Butėnui, A.Š.): "… Ant tavo krūtinės / visa Lietuva, / šventi upių vandenys,/ laukai ir kapinynų / bevardžiai broliai./ Ant tavo jaunų pečių/ negęstanti namų / žarija (psl. 61).

Paskutiniojoje šio eilėraščių rinkinio dalyje *Motinos žiedas* poetė pereina visų mūsų nueitą kelią, kai karo ir besiartinančios antrosios sovietų okupacijos priversti palikome tėvynę, tikėdamiesi greit sugrįžti ir skausmingai mūsų širdyse ataidi poetės žodžiai: "Baimės išvaryta/ palikau motiną / ir tėvą / vidury kiemo, – / sugrįšim, / greitai sugrįšim, –/ …" (psl. 66).

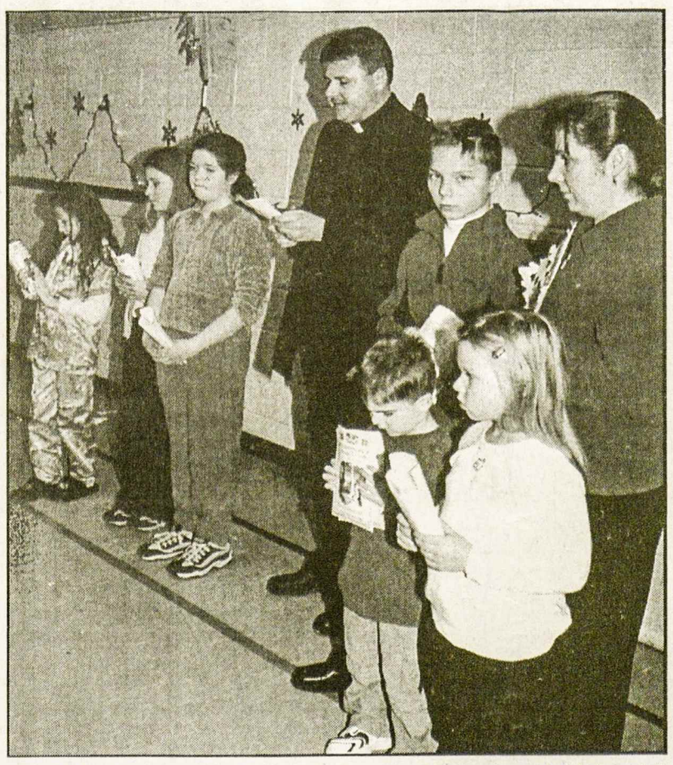

Kun. Edis Putrimas skaito maldą Toronto Maironio mokykloje prieš dalindamas kalėdines dovanas mokiniams Nuotr. D. R. Puterių

Ši dalis ypač artimai ir suprantamai kalba mums, plačiose šalyse išsiskirsčiusiems. Tai lyg eiliuota mūsų istorija, poetės žodžiais ir išgyvenimais išsakyta, kai ji prisiminimais grįžta į praeitį. Ypač graudus jos prisiminimas apie auksinį Tėvo žiedą, Motinai dovanotą, ilgus metus slėptą kraičio skrynioje, o dabar poetės ant piršto nešiojamą. "Atleisk man Dieve, / kad juos apleidau / senatvėje, / negalioje, / mirties šešėly…/ o šiandien prašau / vaikų / ir vaikaičių, – nepalikit manęs/…" (psl. 86). Kalba poetė už mus visus, išreikšdama slaptas mintis, rūpestį, baimę, kai metų krūvis slegia vis labiau mūsų pečius…

Stebiuos ir džiaugiuosi poetės kūrybingumu ir gebėjimu išsakyti eilėse mintis bei išgyvenimus tokiais tikrais, gyvais ir pačiais tinkamiausiais žodžiais, kurie ateina iš jos širdies, yra "nenukalti", neišmarginti imantrumais ir mintimis, kurias sunku suprasti. Čia, pas Juliją Švabaitę, viskas suprantama, tikra, paprasta ir iki graudumo nuoširdu. Skaitai ją ir gyveni, jauti, džiaugies ar liūdi.

Šią knygą autorė skiria draugijai "Vaiko vartai į mokslą" ir gaunamos lėšos už ją yra parama vargstančiam vaikui Lietuvoje.

SUSIRINKO NAŠLAIČIAI
į Vilnių
iš visos Lietuvos –

būsimi kareiviai,
prekiautojai,
poetai,
dailininkai, mokytojai,

plėšikai ir galvažudžiai.

Aš nenoriu būti
našlaičiu,
noriu rasti savo tėvą
ir motiną,

galbūt seserį,
o ypač brolį,
kurį atsimenu geriantį
šilto pieno buteliuką
ant mamos
kelių

(Iš rinkinio "Kur šią naktį nakvosi")

Egzodo vaikų literatūra: sugrįžimas į namus II

DR. LORETA ŽVIRONAITĖ,
Vilniaus pedagoginio universiteto Lietuvių kalbos ir literatūros metodikos katedros dėstytoja

Knygoje pateikiamas išsamus literatūrologės dr. G. Anysaitės-Slavėnienės straipsnis *Lietuvių egzodo vaikų literatūros bruožai*. Siekiama kuo plačiau aptarti vaikų literatūros raidą išeivijoje, paminėti ryškiausius autorius, apžvelgti jų kūrinius.

Prof. V. Auryla yra išskyręs tris egzodo vaikų literatūros tarpsnius: 1) Greito grįžimo į tėvynę laukimas, trukęs nuo 1945 iki 1950 m.; 2) Tautinio ir kalbos paveldo saugojimas egzodui adaptuojantis svetimose šalyse (1950-1970 m.); 3) Egzodo "etninės literatūros" sampratos susiformavimas, apimantis 1970-1990 m. (Auryla V., *Lietuvos egzodo vaikų ir jaunimo literatūra 1945-1990,* rankraštis, 1996). Antologijoje, regis, nuosekliai laikomasi minėtų principų. Pateikiami įdomesni tekstai, rašytojų sukurti ir vienu, ir kitu periodu.

Knyga pradedama P. Rimkūno literatūrinės pasakos *Našlaitėlė* ištrauka. Tėviškės ilgesys, jos paieškos, meilė perteikiamos pakiliomis romantinėmis nuotaikomis. Palaipsniui įvedama į įvairiausių prozos žanrų – apsakymo, apysakos, literatūrinės pasakos erdvę. Išvietintųjų asmenų stovyklose tvyrojo laikinumo iliuzija, todėl naujai kuriama literatūra labiau priminė ne naujų meninių formų atradimus, o ankstesnės kūrybinės tąsos nepriklausomoje Lietuvoje įtvirtinimą. Kūryba išvietintųjų asmenų stovyklose gręžėsi į priespaudos alinamą Lietuvą, buvo siejama su viltimis grįžti į namus.

Kita vertus, žvelgiama į lietuviškų mokyklų sukūrimą. Pirmasis egzodo vaikų literatūros tarpsnis pasižymi pastangomis išsaugoti tautinį ir lingvistinį identitetą svetimoje kultūrinėje aplinkoje. Tikras lietuvis vaikas privalo būti doras, darbštus, mylėti tėvynę. Tautinio išlikimo, doro lietuvio vaiko ugdymo nuotaikos siejasi su gimtojo krašto, lietuvių etnokultūros vaizdavimo tradicijomis.

Minėtinos S. Zobarsko, L. Dovydėno, A. Vaičiulaičio, brolių J. ir A. Mekų, A. Giedriaus-Giedraičio, P. Orintaitės, J. Kaupo, P. Andriušio pavardės. S. Zobarskas vaikų literatūroje išsiskiria psichologiškai motyvuotu vaiko elgsenos vaizdavimu. Antologijoje pateiktas ne tik apsakymas *Simas Rašimas*, bet ir jaunesniems skaitytojams skirta literatūrinė pasaka *Riestaūsio sūnus.* Beletristinio dienoraščio forma žmogiškumo idėjos ryškinamos L. Dovydėno apysakoje-pasakoje *Pabėgėlis Rapsiukas.* Meniniu savitumu, poetiniais eksperimentais ypač išsiskiria brolių J. ir A. Mekų, A. Vaičiulaičio pasakos, prilygstančios žymiausių pasaulio pasakininkų kūriniams. Netikėtais veikėjais pasižymi J. Kaupo *Daktaras Kripštukas pragare ir kitos ne mažiau įdomios pasakos …*, feljetoninė vaizdavimo maniera būdinga P. Andriušio kūrybai.

Pirmojo egzodo tarpsnio kūryboje būdingesnis literatūrinės pasakos žanras, ryškūs romantine jausena persmelkti vaizdai, todėl, pasak V. Aurylos, prozos tekstai išsiskiria tėvynės poetizavimu, nostalgija, tikėjimu greitu sugrįžimu, angažuotu vaiko ugdymu sąmoningu lietuviu (Auryla V., *Lietuvos egzodo vaikų ir jaunimo literatūra 1945-1990,* rankraštis, 1996, psl. 7).

Ryškėja esminis literatūros kūrinių motyvas – laisvos Lietuvos vizija. Vis dėlto, literatūros kūrinių "veiksmo erdvė – kaimo sodybos su savo jaukiomis pasakomis, pasakojimais, istorijomis ir įvairiais nutikimais. Čia akvareliški laukų, šilų, upelių, ežerų su miestelių bažnytėlių bokštais ir varpinėmis peizažai. Veikėjai, kaimų ar bažnytkaimių vaikai, jų vaikystės epizodėliai. Kūrinio idėja kyla iš tam tikro atsitikimo, įvykio, vaiko išgyvenimų vyksmo. Vaizduojamųjų vaikų pasaulis poetiškas, trapus, prisodrintas juoko ir ašarų. Jis ne izoliuotas, o atviras suaugusiųjų pasaulio įvairovei: konfliktams, skriaudoms, sudėtingiems išgyvenimams, ateities vizijoms" (Auryla V., *Lietuvos egzodo vaikų ir jaunimo literatūra 1945-1990,* rankraštis, 1996, psl. 9).

Ilgainiui viltys grįžti į Tėvynę žlunga. Iš pabėgėlių stovyklų keliamasi į JAV, Kanadą, Braziliją, Australiją ir kitas šalis. Sunkus, alinantis fizinis darbas, kuris žlugdė rašytojų dvasinę pusiausvyrą, tampa vienintelių pragyvenimo šaltiniu. Kūrybinei saviraiškai vietos nebelieka. "Tremtiniai", "beteisiai", "benamiai" – tokia jausena klaidžioja tarp išeivių. Rašytojai įžvelgia lietuvio vaiko nutautėjimo procesą (K. Mackus, J. Aistis, S. Barzdukas). Literatūrologė G. Slavėnienė minėtame straipsnyje teigia, jog ir šis, antrasis egzodo vaikų literatūros laikotarpis neatnešė nieko naujo – tik užsidarymą savame kiaute, nostalgiją praeičiai ir fantazijų pasauliui.

Jai prieštarauja prof. V. Auryla, teigdamas, jog lietuviai sugebėjo greitai prisitaikyti prie neįprastų gyvenimo sąlygų: kuriamos šeštadieninės lituanistinės mokyklos, leidžiama pedagoginė literatūra, skaitiniai vaikams (J. Ambrazevičius, A. Vaičiulaitis, S. Jonynienė ir kt.), periodinė spauda.

Tiesa, knygų stilius sentimentalus, ryški dviejų pasaulių dualistinė priešprieša. Pasirodo J. Jankaus literatūrinės pasakos *Senas kareivis Matatutis, Po raganos kirviu,* J. Švaisto-Balčiūno *Petras Širvokas,* V. Tamulaičio *Svirplio muzikanto kelionės.*

Dinamiškais, intriguojančiais, kupinais nuotykių siužetais iš vabzdžių pasaulio pasižymi V. Tamulaičio kūryba. Pasak prof. V. Aurylos, "kūrinių temomis, vaizdais ir stiliumi V. Tamulaitis praturtino visą lietuvių vaikų literatūrą ekologinio humanizmo motyvais, tautine pasaulėjauta, vaikų psichologiją pagaunančia menine raiška" (psl. 117). Skaitytojams antologijoje pateikiamas ne tik V. Tamulaičio apsakymas *Aldutės paršiukas,* bet ir ištrauka iš vienos reikšmingiausių pasakų, parašytų išeivijoje – *Svirplio muzikanto kelionės.*

Legendos žanrą tobulina V. Vaitkevičienė-Frankienė, S. Vanagaitė-Petersonienė, S. Pipiraitė-Tomarienė ir kt. Tikimasi, kad folklorine pasaulėjauta paremtų kūrinių idėjos bus aktualios to meto vaikams. Antologijoje dugeliui skaitytojų gali būti netikėta M. Perpetuos-Gudaitės kūryba. Autorė remiasi lingvistinio žaidimo principais, t.y. savo kūriniuose žaidžia garsais, žodžiais, sakiniais, varijuoja kalbos raiškos galimybėmis.

Pagrindine tendencija literatūroje vis dar išlieka patriotiniai motyvai, tautinės savimonės diegimas. Vyresniosios kartos rašytojai nesusitaiko su mintimi, kad naujojo lietuvio vaiko pasaulis – kitoks, jau paremtas kita, kitame pasaulyje gimusio vaiko jausena, siejasi su kitokia gyvenimo samprata. Lietuva tampa tik praeities šauksmu, ir galiausiai negrįžtama, likusia tik svajose šalimi. (Nukelta į 7-tą psl.)

KELIAUTOJO UŽRAŠAI

Rudenėjančioje Europoje pasižvalgius

STASYS DALIUS

Artėjant rudens dienoms iš Hamiltono buvo pasiūlyta kelionė į kelias Europos šalis. Grupė sudaroma iš hamiltoniškių. Kelionės dalyvius iš pat namų paima ir nuveža į oro uostą Torontan kelionų agentūra. Grupėje dalyvauja 16 asmenų su vadovu. Tai buvo paskutinė rugsėjo mėnesio diena – saulėta ir šilta.

Kelionė per Atlantą vyko gerai ir per daug nenusibodo. Grupės dalyviai beveik visi sėdėjom lėktuve netoli vieni kitų. Bet man nebuvo nė vienas pažįstamas, nors keli buvo Hamiltone ant kalno gyvenantys. Dauguma buvo tarp savęs pažįstami, linksmai kalbėjosi apie būsimą kelionę. Didelis sprausminis lėktuvas buvo pilnas žmonių, skrendančių į Frankfurt, Main, Vokietijoje.

Frankfurte pasitiko mus saulėtas rytas su mėlynuojančiu dangumi. Labai švelniai lėktuvas nusileido oro uoste, net nepajutom kaip prie žemės prisilietė. Per didžiulio oro uosto pastato koridorius teko ilgai vaikščioti. Greit praėjom per kontrolę, bet ilgiau užtrukom prie lagaminų gavimo. Mums pavėlavus, "Globus" autobusas jau buvo 9 v.r. išvažiavęs į viešbutį ir mums teko laukti iki 11 val. Po ilgoko laukimo atvažiavęs autobusas paėmė mūsų grupę ir atvežė į "Arabella Sheraton" viešbutį. Čia greit paskirstė po kambarius. Patekau kambaryje su grupės vadovu Douglas, kuris yra pensijon išėjęs mokytojas.

Viešbutis daugiaaukštis ir naujas tame rajone. Aplinkui dar vyksta įvairių pastatų statyba, kur dirba iškeltų kranų miškas. Nuostabu, kad prie viešbučio užpakalyje paliktas didelis plotas natūralaus miško su šimtamečiais ąžuolais ir kitais medžiais. Tai pamatėm išėję pasivaikščioti. Miškas stovi paliktas kaip buvęs be didelės priežiūros; išvirtę, riogso supuvę medžių kamienai, kiti nupjauti, bet guli palikti. Per mišką veda vienas cementinis kelias, o kiti tik žvyruoti. Sutinkame vaikščiojančius žmones ir dviračiais važinėjančius.

Taip gerą valandą pavaikščiojęs po tą mišką grįžau prie viešbučio, į kitą pusę pereidamas per kelias gatves. Nieko įdomaus nematyti, tik užbaigti ar bebaigiami statyti daugiaaukščiai pastatai. Apskritai Vokietijoje vyksta didelės statybos.

6 v. – susipažinimas su "Globus" kelionės vadove Ursula, kuri yra suomė. Ji praneša, kad grupėje yra 28 žmonės. Važiuosim dviem autobusais su kita grupe, tik kartais apsistosim kituose viešbučiuose. Gaunam po vyno stiklą ir vakarienę iš trijų patiekalų. Grįžus į kambarį greit atsiguliau ir užmigau, bet atsibudau 11.30 v.v. ir iki ryto vargau negalėdamas daugiau užmigti. Taip daugumai keleivių atsitinka po naktinio skridimo per Atlantą.

Kiek nuostabu, kad Frankfurto oro uoste buvo sutelkta labai daug policijos, kuri tikrino ir neleido kai kuriose vietose net sustoti, nes pranešė, kad buvo pagrobtas berniukas 10 metų amžiaus, išpirkos pareikalauta ir sumokėta 1 mln. dol., bet vis tiek rastas jau nužudytas.

Vokietijoje: Rotherburge kelionės grupės dalyviai

Vokietijos keliais

Keliamės 6 v.r. ir tuojau pusryčiaujam su geru valgių pasirinkimu. Į "Globus" autobusą kelionei renkamės 7.30 v., nes šiandienos tikslas – Berlynas už 500 km. Punktualiai autobusas išrieda iš Frankfurto. Keliauninkai – mūsų grupė iš Hamiltono 16 žmonių ir dar prisideda 10 žmonių kita grupė iš Toronto, iš viso 26 žmonės. Autobusas didelis, tai daug laisvų vietų, nes turi 48 sėdynes.

Keleivių dauguma – vyrai su žmonomis, pavieniai – tik vadovas Douglas ir aš. Tai vyrai su žmonomis sėdi vienoje eilėje, o mes – per dvi sėdynes. Greit paliekam miesto dangoraižius ir atsiduriame netoli Main upės. Kelias kurį laiką eina pagal upę, kurios krantai apaugę medžiais. Medžių lapai jau parudavę – rudens ženklas. Pervažiuojam per plačią upę į antrą pusę. Smagu žvalgytis pro langus į praslenkančius kaimus, laukus, matyti puikiai išdirbtus laukus, žaliuojančias pievas. O keliai Vokietijoje lygūs kaip stalas, plauki kaip laivu.

Iš ryto debesuota ir rūkai sklaistosi apie namus, bet keliuose gan didelis judėjimas. Rytmetinis sustojimas Shatelberg. Pakelėje įrengta išvietė pravažiuojantiems. Apie 10 v. priartėjam prie Kassel miesto, kur ant kalno užvažiavę sustojam prie Herkules paminklo, kuris karo metu buvo sunaikintas, bet dabar vėl atstatytas. Čia, prie Kasselio, gyveno broliai Grimai, kurie 1830 m. parašė pagarsėjusias *Brolių Grimų pasakas*, kurias vaikystėje teko skaityti ir grožėtis jų herojais. Nuo Herkules paminklo žemyn puikus vaizdas į Kasselio miestą.

Pravažiuojam daug miškų. Laukuose daug kur stovi aukšti vėjo malūnai su trim mosuojančiais sparnais, kurie gamina elektros srovę. Ilgesnis sustojimas pietums Braunšveigo mieste, kur užtrunkame porą valandų.

Keliu Berlyno link vyksta didelis judėjimas, daugybė sunkvežimių rieda su Lenkijos, Graikijos, Turkijos, Rusijos ir kitų kraštų ženklais. Pasiekiam užsikimšusį kelio tarpą, kur automobiliai slenka vėžlio žingsniu ir taip pamažu slenkam ilgą laiką, kol pasiekiam nelaimės vietą, kur matyti apsivertęs sunkvežimis, susidūręs su kitu. Visas judėjimas nukreiptas per laukus nuo kelio į šoną. Aplink pilna policijos automobilių su blykčiojančiom šviesom. Jie tvarko judėjimą.

Pagaliau pasiekiam buvusios Rytų Vokietijos sieną, kur sustojam. Prie kelio paliktas rusų sargybos bokštas ir šone pilki ilgi namai – buvęs perėjimo punktas. Dabar viskas tuščia tik palikta kaip prisiminimas buvusios komunistinės sienos, prie kurios trumpam sustoja turistai padaryti nuotraukų. Randame čia ir kelis autobusus, kurie, išlaipinę keleivius, yra sustoję skirtoje aikštelėje.

Įvažiavus į buvusią Rytų Vokietiją pakelės pasirodo daug prastesnės ir skurdesnės, nors jau dešimt metų, kai Vokietija suvienyta, vyksta nauja statyba, kurios rusų valdymo metu nebuvo, bet dar nepajėgia prisivyti Vakarų augimo. Nedaug ir pavienių namukų prie kelio.

Berlynas: į buvusį JAV sektorių

Pasiekiam Berlyną

Jau vakaro prieblandoje atvykstam į Berlyną, Vokietijos sostinę, perkeltą iš Bonnos 1999 m., nes Vokietija po II Pasaulinio karo buvo padalinta, o Berlynas atiteko sovietams, kuris buvo jų užimtas. Pats miestas buvo padalintas į keturias dalis, valdomas amerikiečių, britų, prancūzų ir rusų. Berlynas yra didžiausias Vokietijos miestas turįs 3.4 mln. gyventojų ir užima 889 kv. kilometrų plotą.

Riedam pro didelius miesto pastatus, prekybos rajonus ir pasiekiam miesto centrą, kur pastatytas naujas "Astron" viešbutis buvusiame Rytų Berlyne, rusų sektoriuje. Kambarį gauname V aukšte.

Susitvarkius kambariuose, susidaro grupelė iš 6 – 7 žmonių, kurie dar jaučiasi nuo ilgo važiavimo nepavargę, vedami vadovo Douglas išeina pasivaikščioti po Berlyno gatves. Jos puikiai apšviestos, bet žmonių vakare ne per daug sutikome.

Pasivaikščiodami ateiname iki buvusios rusų-amerikiečių sienos, kur buvo atskiros sekcijos. Amerikiečių pusėje paliktas tebestovi namelis, kuriame sėdėdavo sargyba, o pats namelis iš rusų pusės apdėtas smėlio maišais, kad neperšautų. Tolyn į gatvę rusų pusėn aukštai gatvėje iškeltas raudonarmiečio atvaizdas perspėjantis, kad įžengiama į rusų pusę. O vakarų pusėn žiūrint toks pat atvaizdas amerikiečio kareivio. Šalia perėjimo punkto įrengtas muziejus, kuris jau buvo uždarytas.

Nuo to punkto dar žingsniavom gatve tolyn, kol pasiekėm gatvę pasibaigiančią lyg ir paviljonu, kurio viršus baigiasi aukštu kupolu, stikliniu stogu, žibančiu daugybe šviesų. Stipriai apšviestas labai elegantiškai ir gražiai atrodo. Kurį laiką pasigrožėjom iškėlę galvas aukštyn į mirgančias įvairiaspalves šviesas.

Grįžom atgal į viešbutį jau po dešimtos val. Kadangi nakvoju su vadovu Douglas, tai kas vakarą vis atsilanko keletas žmonių, kurie gurkšnoja vyną ir veda pokalbius. Kadangi pašnekesiai dažnai sukasi apie keliones ar matytas vietas, tai vadovas prašo parodyti kitiems mano kelionių knygą, kurią jis buvo jau matęs. Ištraukiu ir paduodu knygą. Tai dabar visi varto, sklaido puslapius, žiūrėdami į nuotraukas ir aiksi, kad gražiai aprašyta, tik gaila, kad ne anglų kalba, bet vis tiek giria, kad knyga gražiai išleista, iliustruota daugeliu nuotraukų. O gal kada ir angliškai išleisit? – klausė kai kurie.

Apžiūrime miestą

Berlyne sekančios dienos rytą atsikėlus ir išėjus į lauką matosi apsiniaukęs dangus ir rūkas sklaistosi pažemiu. Nėra šilta, tai tikra spalio rudens diena. Po pusryčių važiuojam miesto apžiūrėti su vadove Ursula. Bet ji tuojau pristato Berlyno miesto vadovę, kuri mums jau viską rodo ir aiškina, pasakoja visas istorijas. Pirmas sustojimas prie buvusios Berlyno sienos, kuri buvo gana aukšta ir kai kurios dalys yra paliktos stovėti kaip buvę.

Tos sienos istorija labai paprasta. Kai Berlyno miestas buvo padalintas tarp santarvininkų ir rusų, tai 1949 – 1961 m. iš Rytų Vokietijos pabėgo beveik trys milijonai žmonių, didesnė pusė bėglių pasirinkusi kelią per Berlyną. Rytų Vokietijos valdžia 1961 m., kad sulaikytų tą bėgimą, pastatė sieną, saugomą stiprios sargybos. Ši Berlyno siena turėjo 161 km ilgio ir perskyrė miestą į dvi dalis iki 1989 m. Pastačius sieną, pabėgimas pasidarė pavojingas, ir bandymai peršokti sieną baigdavosi mirtimi, kurių žuvo per tą laiką per 100.

(Bus daugiau)

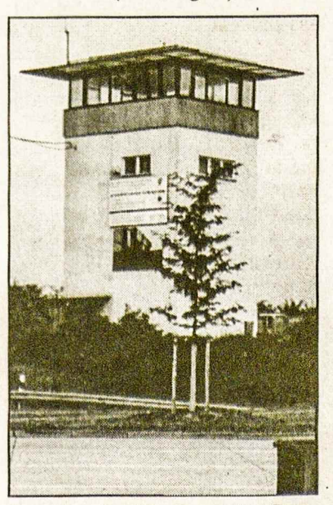

Sargybos bokštas buvusios Rytų Vokietijos sienos

NOVELĖ

Statybininkai

Č. SENKEVIČIUS

Įsiliepsnojusį ginčą staiga nutraukė už lango pykštelėjęs ir kažkur miesto stogais nudundėjęs griausmas. Jurgis Grigas, taręs paskutinį žodį, striktelėjo prie lango, už kurio driekėsi popietės prieblanda, susimaišiusi su pakibusiu debesimi. Žmona Žibutė vis dar sėdėjo fotelyje lūpą patempusi, galvą nuleidusi. Jautė, kad jos širdy trenksmas buvo stipresnis, negu tas tenai už lango. "Šykštuolis", – niurnėjo pusamžė moteris. O vyras, staiga atsisukęs nuo lango, prabilo:

– Girdi, jau lyja...

Žmona tylėjo. Ne lietus jai galvoje.

– Tai ką aš turėsiu Pauliukui pasakyti? – paklausė ramiai.

– Ką?... – pridėjo kiek garsiau.

Jų vienturtis sūnelis, pavasarį baigęs gimnaziją, motinos remiamas, šešias savaites su draugu keliavo po Kanadą, tėvo žodžiais "pasitrankė" ir grįžęs vėl dairėsi už ko nusitverti. Statybininkas tėvas ne juokais spyrė sūnų padirbėti prie statybos, panešioti plytas, pamaišyti cementą, palaipioti kopėčiomis, žodžiu, susipažinti su fiziniu darbu ir užsidirbti kiek pinigų, kurie labai pravers pradedant studijas universitete.

– Negirdėta, kad turtingų tėvų vaikas dirbtų su bemoksliais juodadarbiais, tik keiktis gerai temokančiais, - mama vis kartojo ir kartojo tą patį, kalė tėvui į galvą savąją teisybę.

O dabar atsigręžusį nuo lango Jurgį Grigą pasitiko vėl tas pats, jau kelintą dieną ramybės nebeduodantis klausimas, būtent – ar leidi sūnų į Europą?.. Ak, į Europą!... Ko ten?... Ar dar neužteko tų šešių dykaduonystės savaičių?..

Vyras prisiartino prie žmonos.

– Žiba, klausyk, – švelniai prabilo.

Moteris kilstelėjo akis – o gal jau jo nuomonė pasikeitė?..

– Klausyk, – dar kartą nedrąsiai kreipėsi, – suprask...

– Nėra čia ko suprasti... Jaunystė turi būti džiaugsminga... Ko mes neturėjom, tegu turi jis... Pinigų užtenka, kur juos dėsim?...

– Ne pinigų klausimas, brangioji, ir ne to džiaugsmo, apie kokį kalbi... Jaunuolis turėtų pajusti fizinio darbo skonį, kol nevėlu... Štai kas svarbiausia...

Žmona vėl nuleido akis. Nesutiko su tokiu vyro aiškinimu – juk tai šykštumo dangstymas, mat kelionei į Europą prireiks kokių penkių tūkstantėlių. Tai ir viskas.

– Man jau nusibodo, – nervingai mostelėjo ranka, – pats papasakok Pauliukui apie tą tavo darbo skonį...

– Ir papasakosiu, – atsiliepė vyras grįždamas prie lango.

– Lyja... trukdo darbą... o tas į Europą, – sau vienas niurnėjo.

*

Skaisčiai mėlynas baseino vandenėlis ramiai tyvuliavo prieš jų akis. Kažkur ūžė miestas, bet šitoje aukštomis gyvatvorėmis aptvertoje sodyboje buvo ramu. Tėvas ir sūnus sėdėjo patogiai sudribę plačiose poilsio kėdėse. Šią akimirką abiejų nuleistos galvos labai derinosi prie įstrigusios tylos po to, kai tėvas jau nebe pirmą kartą, gal tik kitais parinktais žodžiais, aiškino, kaip sunkiai jis kūrė tą savo statybos bendrovę, kaip pradėjęs iš nieko ir per dvidešimt metų iškilęs į aukštumas, kurias visi mato...

– Ir kam gi visa tai, jeigu ne tau... vienas esi, – nutraukęs tylą tęsė tėvas ir tuoj pridėjo:

– Tau, žinoma, tau... Bet tam reikia ir ruoštis, užtat juo anksčiau įsijungsi, juo daugiau naudos turėsi ir lengviau bus...

– Bet, tėveli, juk mokslą reikia pabaigti...

– Žinoma, reikia... nesakau, kad nereikia... bet ir mokslas turėtų būti pritaikytas tam, ką gauni, ką dirbsi... sakyčiau, po bendrinio kurso pasuktum į inžineriją, architektūrą ar pagaliau ir į biznio vadybą...

– Galbūt... Bet kad...

– Jau pats laikas apsispręsti, – pertraukė tėvas, – na, o ką mokytojai pataria?...

– Sako, esu daugiau linkęs į meną...

– Į meną?... Tai kad su tuo menu nieko nepadarytum...

– Nežinau...

– Nežinai?.. O aš žinau, kad reikia griebtis naudingo praktiško darbo. Visokie svajotojai tai tik iš kitų malonės gyvena. Argi norėtum tokiu būti?

Sūnus – nė krust. Ką gi begalėtum į tokį klausimą atsakyti? Tėvas daug tiesos pasako, bet viskas tik apie save ir apie save.

– Tai kaip su ta Europa? – kiek patylėjęs pasiteiravo, – mama sako, kad nori skristi... vienas ar ne vienas, mes nežinom, bet tai netaip svarbu, tik sakyk, ar tikrai tu pats nori, ar šiaip kas?...

Sūnus truputį sumišo. Mat kai mama leido pakeliauti po Kanadą, jokio klausimo nebuvo, ir atrodė, kad tėvas pritaria viskam, ką mama sako ar daro.

– Jei galima, norėčiau daugiau pasaulio pamatyti... aplankyčiau ir tetą Juliją Kaune, kaip mama sako, gal naujų draugų susirasčiau...

Sesers Julijos priminimas tėvui patiko. Gal ir svajonė apie naujus draugus nėra jau toks tuščias dalykas. Ir tarsi dėl kažko nušvitęs sūnui teatsakė labai ištęstu "m-m-m-m"... O tai reiškė bent jau svarstymą, kokie dažniausiai baigdavosi vilčių išsipildymu.

Taip ir buvo. Paulius su tuo pačiu draugu Antanuku, su kuriuo ką tik keliavo, "Lufthansa" lėktuvu išskrido į Frankfurtą.

*

Skambutis vienas. Skambutis kitas. Tai iš Romos, tai iš Florencijos, iš Torino, Atėnų ir Kauno. Nepaprastai įdomu, džiugu, malonu. "Tik dabar pradedu suprasti, ką pasauliui duoda senoji kultūra" – sakė vieną kartą, o kitą kartą dar pridėjo: "Norėčiau čia studijuoti, iš arčiau susipažinti su žmonėmis, kurie tokie skirtingi"...

– Tai tik blaškymasis, – pastebėjo tėvas, – juo toliau nuo namų, juo daugiau visokių vilionių...

Paulius grįžo laiku. Bet vienas. Antanukas liko. Atrodė, kad jis turi kažkokių planų, bet draugui nieko nesakė, tik atsisveikindamas prisipažino, kad mėginsiąs ieškoti savęs. Kai Paulius apie tai papasakojo savo tėvams, pasipylė nesmagūs aiškinimai, keistos spėlionės:

– Jaunimas nebežino ko nori...

– Laisvės per daug...

– Vėjavaikis...

Paulius gynė savo draugą. Jam Antanukas visada atrodė patrauklus ir nepaprastas, darbštumu lenkdavo visus bendraklasius. Tai toli nuo lengvabūdiškumo, gerbiamieji. O jam pačiam prie statybų dirbti nebebuvo laiko – įsijungė į dar nepažįstamą gyvenimą: studijos, nauji draugai, paskaitos universitete, knygų pasirinkimas bibliotekose, ilgos valandos prie kompiuterių. Visa tai kaip ir kitiems, bet jį vis vargino klausimas, už ko teks nusitverti, kad būtų patenkintas ir laimingas? Tėvas pokalbiuose apie mokslą ir sėkmę vis spėdavo įterpti gundymą, kad bendrovė laukianti naujo, jauno vadovo... O kai pastebėdavo sūnaus abejingumą, imdavo priekaištauti:

– Per gerai visi gyvena, išsilepinę, kad ir tas tavo Antanukas, irgi pono daktaro vaikas, nebežino nei kur lėkti, nei ką veikti... Negi ir tu vis paskui jį?.. Tik pagalvok – viskas paduota, imk ir naudokis. Bet ne. Jaunimas... Yra iš ko gražiai apsirengti, o vaikšto apsmukusiom kelnėm... mada mat... rėkia ne savais balsais, muša būgnus ir galvoja, kad tai muzika. Kur protas?.. Kam tas mokslas?..

– Aš ne apie tai, tėveli...

– O ką?

– Aš apie gyvenimo statybą, apie pagalbą vargšams...

– Tinginių daugiau nei tikrų vargšų.

– Ne visur, tėve.

– Su paukščiais skrajoji, Pauliau, su paukščiais...

Taip ir nepavykdavo išsiaiškinti, kas ko nori ir kas yra kas. O motina, pajutusi nebeaiškius sūnaus lūkesčius, vieną dieną tarė:

– Pauliuk, būk atviras, pasakyk bent man, ko visą laiką toks susimąstęs... Jaučiu kažką ir labai rūpinuosi...

– Nesirūpink, mamyte, svarstau, planuoju... kartais net nebežinau, kaip reikėtų ruoštis tam gyvenimui, o visi tik ir kalba apie tą ruošimąsi... Tik viena žinau: čia neliksiu ir tėvelio bendrovės neperimsiu, tai ne man, tikrai ne, mamyte...

– Ar tau tik Antanukas įtakos nedaro?.

– Jei kas ir daro, tai tik ne jis... jaučiu stiprią trauką gelbėti žmones ir sukurti ne materialinę, bet dvasinę prabangą...

– Vaikeli... – šią neįprastą akimirką motina tik tiek tegalėjo pasakyti.

Jai tik staiga pasirodė, kad viskas, ką ji aplinkui mato, nebereikalinga; viskas, ką turi, žūsta, jei sūnus nuo to nusisuka.

Už lango švilpė vėjas, siūbavo pražydusio beržo šakos, blaškėsi geltoni galulaukės gluosniai, aukštai klykė grįžtančių žąsų rikiuotės. Kvepėjo čiurlenantys upeliai. Gerai įsiklausyk – rodos, ir tu tenai esi, ir tavo balsas maišosi tenai su anais garsais, nes tu dalelė viso to... Rodos, šią valandą kažkas šitaip ėmė ir pasakė Pauliui.

*

Tą vidurvasario popietę vėl trankėsi griaustinis. Tik Jurgis ir Žiba nebesigincijo dėl sūnaus. Kaip niekada vienodas rūpestis juos slėgė ir kartu jungė. Kokia ateitis to vaiko, kurio nebematė, kurio kasdien ilgisi, kuris akyse ryškesnis už saulę ir baltus vasaros debesėlius.

Elektroniniu paštu šiandien gautas sūnaus laiškelis tapo šventė. Sūnus rašė: "Mieli tėveliai, esu laimingas vienminčių būry. Mes pasiruošę keliauti į Sudaną, po to veš Indijon. Reikia čia ne tiek stiprių rankų, ne tiek pinigų ar išminties kiek gerų širdžių. Esu sveikas, mokausi kalbų, rimtai studijuoju ir ruošiuosi misijų darbui. Smagu, o dar smagiau, kad ir Antanukas su manimi. Beveik nujaučiau, kad taip bus. Tai tikra Dievo palaima. Panašios linkiu ir Jums, meldžiuosi, kad būtumėt sveiki ir laimingi. Parašysiu iš Sudano vėl. Jūsų Paulius."

Tėvas nuskubėjo atsakyti: "Ačiū, kad atsiliepei. Pasirinkai nelengvą kelią. Jeigu juo eidamas pavargsi, grįžk – mūsų namų durys Tau visuomet atidarytos"...

Bet jis niekada nebegrįžo.

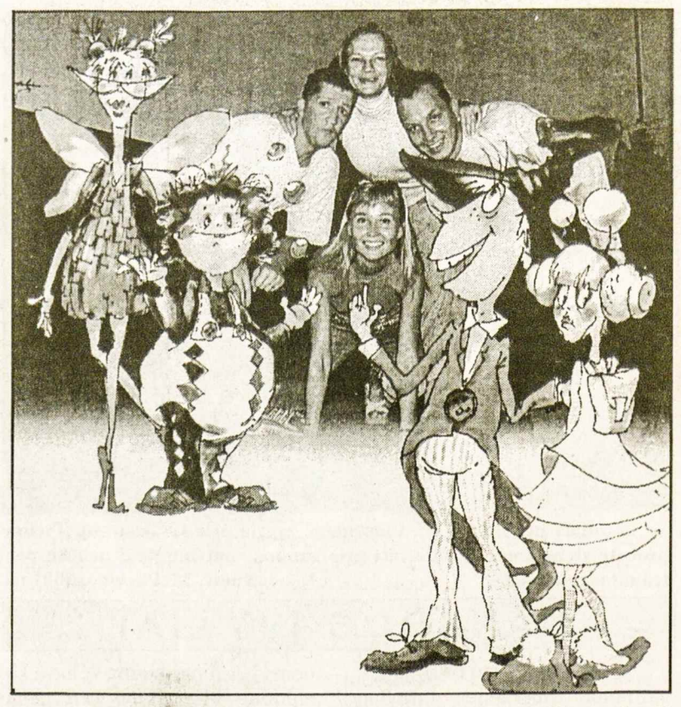

Vaidybinio veikalo "Tik tu niekam nesakyk" aktoriai. Nuotrauka iš spausdintos programos

"Tik tu niekam nesakyk..."

Vaidybinis veikalas Los Angeles lietuvių scenoje

2002 m. gruodžio 14-15 d.d. Šv. Kazimiero parapijos salėje losangeliečiai turėjo progą gėrėtis Dramos sambūrio veikalu *Tu tik niekam nesakyk...* Tai pasaka dideliems ir mažiems pagal Vytautės Žilinskaitės knygą *Niekam nesakyk.* Scenarijaus autorius ir režisierius – Haroldas Mockus. Personažai: musė Zyzė – Edita Kliučinskaitė, sraigė Raigė – Daiva Kamarauskaitė, voriukas Riukas – Artūras Česna, žiogelis Poetas – Haroldas Mockus; dail. Sigitas Šniras, kompoz. Viktoras Ralys; aprangos dail. Aušra Maciulevičiūtė, grimas – Aušra Rosengard; pastatymo vadovas – Amandas Ragauskas.

Tu tik niekam nesakyk – vabzdžių pasaulio konfliktas. Prasideda jis žinia, kad sraigė Raigė yra įsimylėjusi voriuką Riuką, ir šia savo paslaptimi pasidalina su muse Zyze; ji prižada tos paslapties niekam nepasakoti... Bet čia pat susitikusi poetą Žiogelį, praneša tik ką išgirstą naujieną, ir tai, kad voriukas Riukas nemoka tinklo austi... Tuo tarpu voriukas, sužinojęs, kad į jį įsimylėjusi gražuolė sraigė, iš didelio džiaugsmo staiga prisimena, kaip jį tėveliai mažą mokė to prigimties meno ir bematant čia išaudžia gražiausią vaiskios spalvos, pilkais ruoželiais tinklą. Tada visi vabzdžiai susirinkę nusprendė tuo tinklu pagauti paskalų nešiotoją musę Zyzę ir ją taip visiems laikams palikti. Bet gudruolė musė, ašarodama visų atsiprašė, prisiekdama niekuomet nepatikrintų žinių neskleisti. Vabzdžių draugija tai priėmė už gera, ir sena draugystė visus apvainikavo iš naujo...

Scenovaizdžio viduryje spalvotomis šviesomis medžio kamienas labai tiko šiai santaikai. Stilizuotų gėlynų takai, įvairiaspalvės žiedų detalės, lyg tai būtų dalis vaidybinio meno. Tai veikalo žavus tęsinys. Ypač muzikos intarpai čia tiko.

Gera, išbaigta vaidyba; kiekvieno aktoriaus/aktorės tarsena pasigėrėtinai aiški. Aprangos dailininkė savo gabumais spektaklį pakylėjo į dailųjį meną; grimas – pritaikytas charakteriams; visi vabzdžiai gerai pavaizduoti.

Šio veikalo pasirinkimas stebinančiai patrauklus. Jame dalyvavo patys geriausi. Reikia pasveikinti visą šio pastatymo kolektyvą už pasišventimą ir milžinišką kantrybę. Pagarba už tai režisieriui Haroldui Mockui.

Stasė V. Pautienienė

Egzodo vaikų literatūra: sugrįžimas į namus II

(Atkelta iš 6-to psl.)

Trečiąjį egzodo vaikų literatūros tarpsnį apibūdina nuostata, jog egzodo vaikų literatūra taip ir nesurado savo skaitytojo – vaiko. Aplinka darė milžinišką poveikį jau svečioje, bet ten gimusiems lietuviams vaikams savoje šalyje. Lietuvis vaikas jau prastai šneka savo gimtąja kalba ir tai, kas buvo brangu seneliams ar tėvams, vaikams tampa visiškai svetima ir nereikšminga. Suvokę, kad nebesugebės perteikti ypač svarbių tautiniam auklėjimui idėjų bei pastebėję lietuviškos knygos paklausos mažėjimą, iš vaikų literatūros traukiasi nemažas būrys rašytojų – V. Tamulaitis, L. Dovydėnas ir kt.

Kita vertus, "toje knygų įvairovėje, ypač vykstančių socialinių, rasinių ir kitų procesų kontekste, imta pasigesti knygų apie vaikus, kurie skyrėsi nuo amerikietiškojo "standarto" vaikų, buvo kitokie... (Auryla V., *Lietuvos egzodo vaikų ir jaunimo literatūra 1945-1990,* rankraštis, 1996, psl. 13). Lietuvių egzodo vaikų literatūros vystymąsi į savo rankas ima tie, kurie suvokia, kad vaikas, gimęs naujoje aplinkoje jau nėra toks pats, kaip prieš kelis dešimtmečius. Nostalgija senelių praeities Lietuvai tiems vaikams tapo sunkiai suvokiama. Pasak V. Aurylos, "atsirado ryški properša tarp tradicinės tautinės vaikų literatūros ir vaiko kintančios pasaulėjautos, tautinio identiteto. Kilo būtinybė vaikų literatūroje vaizduoti svetur gimusio vaiko dvi tėvynes, dvi kalbas, dvi kultūras.

Šio uždavinio realizacija lyg balta gija driekiasi egzodo vaikų literatūroje ir daugeliu atvejų žymi esminį skirtumą nuo ikikarinėje Lietuvoje ar pirmame emigracijos dešimtmetyje kurtos literatūros vaikams" (Auryla V., *Lietuvos egzodo vaikų ir jaunimo literatūra 1945-1990,* rankraštis, 1996, psl. 14). Naudojamos modernesnės raiškos priemonės susilaukia didesnio skaitytojų dėmesio: G. Banaitytės-Ivaškevičienės *Baltasis stumbras,* A. Norimo-Mirono *Be namų,* K. S. Karpiaus *Alpis.* P. Alšėnas išleidžia sąmojingą trumpų juokų knygą. A. Gustaitis pasirenka komikso formą ir išleidžia *Algio Trakio ir Taksiuko Šleivio nuotykius,* kuriuose pinasi praeities ir dabarties realijos.

Dviejų kultūrų sintezė ryški ir J. Švabaitės-Gylienės memuarinėje apysakoje *Gabriuko užrašai.* Nemaža naujumo į vaikų literatūrą įneša V. Vaitkevičienė-Frankienė, D. Brazytė-Bindokienė, N. Jankutė-Užubalienė, M. Pakalniškytė-Girniuvienė, A. Kubiliūtė-Daulienė ir kt. Vis dėlto devintajame dešimtmetyje egzodo vaikų ir jaunimo literatura palaipsniui nustojo egzistuoti. Kaip vieną iš svarbiausių faktorių G. Slavėnienė pateikia prasidėjusį laisvą bendravimą su Lietuva ir lengvai prieinamą literatūrą iš Lietuvos.

Prof. V. Auryla, tyrinėdamas egzodo literatūrą, iškelia labai įdomų ir netikėtą aspektą – egzodo literatūros iš Lietuvos atsiradimą. Paradoksalų teiginį patvirtina faktas: A. Kandroškaitės *Pasakos ir padavimai iš Lietuvos,* negalėję būti išleisti Lietuvoje, pirmą kartą pasirodė JAV. Pastebėjęs autorės išskirtinę jausenę gimtajai žemei, mitiniam pasaulėvaizdžiui, tiesai, laisvei, dabarties realijoms, V. Auryla antologijoje pateikia A. Kandroškaitės pasaką *Saulės marčios.*

Stiprus V. Aurylos knygos *Lietuvių egzodo vaikų ir jaunimo literatūra 1945-1990* išorės įspūdis. Knygą malonu paimti į rankas, ji gražiai, rūpestingai išleista, "papuošta" iliustracijomis, perspausdintomis iš tų knygų, iš kurių imami tekstai. Šiandien *Lietuvių egzodo vaikų ir jaunimo literatūros* antologija reikšminga ne tik čia, Lietuvoje, gyvenantiems vaikams, kurie susipažįsta su laikotarpiu, ilgą laiką neegzistavusiu tautos istorijos chronologijoje. Dar auga vaikų vaikai už šiandien jau laisvos Lietuvos ribų. Jiems taip pat turėtų rūpėti tėvų praeitis, jų kilmė bei dvasinė kultūra. Jie visai nežino ar labai nedaug teišmano apie savo tautos skausmingą praeitį. Nemaža lietuvių, išvykusių svetur ieškoti laimės, nė nesusimąsto, kad ir jų vaikai išgyvens tą pačią, tik ne istorinių aplinkybių, o ir tėvų nulemtą dalią, ilgainiui taps vaikais be tėvynės, be savo kalbos, praeities ir tautinio dvasinio mentaliteto. *Lietuvių egzodo vaikų ir jaunimo literatūros: 1945-1990* įsiliejimas į šiandienos vaikų literatūrą yra svarbus kultūros įvykis, praplečiantis vaiko akiratį, dvasinį pasaulį.

Belieka tik pasidžiaugti ir nulenkti galvą žmogui, padėjusiam ilgai beklaidžiojusiai lietuvių egzodo vaikų literatūrai rasti kelią į namus.

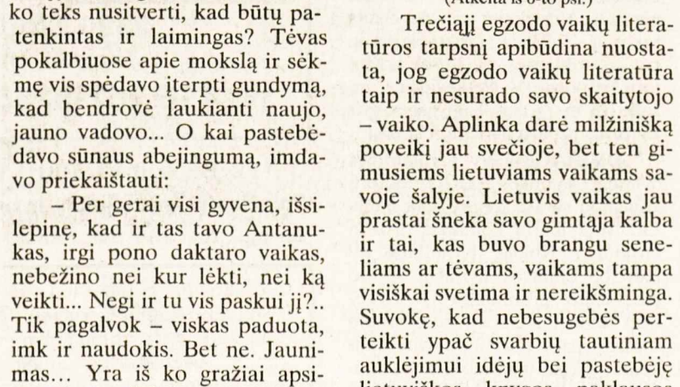

Los Angeles Dramos sambūris vaidina sausio 11-12 dienomis Jono Mackonio "Ledi Makbet iš Akmenės". Iš kairės: Jurgis Kajota ir Indraja Šulcaitė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniaus berniukų choras "Ąžuoliukas", savivaldybės choras "Jauna muzika" ir solistė Inesa Linaburgytė 2002 m. gruodžio 11 d. Kongresų rūmuose atliko prancūzų kompozitoriaus Maurice Durufle (1902-1986) *Requiem* ir Mišias *Cum jubilo* kompozitoriaus gimimo šimtmečiui paminėti. Įdomi istorija sieja šį *Requiem* ir "Ąžuoliuką": 1979 m. sausio 19 d. Vilniaus arkikatedroje – tada dar Paveikslų galerijoje – įvyko jo premjera. Šį didingą kūrinį solistams, chorui, orkestrui ir vargonams pradėjo repetuoti H. Perelšteinas, bet jam neteko jo diriguoti, nes išvyko į JAV – batutą perėmė maestro mokinys V. Miškinis, kuris dirigavo ir šį koncertą. 1998 m. sausio 11 d. "Ąžuoliuko" steigėjas ir ilgametis jo dirigentas H. Perelšteinas mirė Niujorke – taigi šiemet paminėtinas ir jo mirties penkmetis.

Jurgis Kunčinas, prozininkas, poetas, vertėjas, eseistas, publicistas, staiga mirė 2002 m. gruodžio 13 d. Vilniuje, eidamas 56-sius metus. Gimė 1947.I.13 Alytuje, 1964-68 m. studijavo Vilniaus universitete germanistiką, dirbo įvairių leidinių redakcijose. Atgavus nepriklausomybę, buvo *Lietuvos aido, Šiaurės Atėnų* eseistas ir daugelio kitų leidinių bendradarbis. Kūrybinį darbą pradėjo 1968 m. Išleido šešis eilėraščių rinkinius (1977, 1984, 1988, 1990, 1991, vaikams 1989 m.), penkis apysakų rinkinius (1989, 1995, tris 1996 m.), keturias publicistikos ir satyrų knygas (1989, 1998, dvi 2001m.), romanus *Glisono kilpa* (1991), *Tūla* (1993), *Blanchisserie arba Žvėrynas-Užupis* (1997), *Kilnojamosios Rentgeno stotys* (1998), *Kasdien į karą* (2000), *Bilė ir kiti* (2002). Už romaną *Tūla* gavo 1994 m. Lietuvos rašytojų sąjungos premiją, už novelių rinkinį *Laba diena, ponas Enrike!* 1996 m. Vilniaus miesto literatūrinę premiją. J. Kunčino kūryba versta į anglų, vokiečių, rusų, estų, gudų, švedų ir lenkų kalbas; jis pats vertė iš vokiečių kalbos W. Borchert, H. Boell, G. Grass, R. von Musil, H. Broch ir kt. autorių kūrinius – iš viso 20 vertimų.

O, VILNIAU!

O, Vilniau, Vilniau!
Širdie Gedimino...
Taip tvirtina sakmės
Nuo amžių senų.
Garsėjai valdovais,
Pagonim vadino...
Jų vardai, jų darbai
Iki mūsų dienų.

Pro amžių rūką
Atklydo legendos,
Sūnai Gedimino
Sujungė gretas...
Ir pamario kalvos,
Ir akmenys kalba –
Staigiais kirčiais Vyčių
Apsigynė tauta.

O, Vilniau, Vilniau!
Šventove drąsuolių...
Su aikščių žibintais,
Bažnyčių varpais.
Ugnis vaidilučių
Pro pilį žėruoja,
Amžinai, amžinai –
Didžiavyrių vardai.

Albinas Slavickas

Lietuvių gestų kalbos žodyno penktasis (paskutinis) tomas buvo numatytas išleisti 2002 metų pabaigoje. Žodyno sudarytojai tikisi, kad jis padės suartinti kurčiuosius ir girdinčiąją visuomenę. Pagal abėcėlę sudarytam lietuviškų žodžių sąrašui pateikiami gestų kalbos atitikmenys. Kokį gestą žodyne pateikti kiekvienai sąvokai sprendė gestų kalbos komisija, kurią sudaro kurtieji iš visų Lietuvos dalių. Leidinyje yra apie 3,000 gestų – jiems pavaizduoti naudojamos nuotraukos, kuriose rodyklėmis nurodoma judesio kryptis ir pobūdis. Gestų atlikimas taip pat aprašomas lietuvių kalba. "Daug žmonių laukė šios knygos, – tvirtino Lietuvos kurčiųjų draugijos pirmininkas Petras Gasiūnas, – šis žodynas reikalingas tiek kurčiųjų bendruomenei, tiek girdintiems jų šeimų nariams, draugams, pedagogams bei gestų kalbos vertėjams." Lietuvoje kurčiųjų 2002 m. buvo 5,764, visame pasaulyje – per 70 mln.

Atstatytuose Valdovų rūmuose planuojama rodyti senųjų žemėlapių bei antspaudų ir atspaudų rinkinius, pirma juos restauravus. Jų restauravimas, manoma, kainuos apie 50,000 litų. Šiuo metu senųjų Europos, pasaulio ir Lietuvos žemėlapių ir atlasų rinkinys, vienas iš didžiausių ir vertingiausių Europoje, yra saugomas Vilniaus universiteto bibliotekos Retų spaudinių skyriuje. Per dvejus metus Lietuvos dailės muziejaus Prano Gudyno muziejinių vertybių restauracijos centre, Grafikos skyriuje, planuojama atnaujinti 20 senųjų žemėlapių ir 3 atlasus. Tame pačiame centre bus restauruojami karaliaus Mindaugo ir kitų Lietuvos valdovų bei didikų (XIII-XVII š.) antspaudai ir atspaudai: per 20 autentiškų antspaudų, pagamintų iš krištolo, pusiau brangių akmenų, kaulo ir kitų medžiagų ir per 30 atspaudų vaške, gipse ir surgutyje.

Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija paskelbė mokslinių darbų konkurso laimėtojus. Konkursas buvo paskelbtas siekiant suaktyvinti socialinių ir humanitarinių mokslų darbus, skirtus Lietuvos valstybės raidai, dabarties procesams, įvykių, reiškinių, asmenybių ir šaltinių tyrimui. Konkurse dalyvavo 18 autorių. Studentų grupėje 1000 Lt premiją gavo Arkadijus Bliuminas už darbą *Žydų frakcija Lietuvos seimuose (1920-1927 m.).* Doktorantų grupėje tris 2000 Lt premijas laimėjo Vydas Dolinskas už darbą *Simonas Kosakovskis. Politinė ir karinė veikla Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje 1763-1794 m.*, dr. Marija Rupeikienė už darbą *Nykstantis kultūros paveldas: Lietuvos sinagogų architektūra* ir dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė už darbą *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės konfederacijos susidarymas ir veikla 1792-1793 m.* Mokslo darbuotojų grupėje dvi 3000 Lt premijas gavo habil. dr. Tamara Bairašauskaitė už darbą *Lietuvos bajorų luomo savivalda XIX š. pirmoje pusėje* ir dr. Jūratei Kaupienei už darbą *Mes, Lietuva. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bajorija XVI š. (viešasis ir privatus gyvenimas)*; dvi 2000 Lt premijas gavo dr. Gintaras Beresnevičius už darbą *Palemono mazgas. Palemono legendos periferinis turinys* ir Raimundas Klimavičius už darbą *Neįminta XX amžiaus Lietuvos istorijos mįslė (Vasario 16-tosios Akto pėdsakais).* **G.K.**

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

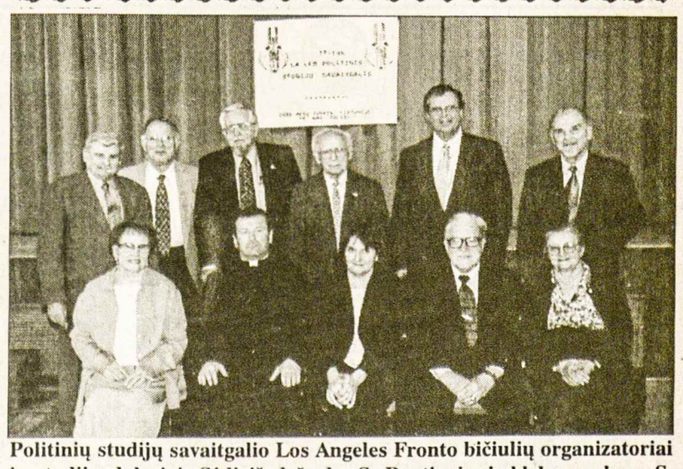

Politinių studijų savaitgalio Los Angeles Fronto bičiulių organizatoriai ir studijų dalyviai. Sėdi iš deš. dr. S. Pautienienė, klebonas kun. S. Anužis, Lina Pečeliūnienė, "Valstiečio" laikraščio politinio skyriaus redaktorė iš Vilniaus, dr. A. Kanauka, L. Kulnienė; antroje eilėje iš deš. V. Vidugiris, A. Žemaitaitis, A. Raulinaitis, Juozas Kojelis, Linas Kojelis, Juozas Pupius **Nuotr. J. Pupiaus**

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	1.25%	Asmenines paskolas nuo	5.50%
180-364 d. term.ind.	1.55%		
1 metų term. indėlius	2.00%	Sutarties paskolas nuo	5.50%
2 metų term. indėlius	2.60%	Nekiln. turto paskolas:	
3 metų term. indėlius	3.00%	Su nekeičiamu nuošimčiu	
4 metų term. indėlius	3.25%	1 metų	4.25%
5 metų term. indėlius	3.65%	2 metų	4.60%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%	3 metų	5.00%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%	4 metų	5.40%
2 metų GIC-met. palūk.	2.85%	5 metų	5.60%
3 metų GIC-met. palūk.	3.35%		
4 metų GIC-met. palūk.	3.85%	Su keičiamu nuošimčiu	
5 metų GIC-met. palūk.	3.95%	1, 2, 3 metų	4.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%	*Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas*	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.75%		
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.35%	*Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas*	
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.85%		
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.35%		
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.45%		
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%		
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%		
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%		
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.60%		

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpcul.com

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto
MLS JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

DUNDAS-EAST MALL skubiai parduodamas 6 kamb. "Bungalow" su rūsio baldais. Privatus įvažiavimas, 3 žingsniai iki "Cloverdale Mall". Prašoma kaina $319,000.
PARDUOTA
SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
416-879-4937
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937

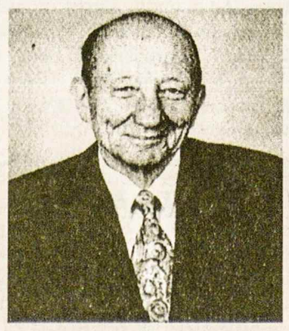

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

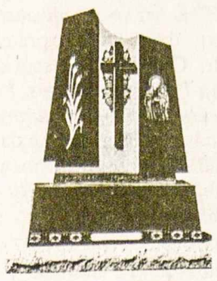

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
Tel: (416) 233-4601

$2.00* off for 1 parcel $2.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Su nešuliais per lietų – M. Purvinienė žygyje prie Lauksargių. Tyrimo procese stengiamės prisiderinti prie gamtos ypatybių, kad nebūtų pertrauktas darbas **Nuotr. M. Purvino, 2001 m.**

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

skiriama Imigracijos tarnybai surasti prityrusių ir Kanadai reikalingų specialistų ir pritraukti daugiau užsienio studentų bei padėti imigrantams įsikurti.

Kanados karinėms pajėgoms šių metų biudžetas padidintas iki $12.75 bln. – po $950 mln. priedo per ateinančius dvejus metus. Sumažinamas darbo draudos (EI) mokestis, panaikinami kapitalo (bendrovių turto) apmokestinimai, oro uostų saugumo mokesčiai sumažinami nuo $12 iki $7 už kiekvieną skrydį; asmeninių pensijų fondų (RRSP) leistini metiniai indėliai bus palaipsniui didinami iki 2006 m. Švietimo fondai padidinami $1.5 bln. per ateinančius 3 metus – 4,000 naujų stipendijų aspirantūros studentams, universitetų tyrimų laboratorijoms, profesorių rėmimui, apskritai mokslinių tyrimų ir patobulinimų skatinimui. Žinoma, biudžeto daugmetinių projektų finansavimas priklausys ir nuo federacinio iždo padėties. Prielaidos, kad mokesčių kasmet bus surinkta tiek pat ar daugiau kaip dabar, kad bendras vidaus produktas augs po 3-5% kasmet, gali ir neišsipildyti.

Miestų ir didmiesčių "atnaujinimui" (tiltų, vieškelių, viešo transporto, kanalizacijos ir vandentiekio pagerinimui) skirta $3 bln. per ateinančius 10 metų. Miestų burmistrai tuojau užprotestavo, kad tai labai mažai. Jiems buvo atsakyta, kad miestų problemomis rūpintis privalo provincijų ir teritorijų valdžios bei pačios savivaldybės. Netrukus Ontario provincija paskyrė $64 mln. Toronto viešo transporto pagerinimui. Sportininkų pasiruošimui olimpinėms varžyboms skirtas $10 mln. fondas buvo su sąlyga, jei Vankuveriui (BC) pasiseks laimėti 2010 m. žiemos olimpiados ruošimo privilegiją. Sportininkams ryžtingai užprotestavus, kad pasiruošimai 2004 m. vasaros olimpiadai Graikijos Atėnuose jau vyksta, sąlyga buvo panaikinta.

Vasario 15-ąją min. pirmininkas Jean Chretien 1996 m. paskelbė Valstybinės Kanados vėliavos diena. Dabar jau visiems gerai pažįstama vėliava su raudonu klevo lapu turi gana įdomią istoriją. Įsigaliojus Kanados federacijai 1867 m., oficiali vėliava buvo D. Britanijos vėliava – *Union Jack*. 1921 metais karalius George V patvirtino raudoną ir baltą kaip oficialias Kanados spalvas. 1925 m. specialiam Patarėjų tarybos (*Privy Council*) komitetui buvo pavesta suprojektuoti Kanados valstybinę vėliavą, bet tas projektas buvo greitai užmirštas. Min. pirmininkas Lester B. Pearson 1964 m. projektą atgaivino ir pažadėjo "parūpinti Kanadai savitą vėliavą". Pažadas sukėlė karštus ginčus parlamente; Karališkasis Kanados legionas (veteranai) net pasmerkė šį bandymą. Pagaliau, kai buvo pasiūlytas vėliavos projektas su sujungtais trimis klevo lapais, jis buvo pravardžiuojamas "Pearsono gairele", "raudonu kopūstu", "klevo lapo skuduru"; projekto priešininkų argumentai buvo, kad klevo lapas neatstovauja angliškam ir prancūziškam valstybės pradui, kad "cukriniai" klevai (kurių lapai rudenį paraudonuoja) neauga į vakarus nuo Ontario-Manitobos ribos, kad klevas buvo oficialus Niujorko valstijos medis, kad Kanados komunistams patinka vėliavos raudonumas ir t.t. Pagaliau 1965 vasario 15 nauja vėliava su vienu klevo lapu – Kingstono (ON) Karališkosios karo kolegijos menų fakulteto dekano George Stanley pasiūlyta versija – buvo iškelta virš Kanados parlamento rūmų. Ir, atrodo, kad dabar ji visiems labai patinka. **G.K.**

NAMO VERTĖ
Kiek vertas jūsų namas?

Antanas "Tony" Genys
Paskambinkite ir sužinosite rinkos kainą be jokių įsipareigojimų. Pardavimo ir pirkimo kainos viešai neskelbiamos.
(416) 236-6000
Sutton Group-Assurance Realty Inc.

Vėl Lietuva-Latvija

Ruošiasi olimpiadai

Europos vyrų krepšinio pirmenybės įvyks Švedijoje š.m. rugsėjo 5-14 d.d. Lietuva jau žino savo varžovus. 16 komandų yra padalintos į 4 grupes. Lietuva pateko į A grupę kartu su Vokietija, Latvija ir Izraeliu. Pirmąsias rungtynes lietuviai žais su Latvija, kuri praėjusiose pirmenybėse kaip tik įveikė lietuvius ir tas atėmė mūsų vyrams galimybę dalyvauti pasaulio pirmenybėse. Šiemet Europos pirmenybės kartu bus ir kvalifikacinės varžybos patekti į 2004-jų metų olimpiadą Atėnuose.

60 metrų per 7.31 sek.

Kaunietė lengvaatletė Agnė Visockaitė yra viena iš geriausių trumpų nuotolių bėgikių Lietuvoje. Ji buvo pirmoji ir vienintelė Lietuvos sportininkė, įvykdžiusi kovo 14-16 dienomis Anglijoje vykstančio pasaulio uždarųjų patalpų čempionato normatyvą (60 metrų ji nubėgo per 7.31 sek., o normatyvas yra 7.40 sek.).

Agnė studijavo Amerikoje, kur buvo sąlygos tobulėti. Grįžusi į Kauną įstojo Kūno kultūros akademijos magistratūron. Tačiau gavusi diplomą ji neplanuoja dirbti nei Kaune, nei Vilniuje, o nori grįžti į JAV, kur jos laukia trenerės pareigos. Be to, ji draugauja su amerikiečių daugiakovininku Andrew Egertu, nors šiuo metu vestuvių dar neplanuoja. Po jų Agnės vyras norėtų priimti Lietuvos pilietybę ir atstovauti Lietuvai tarptautinėse varžybose. **Ed. Šulaitis**

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Sportas

"Anapilio" žinios

Lietuvių šachmatų klubas š.m. vasario 26 d. pradžiugino visus, sužaidęs lygiomis (2:2) su viena šiuo metu Kanadoje stipriausių komandų "Dutton Chess Club". Toronto šachmatų lygoje lietuviai užima 3 vietą. Pirmauja "Dutton" klubas iš Toronto. Taurės varžybose pusbaigmėje lietuvių komanda kovo 19 d. susitiks su "Polonia A" lenkų šachmatininkais. Linkime lietuviams, kaip ir praeitais metais, patekti į baigmę. **PV**

Krepšinio žaidynės

Po keturių ratų Toronto "Vyčio" komanda pirmauja Kanados apygardos septynių komandų vyrų B krepšinio lygoje su 3-0 rekordu. "Vytis" įveikė Toronto "Gintarą" 88-64 praeitą šeštadienį Hamiltone. "Gintaras" nukrito į antrą vietą lygiom su Toronto "Aušros" pirma komanda. "Aušra" I laimėjo prieš "Aušrą" II ("Aušros" jaunių A komanda) 63-52. Kitos komandos stovi taip: "Aušra" II (2-1); Hamiltono "Kovo" II komanda (0-2), Hamiltono "Kovo" pirma komanda ir Mississaugos "Anapilis" (0-3). Šį penktadienį (kovo 7 d.) Prisikėlimo parapijos salėje žais "Aušra" I prieš "Vytį" (7 v.v.), "Aušra" II prieš "Gintarą" (8.15 v.v.), ir "Anapilis" prieš Hamilton II (9.30 v.v.). Kitą savaitgalį šios komandos susitiks Anapilio aikštėje, sekmadienį, kovo 16 d. žais "Anapilis" prieš Hamilton I (1 v.p.p.), "Aušra" I prieš Hamilton II (2.15 v.p.p.) ir "Vytis" prieš "Aušrą" II (3.30 v.p.p.). Baigmės bus gegužės 4 d. Hamber College Lakeshore (3199 Lakeshore Blvd. W., Toronte) patalpose. Pradžia – 1 v.p.p. **Inf.**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Čempionų taurės antrojo rato – Pan Europe varžybose – Vilniaus "Lietuvos rytas" svečiuose 65:76 pralaimėjo Vrasaęe "Hemofarm" (Serbija – Juodkalnija) komandai. Vilniaus "Lietuvos telekomo" krepšininkės svečiuose po pratęsimo 73:76 nusileido Gdynia "Clima" (Lenkija) komanadai ir prarado teisę dalyvauti Eurolygos atkrintamosiose varžybose. Š. Marčiulionio krepšinio mokyklai nuo šių metų vadovaus jos įsteigėjas, olimpinis čempionas Šarūnas Marčiulionis. Lietuvos krepšinio lygos (LKL) dešimtosios "Žvaigždžių dienos" geriausio mėtytojo (sniper) konkursą trečią kartą iškovojo Arvydas Macijauskas ("Lietuvos rytas").

REKORDAI: Alytuje vykusiame šalies žiemos atviruųjų pirmenybių plaukime kaunietis V. Janušaitis 400 m. kompleksiniu būdu nuplaukė per 4 min. 26.34 sek.). Tai naujas Lietuvos rekordas (ankstesnis rekordas – 4 min. 27.21 sek.). Kitą rekordą pasiekė kaunietis R. Šalčius, 100 m peteliške nuplaukęs per 54.60 sek. (ankstesnis – 54.82). Lietuvos uždarųjų patalpų 60 m bėgime A. Visockaitė pasiekė naują rekordą – 7.23 sek. (ankstesnis taip pat jai priklausęs – 7.27 sek.). Moterų trišuolyje V. Petkevičienė nušoko 13 m 77 cm. Taip pat naujas Lietuvos uždarų patalpų rekordas.

DVIRAČIAI: Tarptautinės dviračių sąjungos (UCI) moterų komandų sąraše įregistruota nauja Lietuvoje įkurta komanda "Aušra Gruodis", Klubas pavadintas jo įkūrėjo, Lietuvos dviračių sporto federacijos pirmininko G. Gruodžio žmonos Aušros vardu. "Mano tikslas – padėti Lietuvos dviratininkėms, kurias užsienio klubai naudoja kaip darbinius arklius", – sakė G. Gruodis. Italijoje surengtose keturių užbėgimų daugiadienėse "Giro della Liguria" dviratininkų lenktynėse trečiąją vietą bendroje įskaitoje užėmė "Lampre" komandai atstovaujantis R. Rumšas. Tarptautinė dviračių sporto sąjunga įregistravo Italijoje įsikūrusią moterų dviračių komandą "Acca Due O", kurioje yra penkios lietuvės: D. Žiliūtė, Z. Urbonaitė, I. Janulevičiūtė, R. Lipinskaitė, I. Dervaitytė ir treneris A. Buividas.

ŠOKIAI: Vankuveryje vykusiose Tarptautinės sportinių šokių federacijos (IDSF) pasaulio įvertinimo Pietų Amerikos šokių varžybose tarp 32 porų vilniečiai A. Kandelis ir E. Visockaitė užėmė trečiąją vietą. **V.P.**

Skautų veikla

• Tradicinė Kaziuko mugė praeitą sekmadienį, kovo 2 erdvioje Anapilio salėje praėjo sėkmingai, sutraukdama daug lankytojų, kurie domėjosi išradingais draugovių paviljonais, gražiai salėje išdėstytais. Visi šį bei tą pirko, dalyvavo loterijose, klausėsi per garsiakalbį perduodamų pranešimų apie skautavimą bei "Romuvą". Veikė lietuviškų valgių valgykla. Kai kurie svečiai domėjosi muziejuje veikiančia paroda, nuotraukomis bei spauda vaizduojančia Kanados lietuvių skautų-čių veiklą.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME
1.00% už 30-89 d. term. indėlius
1.25% už 90-179 d. term. indėlius
1.55% už 180-364 d. term. indėlius
2.00% už 1 m. term. indėlius
2.60% už 2 m. term. indėlius
3.00% už 3 m. term. indėlius
3.25% už 4 m. term. indėlius
3.65% už 5 m. term. indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.
2.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
2.85% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.35% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest. pažym.
3.95% už 5 m. GIC invest. pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)
2.75% už RRSP 1 m. term. ind.
3.35% už RRSP 2 m. term. ind.
3.85% už RRSP 3 m. term. ind.
4.15% už RRSP 4 m. term. ind.
4.45% už RRSP 5 m. term. ind.
1.00% už OHOSP (variable rate)
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.

IMAME
už asmenines paskolas nuo 5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
1 metų 3.90%
2 metų 4.60%
3 metų 5.00%
4 metų 5.40%
5 metų 5.60%
– su keičiamu nuošimčiu 4.50%

DUODAME
• *asmenines paskolas*
• *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
• *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
• *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca
KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR
IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Pražadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad NAUJAS *TŽ* FAKSO NUMERIS YRA 905 290-9802.

Astra Travel & Services Inc.
"Astra Travel" kelionių agentūros savininkė ir vadybininkė
ASTRA Skupaitė-Tatarsky
PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS
Naujas adresas: Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd., *(on Royal York, North of Eglinton)* Etobicoke, ON, M9P 3B6.
Pačios žemiausios kainos į Vilnių, pradedant nuo $750, kelionių draudimai, organizuojamos grupės į šiltus kraštus.
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad. nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v.
Tel: 416 538-1748 arba 416 249-7710 FAX: 416 249-7749

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!
Į LIETUVĄ – šiuo metu geriausios kainos:
iki 2003 m. kovo 31 – $835+mokesčiai
Pensininkams 60 metų ir vyresniems pritaikau 10% nuolaidą!
SKRYDŽIAI Į 2003 METŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ IR DAINŲ ŠVENTĘ:
Turiu vietų birželio 23/24 ir liepos 1/2 dienos skrydžiuose.
ATOSTOGOS ŠILTUOSE KRAŠTUOSE – visuomet su nuolaida!
MALDININKŲ KELIONĖS: Roma, Lurdas, Fatima, daugiau!
Balandžio 22 – 12 dienų, gegužės 17 –14 dienų
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ *MEDELIS CONSULTING*
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Svečias iš Lietuvos, policijos komisaras Aleksandras Aleksandravičius kinologijos skyriaus vadovas, pranešimą padaręs 17-oje tarptautinėje "Forensic Identification" konferencijoje, įvykusioje Toronte vasario 27-27 d.d. Šalia jo Toronto policijos seržantas Juozas Gataveckas, irgi gavęs padėkos žymenį konferencijoje

Neeilinė Vasario 16-toji Montrealyje

85-tosios Lietuvos nepriklausomybės šventės proga, po iškilmingų šv. Mišių AV par. šventovėje, minėjimą salėje surengė KLB Montrealio apylinkės valdyba.

Mūsų visuomenė pirmą kartą turėjo progą išklausyti prelegentės Ramūnės Sakalaitės-Jonaitienės žodį, skirtą šiai šventei. Ji veikli bendruomenininkė, spaudos darbuotoja, o dabar ir viena iš *Tėviškės žiburių* redaktorių.

Montrealio apyl. valdybos pirm. Arūnas Staškevičius, supažindinęs su kalbėtoja, priminė, kad ji magistro laipsnį – prancūzų kalbos vertėjos specialybę – įsigijo Montrealio universitete; kartu su buvusiu ilgamečiu montrealiečiu Vincu Piečaičiu vadovavo šauniosios XI-tosios Tautinių šokių šventės Kanadoje ruošai 2000-taisiais metais. Taigi Torontas ir torontiečiai ne taip jau tolimi (juo labiau, kad jau nemaža veiklių buvusių montrealiečių yra ten įsijungę į bendruomeninį darbą).

R. Sakalaitė-Jonaitienė įdomiai kalbėjo apie žinomus faktus, išvesdama paralelę lietuviškos spaudos nušvitimo (po šimtmetinės carų priespaudos) ir Vasario 16-tosios paskelbimo. Nuoširdžiai perdavė ir kai kurių asmeniškų pasisakymų ištraukas *Varpo* leidėjo – Vinco Kudirkos. Taip pat nuosekliai, vaizdingai atvedė ir prie lietuviškos spaudos besikeičiančio vaidmens iki mūsų dienų.

Daljnantis šio minėjimo įspūdžiais, ne vienas iš gausiai atsilankiusiųjų į šį minėjimą pasisakė, jog norėtų kalbėtojos žodį matyti išspausdintą laikraštyje. (Neteko pastebėti ar kalba buvo įrašyta į garsajuostę).

Kitas neeilinis ir pirmakartinis įvykis buvo Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus paskirtojo DLK Gedimino ordino riterio laipsnio įteikimas dr. prof. Viliui Pėteraičiui.

Arūnas Staškevičius priminė, kad šis kalbininkas, enciklopedininkas, žymus istorikas vien Mažosios Lietuvos enciklopedijai yra parašęs 800 straipsnių ir visą gyvenimą paskyręs Mažosios Lietuvos reikalams, Enciklopedijos sudarymui ir leidybai. Ordiną įteikė atvykęs iš Kanados sostinės Lietuvos ambasados ministeris-patarėjas Vaidotas Verba.

Ilgais plojimais pasveikintas, dr. V. Pėteraitis savo padėkos žodyje švelniu humoru pabrėžė, kad dėl kai kurių aplinkybių negalėjęs nuvykti atsiimti ordino Vilniuje, apsisprendė su malonumu jį priimti ne Toronte, ne Otavoje, kaip buvo siūlyta, o čia – Montrealyje.

(Nukelta į 10-tą psl.)

Prelegentė RAMŪNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ

Skaitytojai pasisako

MIRUS BENDRADARBIUI

Gerbiamieji,

Dėkojame *TŽ* už moralinę paramą, supratimą ir užuojautą mums, netekusiems vyro, tėvo ir senelio – a.a. Broniaus Staškevičiaus.

Jam *Tėviškės žiburiai* suteikė ne tik malonią pareigą – rašyti Montrealio žinias, bet ir prasmingą užsiėmimą pensininko dienoms praskaidrinti.

Danutė Staškevičienė,
Montreal, Que,

ĮVERTINTA VEIKĖJA

Kuo nuoširdžiausiai džiaugiamės kartu su visa Australijos lietuvių bendruomene, kad ilgametei ir veikliai daugelio organizacijų, ypač Melburno Lietuvių katalikų moterų draugijos pirmininkei, buvusiai jaunimo šokių, ateitininkų vadovei, suteiktas vienas iš garbingesnių šio krašto apdovanojimų – Australijos ordino narės vardas (Member of the Order of Australia) AM. Gražu, kad p. Halina, religiškai išauginusi ir išauklėjusi savo šeimą – sūnų ir dvi dukras, – pajėgė plačiu mostu įsijungti į šio krašto lietuviškas visuomenines organizacijas, labdaros darbą, kurio palaimingų vaisių skonį pajuto Lietuvos seminarijos, vienuolijos, Vilnijos mokyklos, daugiavaikės šeimos, blaivybės draugija, seneliai, ligoniai, ateitininkai. Džiugu, kad tolimajame žemyne atsiranda tokių plačių pažiūrų, tvirtų religinių įsitikinimų ir taip mokančių suderinti savo tiesiogines pareigas su visuomeninėmis. Nuoširdžiai dėkodami p. Halinai ir jos pagalbininkėms, be kurių ji būtų negalėjusi tokios plačios visuomeninės pradalgės užkabinti, sveikiname, kad jos visuomeninis triūsas pastebėtas ne tik lietuvių, bet ir įvertintas Australijos vyriausybės. Linkime jai Dievo palaimos, žmonių pagarbos ir kuo geriausios sveikatos, kad dar ilgai neblėstų jos ryžtas, netrūktų jėgų ir toliau dirbti tokį Lietuvai reikalingą vispusišką darbą. Dėkojame jai už tą blaivų žvilgsnį, veiklų ir krikščioniška dvasia alsuojantį ryžtą, kuris žadina optimizmą, skatina veikti ir kitus, ypač jaunimą, pasidarbuoti mūsų tautiečių labui. Telydi Dangus ir toliau Jūsų visų darbus. Ryžto, sveikatos ir sėkmės visiems lietuviams ir visoms lietuvėms linki –

kun. Kazimieras Ambrasas,
Chicago

INVALIDŲ DRAUGIJOS ŽODIS

Nuoširdžiai sveikiname visus *TŽ* redakcijos darbuotojus bei skaitytojus, visus Lietuvos emigrantus lietuvius Vasario 16-osios, Lietuvos nepriklausomybės dienos, proga ir linkime visiems sveikatos, stiprybės, Laisvės džiaugsmo, kad visos pasaulio tautos vertintų ir gerbtų Laisvę ir Nepriklausomybę

Tesaugo Dievas pasaulį nuo teroristinių išpuolių, beprasmiškų aukų ir nelaimių. Džiaugiamės ir didžiuojamės, kad Lietuva yra pakviesta į NATO, tai užtikrins Lietuvai saugumą ir laisvę. Visi geros valios žmonės Lietuvoje skaudžiai išgyveno žinią apie kosminio laivo "Columbia" skrydžio STS-107 astronautus ištikusią tragediją.

LID Garliavos skyriaus invalidų dr-jos nariai susirinkime tylos minute pagerbėme žuvusius astronautus. Reiškiame solidarumą ir užuojautą jų šeimoms, artimiesiems, Amerikos aviacijos bei kosmonautikos agentūrai (NASA), tautoms, patyrusioms ir išgyvenančioms skaudžią netektį. Tikimės, kad ateityje bus išvengta tokių skaudžių nelaimių.

Aldona Grikietienė,
Lietuvos invalidų draugijos
Garliavos skyriaus pirmininkė

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531
KLF kapitalas *siekia beveik $3.5 milijono - tai Kanados lietuvių įnašas! Metinis pelnas (viršijantis $150,000) skirstomas lietuvybės išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (tremtinių reikalams, vaikų prieglaudoms, jaunimui).*
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis
Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – **416 769-3577**
Nemokamas namų į vertinimas

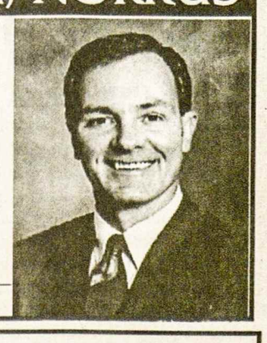

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 *(į vakarus nuo Hurontario)*
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) **763-5677**

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. **416 769-0674**
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

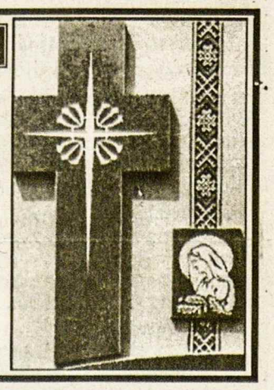

Pagrindinė įstaiga:
3 Resurrection Road
Toronto, ON M9A 5G1
Telefonas: 416 532-3400
Faksas: 416 532-4816
E-paštas: rpcul@rpcul.com
Tinklapis: www.rpcul.com

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS
40 METŲ

Skyrius Anapilyje:
2185 Stavebank Road
Mississauga, ON L5C 1T3
Telefonas: 905 566-0006
Faksas: 905 566-1554
E-paštas: rpcul@rpcul.com
Tinklapis:www.rpcul.com

Būsto kreditas
(mortgičiai)

Duodame kreditą pirkti, statyti, remontuoti ar rekonstruoti būstą iki $785,000:
- namams;
- daugiabučiams (condominium, townhouse ir pan.);
- antroms nuosavybės (pvz. vasarnamiams).

Nedraustas kreditas iki 75% vertės.
Draustas kreditas iki 95% vertės (apdraustas CMHC agentūros).

Verslo būsto kreditas iki 60% vertės.

Būsto kredito grąžinimo sąlygos labai palankios ir suderintos su skolintojo finansinėmis galimybėmis.

Reikalui esant galima parūpinti didesnį negu $785,000 kreditą, kartu su kitais kooperatyvais (syndicated loan).

NAUJAS PATARNAVIMAS, NAUJA PASLAUGA!!!
Internetinė elektroninė bankininkystė
Tinklapis: www.rpcul.com

Galite visuomet tvarkyti savo pinigus kredito kooperatyve būdami namie, darbe ir kitose vietose:
- patikrinti savo sąskaitų balansus;
- atlikti įvairius mokėjimus;
- perkelti pinigus iš vienos sąskaitos į kitą.

APSILANKYKITE IR UŽSIREGISTRUOKITE ŠIAM NAUJAM PATARNAVIMUI.

Naujoje vietoje, naujose patalpose!
O mūsų tikslas tas pats – ne pelnas,
bet sąžiningas patarnavimas.

Patogus privažiavimas,
didelės ir nemokamos autoaikštės.

Greitas, sąžiningas ir draugiškas patarnavimas.
Drąsiai kreipkitės visais Jums rūpimais finansiniais klausimais ir Jums bus nuoširdžiai ir profesionaliai patarta.

Saugos dėžutė patikimiausia vieta Jūsų vertybėms!

Kredito kooperatyvas išnuomoja įvairių dydžių asmenines saugos dėžutes visoms vertybėms bei dokumentams saugoti.

Metinė nuomos kaina* pagal dėžutės dydį:
- maža $30.00
- vidutinė $42.00
- didelė $48.00

** Išnuomojimo kaina yra nurašoma pildant Jūsų metinius pajamų mokesčius.*

PASKOLOS STUDENTAMS!
Geros atmokėjimo sąlygos!! Teiraukitės kooperatyve.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Kovo 2, sekmadienį, buvo atšvęsta Tikinčiosios Lietuvos diena. Ta proga buvo renkamos aukos Tikinčiajai Lietuvai. Aukos priimamos ir vėliau per ištisą Gavėnios ir Velykų laikotarpį.

– Vasario 25, antradienį, palaidotas a.a. dr. Antanas Barkauskas, 89 m. amžiaus.

– Vasario 27, ketvirtadienį, palaidotas a.a. dr. Aleksas Valadka, 83 m. amžiaus.

– Kovo 7 yra mėnesio pirmasis penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus vakare 7 valandą, o po Mišių – Šventoji Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

– Kovo 9, sekmadienį, tuojau po 11 v.r. Mišių Anapilio parodų salėje vyks KLK moterų draugijos susirinkimas. Programoje dr. O. Gustainienės paskaita apie Sibiro kankinę Adelę Dirsytę. Visi kviečiami dalyvauti.

– Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių klebonijos posėdžių kambary. Pamokas veda Janina Dzemionienė.

– Gavėnios susikaupimą mūsų parapijose ves Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas. Anapilyje susikaupimui numatytos dienos: nuo kovo 20, ketvirtadienio, iki kovo 23, sekmadienio. Skatiname parapijiečius tą savaitgalį pašvęsti dvasiniam atsinaujinimui ir pasiruošimui Velykų šventėms.

– *Žodis tarp mūsų* kovo-balandžio knygelių laidą jau platina Albina Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

– Mišios kovo 9, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. dr. Norą Šimkutę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Kunigundą Dobilienę; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje kovo 8, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Bronių ir Apoloniją Urbas.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį, 9.30 v.r. vyks ekumeninės pamaldos, kuriose pamokslą pasakys diak. Petras Šarka, OFM. Gausiai remkime ekumeninį sąjūdį ir gausiai dalyvaukime pamaldose. Pamaldų metu bus tikybos pamaldos vaikučiams.

– Parapijos tarybos posėdis kovo 18 d., 7.30 v.v.

– Moterų draugijos susirinkimas kovo 23 d. po pamaldų šventovės patalpose.

– Dėl audros atšauktas, metinis visuotinis parapijos susirinkimas įvyks kovo 30 d. po pamaldų Lietuvių Namų patalpose.

Maironio mokyklos žinios

– Kovo 8 ir 15 d.d. pamokų nebus – pavasario pertrauka.

– Kovo 1 d. seselė Loreta dėstė tikybą mūsų mokykloj, pavaduodama mok. Reginą Simonaitienę.

– Romas Puteris mokyklai padovanojo du puikius Lietuvos žemėlapius. **Živilė**

Muziejaus-archyvo žinios

– Kaziuko mugės metu kovo 2 d. mūsų muziejų aplankė daug skautų ir skaučių, džiaugėsi matydami savo veiklos nuotraukas parodoje, kuri veiks iki gegužės mėn. pabaigos. Kviečiame atsilankyti ir prisiminti jaunas dienas.

– Muziejaus parodoms paremti aukojo $100 dr. Jonas Yčas ir $100 skautininkų draugovė.

Lietuvių Namų žinios

– Kovo 1 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 198 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino Moterų būrelio narė L. Balsienė. Svečių knygoje pasirašė A. Reid iš Oakvilės.

– LN ir "Labdaros" valdybos posėdis kovo 20, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– LN kultūros komisija yra paruošusi vaizdajuosčių katalogą, kuriame galima rasti 160 filmų, koncertų, spektaklių. Platesnę informaciją teikia S. Pabricienė, tel. 416 762-5419 arba el. paštu vkulnys@aol.com.

– Lietuvos prezidento R. Pakso įvedybų (inauguracijos) iškilmių vaizdajuostė bus rodoma Lietuvių Namuose kovo 9, sekmadienį, 1.30 v.p.p.

– Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima papietauti ir pasiskaityti naujausių žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto tinklapiu.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai Gina Ginčauskaitė aukojo $2,000.

– Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Šv. Kazimiero ir Tikinčiosios Lietuvos dienos proga per 10.30 v.r. Mišias giedojo parapijos choras.

– Šį trečiadienį, kovo 5, su Pelenų diena prasideda Gavėnia. Parapijos šventovėj Pelenų dieną pelenų barstymas ant tikinčiųjų galvų vyks Mišių metu 8 v.r. ir 7 v.v. Gavėnios penktadieniais, 6.30 v.v. bus einami Kryžiaus keliai.

– Šis penktadienis yra mėnesio pirmasis. Pirmais mėnesio penktadieniais 7 v.v. parapijos šventovėj vyksta Mišios ir Šv. Valanda. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose, prieglaudose ir ligoninėse iš anksto susitarus su parapijos kunigais.

– Kovo 5, 12 ir 19 d.d., 7.30 v.v. vyks Šv. Rašto seminaras, kurį ves Toronto Šv. Mykolo kolegijos profesorius ir Šv. Rašto žinovas John L. McLaughlin, PhD. Seminarą rengia parapijos tarybos religinė sekcija ir kviečia visus dalyvauti 7 v.v. Mišiose ir po to seminare.

– Metinės parapijos rekolekcijos, kurias ves Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas vyks balandžio 3-6 d.d.

– Liturginių skaitinių skaitovams paruošti parapijos tarybos religinė sekcija rengia pasiruošimo pamokas. Kviečiami skaitovai, ypač jaunesni, registruotis pas Dalią Daugvainytę 416 535-7337.

– Mišios sekmadienį, kovo 9: 8 v.r. už a.a. prel. Praną Vaserį; 9.15 v.r. už a.a. Alidą Groen In't Woud (10 metinės); 10.30 v.r. už a.a. Sofiją ir Vytautą Dabrovolskius ir šeimos mirusius, už a.a. Adolfą Šapoką ir jo šeimos mirusius, už a.a. Ksaverą Šlekienę; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

A. a. dr. Aleksas Valadka, 83 m. amžiaus, neilgai sirgęs, mirė praeitą antradienį, vasario 25 Šv. Juozapo ligoninėje Toronte, nuliūdime palikęs žmoną Aldoną, sūnus Andrių, dr. Miką ir Raimundą su šeimomis bei kitus gimines, draugus. Maldos prie karsto ir atsisveikinimas vyko vasario 26 d. Turner & Porter laidotuvių koplyčioje. Maldas kalbėjo Lietuvos kankinių parapijos klebonas prel. J. Staškevičius. Atsisveikino: dr. O. Gustainienė – Lietuvių gydytojų dr-jos vardu, St. Grigaliūnas – draugų vardu, Pr. Stripinis – giminių vardų, B. Matulaitienė – KLKM dr-jos Anapilio skyriaus, kurio vėliavos krikštatėvis velionis buvo, vardu. Sūnus dr. Mikas Valadka su gausiais dalyviais pasidalino prisiminimais apie velionį – tėvą.

Velionis į amžinojo poilsio vietą – Šv. Jono lietuvių kapines – palydėtas vasario 27 d. iš Lietuvos kankinių šventovės, kur 12 val. d. vyko gedulinės Mišios. Jas koncelebravo klebonas prel. J. Staškevičius, pasakęs ir jautrų pamokslą, Prisikėlimo parapijos klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM, ir kun. Ed. Putrimas. Vargonavo ir giedojo muz. Linda Marcinkutė. Kapinėse, papuošus karstą Lietuvos gintarėliais, didelis būrys laidotuvių dalyvių sugiedojo *Marija, Marija.* Visi buvo pakviesti pietų į parapijos salę. Vietoj gėlių buvo renkamos aukos Toronto Slaugos namams paremti. **S.**

Gauta žinia, kad š.m. vasario 27 d. Vilniuje mirė a.a. dr. Adolfas Damušis, 94 m. amžiaus. Velionis – cheminės inžinerijos specialistas, docentas, VDU technologijos fakulteto dekanas, Kempteno lietuvių gimnazijos direktorius, žymus ateitininkų veikėjas, 1941 m. sukilimo organizatorius ir aktyvus dalyvis, vienas iš stovyklavietės "Dainava" steigėjų ir globėjų, plataus masto visuomeninkas, rašytojas, žurnalistas, 1981 m. laimėjęs prof. St. Šalkauskio premiją, paskelbęs daug mokslinių bei visuomeninės politinės tematikos straipsnių. Lietuvai atgavus laisvę, su žmona Jadvyga įsikūrė nuolatiniam gyvenimui Vilniuje, kur abu buvo uolūs judraus kultūrinio judėjimo dalyviai.

Toronto Life žurnalo kovo mėn. numeryje yra žinutė apie lietuvį Joną Meką, avangardinių filmų kūrėją. Jis įsteigė filmų kultūros žurnalą *Film Culture,* filmuotojų kooperatyvą ir filmų archyvą *Anthology Film Archives.* Yra žinomas kaip avangardinių filmų "krikšto tėvas" Amerikoje. Jis dalyvaus "Kodak" paskaitų serijoje š.m. kovo 14, penktadienį, Ryerson universitete (Lecture Theatre L-72, 350 Victoria St.). Informacija randama internete www.ryerson-lectures.ca.

Muz. komp. Vidmanto Bartulio šventinė programa vyks šį šeštadienį, kovo 8, 8 val. vak. "Wilfrid Laurier University, Forrester Recital Hall" ir sekmadienį, kovo 9, 5 v.p.p. "The Music Gallery at St. George-the-Martyr Church" Toronte. Koncertą atliks sopranas Kimberley Enns, smuikininkas Jerzy Kaplane, viola – Christine Vlajk ir kiti. Gros "Wilfrid Laurier University" kamerinis orkestras. Muzikas V. Bartulis 1988 m. yra laimėjęs Lietuvos valstybinę premiją. Jo šio savaitgalio koncertą rengia Numus Inc., "Wilfrid Laurier University" ir "Ergo Projects". Dėl bilietų skambinti tel. 519 896-3662. Pranešimą apie koncertą paskelbė žurnalas "WholeNote" kovo 1 – balandžio 7 laidoje. **Inf.**

Bernardas Brazdžionis ir Jurgis Jankus, du lietuvių literatūros didžiūnai, praėjusiais metais iškeliavo amžinybėn. KLB Toronto apylinkės valdyba šių lietuviams brangių kūrėjų pagerbimui rengia literatūros popietę š.m. kovo 9, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W. Jų kūrybos ištraukas skaitys Toronto "Aitvaro" ir Hamiltono "Aukuro" mėgėjų teatrų nariai. Muzikinę dalį atliks pianistė Leokadija Paulauskaitė. Visi kviečiami dalyvauti.

Kanados lietuvių fondas primena, kad organizacijų prašymai paramai gauti turi pasiekti Fondo raštinę iki kovo mėn. 15 d. Prašymai, gauti po tos datos, gali būti atmesti. Prašymų blankai studentų stipendijoms gauti jau yra paruošti ir gaunami raštinėje; kreiptis telefonu arba e-paštu: klfondas@on.aibn.com. Studentų prašymai turi pasiekti raštinę iki gegužės mėn. 15 d. grąžinant juos paprastu arba e-paštu. **Inf.**

Kviečia "Pro musica": balandžio 6, sekmadienį, 4 v.p.p. Toronto Prisikėlimo parapijos salėje įvyks smuikininko A. Banko ir pianistės I. Beresnevičienės konceras "Sugrįžimo akordai". Klausytojai pirmąkart išgirs jų naują programą, specialiai paruoštą koncertinei išvykai į Lietuvą. Abu atlikėjus Lietuvos muzikų rėmimo fondas yra pakvietęs į šiemetinį festivalį "Sugrįžimai". Jame dalyvauja Lietuvoje užaugę ir iš jos išvykę bei svetur gyvenantys lietuvių kilmės atlikėjai. Kanados atstovai šiame festivalyje dalyvaus pirmą kartą.

Aleksandras Aleksandravičius, Lietuvos policijos komisaras, dirbantis policijos šunų mokymo centre, atvyko dalyvauti vasario 24-28 d.d. vykstančioje 17-oje metinėje *International Forensic* policijos kriminalistikos konferencijoje. Globojamas Toronto policijos seržanto J. Gatavecko, aplankė Toronto ir Mississaugos lietuviškas institucijas.

G. Kuzmienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $1,000. Leidėjai lieka dėkingi už paramą lietuviškos spaudos išlaikymui Kanadoje.

Aloyzas Rūta *Tėviškės žiburiams* aukojo $1,000. Nuoširdus ačiū už paramą savajai spaudai.

A. a. Petro Balčiūno 17 metų mirties prisiminimui Nina Balčiūnienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

A. a. dr. Aleksui Valadkai mirus, užjausdami žmoną Aldoną ir sūnus su šeimomis, Sigita ir Vytautas Aušrotai *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto Lietuvių Namų švietimo fondas "Labdara" skiria stipendijas jaunimui

TIKSLAS. Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išeivijos siekiams.

KVALIFIKACIJOS: Komisija, skirstydama stipendijas, atsižvelgs į šias sąlygas: a) turi būti lietuviai arba lietuvių kilmės, b) studijuojantieji pilnu laiku (full time) aukštesniosiose mokslo institucijose, c) Vasario 16 gimnazijos mokiniai, d) lituanistinių kursų ar institucijų studentai, e) lituanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką, f) finansinių reikalavimų įrodymas.

Prašymą rašant duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas, pažymius, lietuvišką veiklą, dalyvavimą lietuviškose organizacijose, anksčiau gautas stipendijas ar premijas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis **1573 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A6, Canada,** darbo valandomis tel. **416 532-3311.** Prašymai pristatomi **iki 2003 m. kovo 28 d.**

Stipendijos bus paskelbtos metiniame Toronto Lietuvių Namų susirinkime kovo 14 d. Pageidaujame, kad jame studentai dalyvautų. Stipendijos bus paskirtos nuo rugsėjo 1-30/03 tuo atveju, jeigu bus įrodyta, kad studentai yra registruoti pilnam laikui (full time). ***TLN švietimo fondas "Labdara"***

POETO BERNARDO BRAZDŽIONIO ir BELETRISTO JURGIO JANKAUS

PAGERBIMUI RENGIAMA

literatūros popietė

įvyks š.m. kovo 9, sekmadienį, 2.30 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St.W.

PROGRAMĄ ATLIKS: **Toronto "Aitvaras", Hamiltono "Aukuras", pianistė Leokadija Paulauskaitė**

Įėjimas – laisva auka ***Visus kviečia – KLB Toronto apylinkės valdyba***

KOVO 11 sios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo MINĖJIMAS

PAGRINDINIS KALBĖTOJAS – ***Lietuvos respublikos seimo narys, buvęs LR seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas***

ARVYDAS VIDŽIŪNAS

HAMILTONE, kovo 15, šeštadienį, 4 v.p.p. Jaunimo centro salėje. Meninė programa

TORONTE, kovo 16, sekmadienį, 4 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Meninę programą atliks kamerinis orkestras "Lyra", vad. **Audronės Šarpytės,** diriguojamas žymaus Toronto filharmonijos orkestro dirigento **Kerry Stratton,** dalyvaujant jaunųjų smuikininkų ansambliui.

LIETUVIŲ VISUOMENĖ KVIEČIAMA GAUSIAI DALYVAUTI ŠIOJE MŪSŲ LŪKESČIŲ IŠSIPILDYMO ŠVENTĖJE

Rengėjai – ***Tėvynės sąjungos Kanados skyrius***

Kviečiame visus į Toronto lietuvių jaunimo ansamblio "GINTARAS"

METINĮ KONCERTĄ

"Šokio sūkury"

š.m. kovo 30, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje

Bilietai platinami parapijose po Mišių arba užsisakant pas ***J. Vingelienę tel. 416 233-8108*** Įėjimas – $10.

Rengia "Gintaro" ansamblis

Norintys paremti ansamblio studentų grupės kelionę šią vasarą į Lietuvoje vyksiančią šventę tai gali daryti per kredito kooperatyvus: "Parama" #10623 ar "Prisikėlimas" #124296.17

Toronto Lietuvių Namų vyrų būrelio

METINIS POBŪVIS

2003 m. kovo 15, šeštadienį, 6 v.v.

Lietuvių Namuose, Gedimino menėje

KARŠTA VAKARIENĖ * VYNAS * KAVA * PYRAGAI * ĮDOMI PROGRAMA * LOTERIJA ir kitos ĮVAIRENYBĖS

Įėjimas – $20. Bilietų teirautis pas ***E. Steponą, tel. 416 622-5896*** *arba Lietuvių Namų raštinėje*

REIKALINGA auklė 2.5 metų mergaitei, kalbanti lietuvių ir anglų kalbomis, turinti vairavimo leidimą. Tel. 416 964-8700 (ext. 3026), 416 769-8584 (namų).

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

POLMOT

AUTOMOBILIŲ APTARNAVIMAS

Visiems darbams pasiruošęs aptarnavimo centras

Marek Januszewicz

KVALIFIKUOTAS TECHNIKAS

tel. (905) 896-8585

3545 Hawkestone Rd. Unit #1 Mississauga, ON L5C 2V1

IŠNUOMOJAMAS kambarys Lakeshore/Park Lawn gatvių rajone. Kreiptis tel. 416 255-3916.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

MONTREALQUE

LK Mindaugo – "Neringos" šaulių kuopos valdyba praneša, kad susirinkimas nukeltas į kovo 16 d. Jis įvyks AV parapijos salėje po 11 val. šv. Mišių. Šaulių dalyvavimas būtinas.

Šv. Kazimiero parapija kovo 2 d. šventė savo metinę šventę.

Pelenų diena, kovo 5 prasideda Gavėnia. Popiežius Jonas Paulius II kviečia viso pasaulio katalikus Pelenų trečiadienio pasninką paaukoti už taiką pasaulyje. Atsiliepkite visi į šį Popiežiaus kvietimą.

Neeilinė Vasario 16-toji Montrealyje

(Atkelta iš 9-to psl.)

Mūsų telkinio darbuotojui Broniui Niedvarui už darbą lėšų rinkime, vykdant pagalbos vajų Lietuvai, KLB vardu, Vasario 16-tosios proga buvo įteiktas įrėmintas padėkos žymuo. Pirmą kartą programos vedėju buvo KLB jaunimo atstovas Juozas J. Piečaitis, kuris išlaikė "egzaminą" ir sklandžiai vadovavo, perskaitė gautus sveikinimus iš Kanados ministerio pirmininko Jean Chretien ir The Honourable Paul Martin, MP, ne kartą asmeniškai dalyvavusio mūsų telkinio Vasario 16-tosios minėjimuose.

Sveikino: atvykusi Montrealio miesto mero atstovė Mme Jane Cowell-Poitras, ilgametis Verduno atstovas H. F. Gautrin, Montrealio latvių ir estų pirmininkai – Andrejs Vitols ir Richard Leitham. Malonu buvo susipažinti su neseniai atvykusiais mokytis prancūzų kalbos Kanados kariuomenės bazėje St. Jean sur Richelieu, vyresniaisiais leitenantais – Donatu Palevičiumi ir Virginiju Kleponiu.

Joks mūsų iškilus renginys neapsieina be giesmių ir dainų. Miela buvo klausytis mūsų AV choro šventovėje, ir programos viduryje pasirodžiusio, kad ir ne pilnos sudėties, vyrų okteto, akomp. muz. Aleksandrui Stankevičiui.

Pabaigai – skaniai kvepėjo kava ir dailūs užkandėliai, gražiai išdėlioti šalia pyragų. Pasidžiaugta iškiliu Vasario 16-tosios minėjimu. **B.V.N.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS ***Montrealio lietuvių kredito unija***

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 ***FAX: 766-1349***

Aukos Vasario 16-sios proga Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybai: $300 – V. Montvilas, A. Bumbulis; $200 – H. Butkevičius, Tėvai pranciškonai; $150 – dr. J. Yčas; $125 – S. Dalius; $100 – prel. P. Gaida, A. R. Žilinskai, G. R. Paulioniai, S. Čepas, E. H. Stepaičiai, V. V. Nausėdai, B. Staliūraitis, E. Šlekys; $75 – V. P. Melnykai, A. Simonavičius, J. A. Sungailos; $60 – L. Balsienė, Z. Girdauskas; $50 – V. Jasinevičius, J. Zenkevičius, K. Ališauskas, V. Baliūnas, A. Trussow, A. Valius, R. Zabieliauskas, Z. J. Mažonai, J. Morkūnas, V. Taseckas, I. Meiklejohn, B. Saplys, E. Bersėnas, M. Bušinskas, A. Kazilis, M. Putrimas, S. Kuzmickas, V. Kulnys; $40 – L. Adomavičius, J. Sinkevičius; $30 – L. Sendžikas, S. Andrulienė, V. Skukauskas, D. Valaitis, P. Dalinda; $25 – L. Rudaitis, A. Zalagėnas, E. Simonavičius, V. Narušis, J. Danaitis, T. Stanulis, A. Mikšys, B. Vaidila, J. Rinkūnienė, A. Ratavičienė, L. Kolyčienė, M. Tamulaitienė, P. Čeponkus, V. Vytas, B. Čepaitienė, V. Butkys, B. Laučys.

$20 – B. Vaičiūnas, R. Celejewski, V. Dimskis, V. Stanevičius, L. Balaišis, M. Žymantienė, V. Paulionis, G. Bijūnienė, S. Krašauskas, B. Abromaitienė, R. Kuliavas, V. Tirilis, E. Valeška, A. Baltrūnas, J. Raškauskas, P. Kravecas, P. Šturmas, A. Tarvydas, M. Adomavičius, E. Pūkas, P. Murauskas, P. Čiurlys, V. Birštonas, J. Genutis, A. A. Vaičiūnai, G. Jocas, V. Gaputis, R. Bekerienė, S. V. Piečaičiai, J. Kiškūnas, Z. Augaitis, V. Šukienė, N. Liačienė, A. Radžiūnas, J. Žulienė, H. Sukauskas, V. Bubelis, A. Zarembaitė, J. Dūda, A. Vaitonis, V. Naras, A. Lemežys, A. V. Remesat, K. Vegys, V. Norvaiša; $10 – A. Langas, V. Petrauskienė, M. Pranaitis, Z. Dobilas, R. Pleinys, I. Vibrys, A. Gilaitis, R. Slavickas; $5 – A. Povilaitis, J. Žadeikis.

KLB Toronto apylinkei: $50 – G. R. Paulioniai; $30 – A. Stulgys; $20 – H. A. Adomoniai, F. Mockus.

Paremkite *Tėviškės žiburius* auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – *TŽ leidėjai*

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122

Pirmasis šių metų Kanados lietuvių fondo tarybos posėdis įvyko vasario 18 Prisikėlimo parapijos patalpose. Dalyvavo tarybos pirm. Gražina Ignaitytė, valdybos pirm. A. Nausėdas, L. Baziliauskas, V. Jonušonienė, A. Kaminskas, J. Kuliešius, A. Pabedinskas, S. Piečaitienė, S. Prakapas, D. Sher, B. Stundžia, I. Sungailienė, B. Saplys ir Rūta Žilinskienė. Susirinkimą vedė tarybos pirm. G. Ignaitytė ir padarė pranešimą apie šių metų fondo veiklos darbus. Valdybos pirm. A. Nausėdas plačiau kalbėjo apie fondo reikalus. Ižd. A. Pabedinskas pateikė finansinę fondo būklę. Iki dabar jau yra sukaupta arti 3.5 milijono dolerių. Investicijų kom. pirm. A. Kaminskas pateikė investicijų padėtį. Vyko diskusijos ir aptarti einamieji fondo reikalai. Buvo perskaitytos naujų narių pavardės. Kitas posėdis numatytas balandžio 9 d., o metinis susirinkimas – balandžio 26 d. Fondo tarybos bei valdybos nariai, aukodami daug savo laisvo laiko, energingai dirba lietuvybės labui. **Stasys Prakapas**

Peter Worthington, žymusis Kanados žurnalistas, vienas iš dienraščio *Toronto Sun* pirmaujančių apžvalgininkų, lietuviams pažįstamas kaip už laisvę kovojusių baltiečių rėmėjas, š.m. vasario 21 d. minimo dienraščio laidoje paskelbė straipsnį apie Latvijos prezidentę Vairą Vikę-Freibergą – naują *Iron Lady,* Amerikos atpažintą didvyrę. Latvijos prezidente išrinkta 1999 m. su šeima grįžusi į Latviją, esanti stipri Amerikos prezidento G. W. Bush politikos rėmėja. Girdi, tik tie, kurie nepatyrė sovietinės okupacijos, gali mėginti teisinti diktatorių Saddam Hussein arba demonstruoti prieš karą. Prezidentė visą ištisą savaitę buvo rodoma televizijos laidose, atsakinėjo į klausimus, tiksliai atrėmė politinės krypties priekaištus, pasauliui primindama, kad Latvija nebesanti sovietinė respublika, o nepriklausoma valstybė. Vaira Vike-Freiberga prieš grįždama tėvynėn, Montrealio un-te dėstė psichologiją, laisvai kalbanti angliškai, prancūziškai, vokiškai, ispaniškai. Rusiškai nemokanti. Latvių kalba – valstybinė, ir visiems viešumoje privaloma. Toks įstatymas priimtas prezidentės nurodymu.

"BALTIC TREE SERVICE" – Žiema yra geriausias ir sveikiausias laikas nugenėti medžius ir krūmus. Nelaukit pavasario! Darbas garantuotas. Danius Lelis: 416 753-0790 (pager) arba 905 692-9741.